Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»

Студентки 2 курсу, 9м групи, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», спеціалізації «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі» _____ Перевальської Юлії Павлівни

Науковий керівник кандидат економічних наук, доцент _____ Уманців Галина Вікторівна

Гарант освітньої програми доктор економічних наук, професор _____ Бенько Микола Миколайович

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»

Затверджую
Зав. кафедри _____ О.В. Фоміна
«___» _____20__ р.

Завдання
на випускну кваліфікаційну роботу студентові

Перевальській Юлії Павлівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Облік операцій із основними засобами за міжнародними стандартами»
Затверджена наказом ректора від «15» листопада 2020 р. № 3897.
2. Строк здачі студентом закінченого роботи 01 грудня 2020 р.
3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту):

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами

Об'єкт дослідження є процес обліку обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами на ТОВ «Епіцентр К»

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

1.1. Економічна сутність та класифікація основних засобів

1.2. Концептуальні основи обліку основних засобів за міжнародними стандартами

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

2.1. Фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К»

2.2. Оподаткування операцій із основними засобами на підприємстві.

2.3. Розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій звітності за міжнародними стандартами

Висновки за розділом 2.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

3.1. Напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами

3.2. Заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	18.11.2019	18.11.2019
3.	Подання статті на кафедру	25.06.2020	25.06.2020
4.	Вступ. Розділ 1	25.06.2020	25.06.2020
5.	Розділ 2	14.09.2020	14.09.2020
6.	Розділ 3. Висновки	19.10.2020	19.10.2020
7.	Попередній захист	25.11.2020	25.11.2020
8.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання «30» грудня 2019 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Г. В. Уманців

9. Гарант освітньої програми _____ Бенько М. М.

10. Завдання прийняв до виконання студентка _____Перевальська Ю. П.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

_____
_____
_____
_____

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____Г. В. Уманців

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Перевальської Ю. П. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ М.М. Бенько

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____ О.В. Фоміна

«___» грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП……...3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

1.1. Економічна сутність та класифікація основних засобів…….……6

1.2. Концептуальні основи обліку основних засобів за міжнародними стандартами ……..……..10

Висновки за розділом 1……..17

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «Епіцентр К» ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

2.1. Фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К»…….....19

2.2. Оподаткування операцій із основними засобами на підприємстві……28

2.3. Розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій звітності за міжнародними стандартами……..32

Висновки за розділом 2……..36

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

3.1 Напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами……38

3.2. Заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами……...41

Висновки за розділом 3……..46

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ……47

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...49

ДОДАТКИ……55

ВСТУП

Ефективна впроваджена технологія та правильна організація обліку основних засобів є одним з найважливіших факторів успішних результатів підприємницької діяльності. Основні засоби посідають вагоме місце в системі бухгалтерського обліку, складають значну частину активів підприємства. Об'єкти основних засобів мають велику вартість і довгий термін використання, що дуже часто створює проблеми щодо правильності та повноти відображення їх вартості як при надходженні, так і при вибутті, або використанні.

Для підвищення конкурентоспроможності підприємства менеджерам слід формувати та запроваджувати ефективну стратегію управління основними засобами, що потребує достовірної, повної та неупередженої інформації, яку надає система бухгалтерського обліку. Отримання такої інформації неможливе без налагодженного облікового забезпечення та відповідно якісної фінансової звітності. Затримка із впровадженням у практику вітчизняних підприємств МСФЗ, гальмує процес гармонізації та розробнику нормативно-правового забезпечення у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності в тому числі облік операцій із основними засобами.

У наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених чимало уваги приділяється проблемам обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами, зокрема це наукові праці: С.Ф. Голова [5], К. Друрі [10], В.М Костюченко [18], С.М. Кафки [15, 16], О.П. Колісник [17], Н.І. Самбурської [40], В.В. Сопко [43] та інші. Не зменшуючи вагомість результатів попередніх досліджень слід сказати, про проблеми обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами в частині формування та впровадження ефективної стратегії управління операцій із основними засобами, що потребує достовірної, повної та неупередженої інформації, яку надає система бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення операцій із основними засобами за міжнародними стандартами. Для досягнення поставленої мети потребують вирішення наступний комплекс завдань:

- розкрити економічну сутність та класифікація основних засобів за міжнародними стандартами;
- встановити концептуальні основи обліку основних засобів за міжнародними стандартами;
- охарактеризувати фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К»;
- розглянути методичні підходи до обліку та оподаткування операцій із основними засобами на підприємстві;
- описати відображення звітної інформації щодо обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами;
- запропонувати напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К»;
- узагальнити заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К».

Об'єктом дослідження є процес обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами на ТОВ «Епіцентр К» (Додаток А).

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами.

Під час дослідження використовувались діалектичні методи, синтез і аналіз, індуктивний і дедуктивний методи. Поряд із загальнонауковими методами нами були використані і специфічні методи: хронологічного і систематичного спостереження, метод вимірювання господарських засобів і процесів, метод реєстрації та класифікації даних з метою їх систематизації; узагальнення інформації з метою складання фінансової звітності.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з бухгалтерського обліку та оподаткування, нормативні акти та рекомендаційні інструктивні документи Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, Національні та міжнародні стандарти обліку та звітності, монографії, періодичні публікації, автореферати кандидатських дисертацій, підручники, інтернет-ресурси, а також аналітичні звітні матеріали ТОВ «Епіцентр К».

Гіпотезою наукового дослідження є припущення, щодо удосконалення системи обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами, що забезпечить отримання повної та достовірної інформації для прийняття управлінських рішень, підвищить ефективність використання основних засобів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці рекомендацій з удосконалення обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в уточненні та наданні рекомендацій щодо удосконалення обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами. Результати випускної кваліфікаційної роботи можуть бути впроваджені в господарську практику ТОВ «Епіцентр К».

Основні наукові положення дослідження висвітлено у статті «Облік основних засобів за національними та міжнародними», опублікованій у Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

1.1. Економічна сутність та класифікація основних засобів

В сучасних умовах господарювання важливе значення для суб'єктів підприємницької діяльності має добре організований бухгалтерський облік – гнучкий комплекс господарських дій, що постійно змінюються та удосконалюються. Одним з найбільш складних і суперечливих питань бухгалтерського обліку в Україні на сьогодні є облік необоротних активів. В той же час частка необоротних активів в складі майна підприємств досить значна, тому правильна їх амортизація має суттєвий вплив на результати фінансово-господарської діяльності [30]. Для початку з'ясуємо, що таке основний засіб в бухгалтерському обліку та які основні характеристики він несе.

Дослідження показало, що не зважаючи на значну кількість наукових пошуків щодо розуміння сутності поняття «основні засоби», на сьогоднішній день відсутні єдність поглядів серед науковців та практиків. Тому нами згруповано основні підходи до сутнісного наповнення поняття «основні засоби» у сучасній економічній літературі та нормативно-правовій базі (Додаток Б). Проаналізувавши дану таблицю можемо сказати, що основні засоби відрізняються від оборотних активів, оскільки вони: носять довготерміновий характер; зазвичай не купуються для перепродажи; використовуються для отримання доходу безпосередньо або опосередковано для бізнесу; зазвичай не є ліквідними активами (тобто їх нелегко та швидко перетворити на готівку без значної втрати вартості).

Аналізуючи визначення основних засобів можна звести їх до загального, що основні засоби – це матеріальні активи, що утримуються підприємством з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних

і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (чи операційного циклу, якщо він довше за рік) та вартість яких перевищує 20000 гривень без ПДВ.

Одиницею обліку основних засобів є об’єкт основних засобів і визнається активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання і його вартість може бути достовірно визначена.

Отже, об'єкт основних засобів – це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, що призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством [25, 29].

У зв’язку з цим згідно НП(С)БО 7 “Основні засоби” основні засоби поділяються на основні засоби та інші необоротні матеріальні активи, які в свою чергу поділяються на окремі групи. Зокрема група основних засобів це сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів [30].

Відповідно ст.37 МСБО 16 “Основні засоби” поділяються на класи.

Клас основних засобів - це група активів, однакових за характером і способом використання в діяльності суб’єкта господарювання [25].

Згідно з ст.145.1 ПКУ основні засоби та інші необоротні активи класифікуються за 16 групами, усередині кожної з яких ведеться пооб’єктний облік матеріальних цінностей [33].

У нормативних джерелах існують різні підходи до класифікації об’єктів основних засобів з яких податкова максимально наближена до класифікації в

бухгалтерському обліку, а міжнародна дещо відрізняється. Для наочності інформації про класифікацію основних засобів наведемо Додатку В.

Отже, аналізуючи Додаток В та незважаючи на зближення податкового, бухгалтерського та міжнародного обліку, зустрічається багато суперечностей і протиріч між ними. Однак, для ефективного управління основними засобими можна використовувати класифікацію основних засобів відповідно до бухгалтерського обліку, враховуючу світову практику або використовувати запропонувану власну класифікацію основних засобів [24].

Критерії визнання основних засобів аналогічні критеріям визнання, які застосовуються для всіх активів, а саме:

Об'єкт основних засобів визнається активом, коли:

- існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта, і його вартість може бути достовірно визначена.

У визначенні основних засобів наведені такі критерії їх визнання, як:

- матеріальність (мають матеріальну форму);

- призначення (утримуються з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій);

- термін корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Крім того додатковий критерій визнання – критерій вартості, використовується при виділенні тільки однієї групи основних засобів: малоцінних необоротних матеріальних активів, які обліковуються на рахунку 112. Відповідно до П(С)БО 7 підприємства можуть самостійно установлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. До основних засобів, які визнані малоцінними, підприємства можуть застосовувати спрощені методи нарахування амортизації.

Для правильної організації обліку основних засобів важливе значення має єдиний принцип їх оцінки. Методи оцінки основних засобів залежать від джерел їхнього надходження на підприємство: придбання за грошові кошти (у національній або іноземній валюті; за рахунок власних або позикових коштів); самостійного виготовлення (підрядним, господарським або змішаним способом); обміну на інші матеріальні чи нематеріальні активи, роботи, послуги; безоплатного отримання; отримання як внеску до статутного капіталу; переведення зі складу запасів; придбання за рахунок цільового фінансування.

Об'єкти основних засобів, що надходять на підприємство, і в бухгалтерському, і в податковому обліку зараховуються на баланс за первісною вартістю.

Згідно п.4 П(С)БО 7 "Основні засоби" Первісна вартість - історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів [30].

Порядок формування первісної вартості основних засобів зазначено у Додатоку Г.

Переоцінена вартість – вартість необоротних активів після їх переоцінки. Визначається при переоцінці основних засобів [12].

Ліквідаційна вартість – сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх використання за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією). Визначається при оприбуткуванні основних засобів для розрахунку амортизації [12].

Таким чином, розкрита економічна сутність основних засобів з різних позицій. Встановлено, що поняття основні засоби не знайшло однозначного тлумачення у працях різних вчених. На підставі аналізу факторів, що впливають на визначення основних засобів, уточнено дане поняття основних засобів. МСБО 16, на відміну від П(С)БО 7, не застосовується до таких видів основних засобів, як багаторічні насадження, а також робоча і продуктивна

худоба. Не застосовується МСБО 16 і до природних ресурсів, а також до прав на їх використання.

МСБО 16 не уточнює, що є об'єктом основних засобів. Належність окремих видів майна до основних засобів визначається на підставі професійної думки бухгалтера з урахуванням конкретних обставин і умов експлуатації об'єкта, в окремих випадках методів нарахування амортизації.

1.2. Концептуальні основи обліку основних засобів за міжнародними стандартами

Концептуальна основа охоплює ряд важливих питань і, зокрема:

- мету фінансових звітів, складених згідно з вимогами МСБО;
- основні припущення;
- кісні характеристики, що визначають корисність інформації, яка міститься у фінансових звітах;
- визначення елементів, з яких складаються фінансові звіти, а також способи їх визнання й оцінки;
- концепції капіталу й збереження капіталу.

Концептуальна основа є корисною для різних зацікавлених сторін:

- для тих, хто складає фінансову звітність, – як у застосуванні МСБО, так і при вирішенні питань, які ще недостатньо розкриті у МСФЗ;
- для аудиторів – при формуванні думки щодо того, чи відповідають фінансові звіти вимогам МСФЗ;
- для користувачів фінансових звітів – при тлумаченні інформації, яка міститься у фінансових звітах, складених за МСФЗ.

Концептуальні основи визнання, оцінки обліку та розкриття інформації у фінансовій звітності визначені у МСБО 16. У таблиці 1.1 наведено порівняльну характеристику критерій визнання об'єкта активом та основним засобом за МСФЗ та НП(С)БО.

Таблиця 1.1

Критерії визнання об'єкта активом та основним засобом за МСФЗ та ПСБО

МСБО 16	ПСБО 7
Критерії визнання активом	
Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо: а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання; б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.	Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство/установа отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.
Критерії визнання основним засобом	
Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство/ установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Джерело: сформовано на основі [25,30]

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, слід оцінювати за його собівартістю. Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо:

- є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання;
- собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.

Собівартість об'єкта основних засобів складається з:

- ціни його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовувані податки на придбання після вирахування торговельних та цінових знижок;
- будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;

- первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об’єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов’язання за якими суб’єкт господарювання бере або коли купує цей об’єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Прикладами безпосередньо пов’язаних витрат є:

- витрати на виплати працівникам (як визначено в МСБО 19 ”Виплати працівникам”), які виникають безпосередньо від спорудження або придбання об’єкта основних засобів;
- витрати на впорядкування території;
- первісні витрати на доставку та розвантаження;
- витрати на встановлення та монтаж;
- витрати на перевірку відповідного функціонування активу після вирахування чистих надходжень від продажу будь-яких об’єктів під час доставки активу до теперішнього місця розташування та приведення в теперішній стан (наприклад, зразків, вироблених під час перевірки обладнання);
- гонорари спеціалістам [25].

Первісна вартість об’єкта основних засобів – це сукупність витрат у грошовому вираженні, що створюють вартість, за якою об’єкт купують (будують, споруджують), доставляють і/або доводять до готовності для експлуатації. Детальну інформацію щодо формування первісної вартості об’єкта основних засобів за МСБО наведено у Додатку Г.

Ліквідаційна вартість є важливим аспектом під час визначення вартості майна, що амортизується. За МСБО 16 ліквідаційна вартість визначається як попередньо оцінена сума, яку суб’єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим і знаходиться в стані, очікуваному після закінчення строку його корисної експлуатації [25]. Складові вартості основного засобу наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Формування вартості основного засобу

Включається до вартості ОЗ	Вилучається з вартості ОЗ
Капітальні витрати, такі як: • Ціна придбання • Витрати на доставку • Правові збори • Подальші витрати, які удосконалюють основний засіб	Витрати на прибуток, такі як: • Ремонт • Адміністративні витрати • Загальні накладні витрати • Витрати на навчання користування основним засобом

Джерело: сформовано на основі [25]

Таким чином до первісної вартості основних засобів, окрім вартості самого об'єкта основних засобів, включаються всі витрати на доведення основних засобів до стану, придатного для використання.

Відповідно МСБО 16 після визнання активом, об'єкт основних засобів (справедливу вартість якого можна достовірно оцінити) слід обліковувати за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності. Переоцінки слід проводити з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітного періоду. Частота переоцінок залежить від змін справедливої вартості переоцінюваних об'єктів основних засобів. Якщо справедлива вартість переоціненого активу суттєво відрізняється від його балансової вартості, слід проводити подальшу переоцінку. Деякі об'єкти основних засобів можуть зазнавати значних і непостійних змін справедливої вартості, потребуючи щорічної переоцінки. Такі часті переоцінки не потрібні для об'єктів основних засобів лише з незначною зміною справедливої вартості. У такому разі достатньо оцінювати їх кожні три або п'ять років. Якщо переоцінюють об'єкт основних засобів, тоді весь клас основних засобів, до якого належить цей актив, слід переоцінювати [25].

Якщо балансова вартість активу збільшилася в результаті переоцінки, збільшення визнається в іншому сукупному доході та накопичується у

власному капіталі під назвою "Дооцінка". Проте це збільшення має визнаватися в прибутку чи збитку, якщо воно сторнує зменшення від переоцінки того самого активу, яке раніше було визнане в прибутку чи збитку.

Якщо балансова вартість активу зменшилася в результаті переоцінки, зменшення має визнаватися в прибутку чи збитку. Проте зменшення слід відображати в іншому сукупному доході, якщо існує кредитове сальдо дооцінки щодо цього активу. Зменшення, визнане в іншому сукупному доході, зменшує суму, акумульовану у власному капіталі на рахунку власного капіталу під назвою "Дооцінка".

Щоб визначити, чи зменшилася корисність об'єкта основних засобів, суб'єкт господарювання застосовує МСБО 36 "Зменшення корисності активів". Цей Стандарт пояснює, як суб'єкт господарювання переглядає балансову вартість своїх активів, як визначає суму очікуваного відшкодування активу та коли він визнає або сторнує збиток від зменшення корисності.

Міжнародні стандарти не містять вичерпного переліку методів амортизації основних засобів, проте в них зазначено, що головне, аби використовуваний метод відображав схему, за якої підприємство отримує економічну вигоду від активу. Обліковуючи основні засоби, що продовжують приносити економічні вигоди, з нульовою залишковою вартістю, українські підприємства відповідно до міжнародних стандартів роблять суттєву помилку у веденні обліку основних засобів. У такому випадку підприємству слід змінити метод амортизації або строк корисного використання основного засобу.

Відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» амортизація визначається як міру витрат або переоцінену суму економічної вигоди від основного засобу спожитого протягом періоду. Тобто, амортизація розподіляє вартість активу протягом періоду, в якому він буде використовуватися та відповідає вартості використання необоротного активу до доходів, отриманих цим активом протягом його корисного строку використання [10, 25].

Це досягається шляхом запису амортизаційних відрахувань щороку, ефект яких є подвійним: зменшити вартість звіту про фінансовий стан

необоротного активу шляхом накопичення амортизації, щоб відобразити його зношення; записати нарахування амортизації як витрати у звіті про прибутки та збитки, щоб відповідати доходу, отриманого від необоротного активу.

МСБО 16 має такі вимоги до амортизації основних засобів : амортизована вартість має списуватися систематично протягом строку корисної експлуатації; метод амортизації, що використовує підприємство, повинен відображати процес використання ним економічних вигід даним об’єктом; амортизаційні відрахування за кожний період визнаються витратами, окрім тих випадків, коли вони включаються до балансової вартості інших об’єктів основних засобів.

Особливої уваги потребує питання вибору оптимального методу амортизації, який має відповідати строку експлуатації об’єкта, швидкості морального та фізичного зносу, інтенсивності використання. Різні методи амортизації можна застосувати для розподілу суми активу, що амортизуються, на систематичній основі протягом строку корисного використання об’єкта. Відповідно МСБО 16 існують такі методи нарахувань амортизації: прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод суми одиниць продукції. Детальна інформація щодо методів нарахування амортизації основних засобів за МСБО наведено у таблиці 1.3.

Зазначимо, що прямолінійний метод щороку отримує однакові витрати та застосовується там, де схема використання активу є послідовною протягом усього його корисного використання. Будівлі зазвичай амортизуються за допомогою цього методу, оскільки підприємства отримують однакову вигоду з використання будівля щороку. Строк корисного використання необов'язково дорівнює фізичному ресурсу активу.

Наприклад, багато підприємств використовують трирічний термін корисного використання комп’ютерів. Це не означає, що комп'ютер вже не можна використовувати після трьох років; це означає, що підприємство, ймовірно, замінить комп'ютер через три роки через технологічний прогрес.

Таблиця 1.3

Методи нарахування амортизації за МСБО

Прямолінійний метод	Метод зменшення залишку	Метод суми одиниць продукції
1	2	3
Амортизаційні відрахування є однаковими щороку і тому передбачають, що вигода витрачається рівномірно.	Зменшена сума амортизації нараховується щороку і, таким чином, передбачає, що більше користі споживається в попередньому році.	Розподіл вартості відбувається у співвідношенні з кількістю виготовленої продукції (наданих послуг).
(первісна вартість – ліквідаційна вартість)/строк корисної експлуатації	Коефіцієнт прискорення*балансову вартість*100%/строк корисної експлуатації	(первісна вартість – ліквідаційна вартість)*фактична кількість одиниць вробленої продукції / запланована кількіть одиниць виробленої продукції за весь період експлуатації
Корисно для активів, які щорічно забезпечують рівну вигоду, наприклад, техніка.	Корисно для активів, які надають більше переваг у попередні роки, наприклад, автомобілі, ІТ прилади.	Корисно для активів, які використовуються для виробничого обладнання.

Джерело: сформовано на основі [25,30]

Метод зменшення залишку призводить до постійного зменшення нарахування амортизації протягом усього терміну експлуатації активу. Цей метод використовується, щоб відобразити те, що актив буде використовуватися все менше й менше в міру його зносу. Прикладом застосування цього методи є амортизація транспортних засобів, адже з кожним роком використання буде зростати потреба у ремонті цього основного засобу через активну експлуатацію.

Метод суми одиниць продукції застосовується шляхом розподілу вартості, нарахування відбуваються у співвідношенні з кількістю виготовленої продукції (наданих послуг). Такий метод амортизації може використовуватись для виробничого обладнання.

Проаналізувавши П(С)БО 7 та МСБО 16 можемо відобразити такі відмінності у порядку нарахуванню амортизації основних засобів на рис.1.1:

Порядок нарахування амортизації основних засобів	
МСБО 16 «Основні засоби»	П(С)БО 7 «Основні засоби»
Амортизація починається	
Коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставляється до місця розташування та приводиться в стан, у якому він придатний для використання у спосіб, визначений керівництвом	З місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт основних засобів став придатним для користування.
Амортизація припиняється	
- на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу (або включають до ліквідаційної групи, яку класифікують як утримувану для продажу); - або на дату, згідно з якої припиняють визнання активу	– з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів; – на період переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію

Рис.1.1. Нарахування амортизації основних засобів за МСБО 16 та НП(С)БО 7

Джерело: сформовано на основі [25,30]

Також слід зазначити, що згідно НП(С)БО 7 нарахування амортизації зупиняється на період реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації об'єкта основного засобу. Щодо МСБО 16 амортизацію не припиняють, коли актив не використовують або він вибуває з активного використання, доки актив не буде амортизований повністю [25,30].

Висновки за розділом 1

Проведене дослідження економічної сутності та класифікації основних засобів за міжнародними стандартами дозволяє зробити такі висновки.

Розкриваючи економічну сутність та досліджуючи класифікація основних засобів за міжнародними стандартами було виявлено, що поняття «основні засоби», багатогранне. Встановлено, що основні засоби розглядалися як: основні засоби, необоротні активи, засоби праці, матеріальні активи, матеріальні цінності тощо. Рекомендовано як базове тлумачення використовувати те, що зазначено в стандартах обліку, а саме «основні

засоби» - це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою їх використання у процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше як один рік.

З метою формування концептуальних засад обліку нами досліджено наявність суперечних підходів щодо методики обліку з основними засобами в НП(С)БО, МСФЗ та ПКУ, зокрема щодо класифікації, визначення об'єкту основних засобів, операцій щодо ремонту та поліпшення основних засобів тощо. Тому щоб уніфікувати нормативно-правову базу можна запропонувати, що за основу ведення обліку взяти методологію МСФЗ, зробивши певні коригування у національні стандарти.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

2.1. Фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К»

Як уже підкреслювалося раніше основні засоби це насамперед матеріальна основа підприємницької діяльності. Тому без основних засобів (власних чи орендованих) сьогодні не можуть здійснюватися більшість господарських процесів. А порядок їх фінансового обліку є важливим методичним питанням.

Одним з важливих елементів організації обліку ТОВ «Епіцентр К» є облікова політика (Додаток Д) в частині операцій, пов'язаних з основними засобами. Елементи облікової політики щодо обліку основних засобів, застосовуваних на підприємстві, наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Використання елементів облікової політики щодо основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

Елементи облікової політики	Згідно Методологічних рекомендацій	ТОВ «Епіцентр К»
Визначення облікової одиниці	+	+
Класифікація основних засобів	+	-
Межа суттєвості для взяття основних засобів на баланс	+	+
Опис методів обліку основних засобів	+	-
Опис методів амортизації основних засобів	+	+
Опис методів оцінки основних засобів	+	+

Джерело: систематизовано автором на основі [Додатку Д]

Згідно з Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства, підприємствам, які здійснюють ведення обліку згідно з П(С)БО,

у Наказі про облікову політику пропонується відображати наступну інформацію щодо основних засобів: методи амортизації; вартісні ознаки активів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів; підходи до переоцінки; підходи до періодичності зарахування сум дооцінок до нерозподіленого прибутку; критерії розмежування операційної нерухомості та інвестиційної нерухомості; підходи до віднесення витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів до первісної вартості чи витрат періоду; періодичність проведення інвентаризації.

З одного боку Наказ про облікову політику повинен закріпити використання конкретних підходів при веденні обліку основних засобів, які будуть використовуватися підприємством протягом тривалого періоду. З іншого боку відповідно до НП(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" та п. 14 М(С)БО 8 "Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки" Наказ (положення) про облікову політику підприємства можуть змінюватись за наступних умов: якщо це вимагається відповідним стандартом; якщо змінюються статутні вимоги або вимоги органу, який затверджує стандарт; якщо зміни призведуть до більш точного та достовірного відображення інформації у фінансовій звітності.

Можна сказати, що будь-яка операція з об'єктом основних засобів потребує документального підтвердження. Тому такий елемент методу бухгалтерського обліку як документування господарських операцій є важливим, первинним етапом бухгалтерського обліку і становить собою організований процес спостереження, вимірювання та записування даних про господарські операції в документах створених на підприємстві згідно з вимогами нормативних актів, включає сукупність даних і бухгалтерських документів у письмовій або електронній формі, у яких ведеться реєстрація фактів господарського життя на підприємстві.

Документальне оформлення надходження, використання та вибуття основних засобів є основою для ведення первинного обліку даних активів, адже саме правильно складені первинні документи, які містять всі обов'язкові

реквізити та відповідають всім основним вимогам щодо них, є підтвердженням здійснення певної операції з основними засобами. Крім того до первинних бухгалтерських документів висувають такі вимоги: наявність обов'язкових спеціальних реквізитів; забезпечення контролю за господарськими фактами; складання звітних даних; зручність обробки, чіткість; компактність тощо. Більше того інформація, що відображується в цих документах, має бути: правдивою; об'єктивною; достовірною; своєчасною, присвяченою економіко-правовим відносинам господарства з оточуючими його суб'єктами. Нарешті одиницею обліку основних засобів на ТОВ «Епіцентр К» є об'єкт, зарахований на баланс за первісною вартістю, яка включає, зокрема, суми, сплачені постачальникам та підрядникам, реєстраційні збори, державне мито, аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів, витрати на транспортування тощо.

Слід враховувати, що на ТОВ «Епіцентр К» приймання основних засобів в експлуатацію здійснює комісія, яка призначається наказом або розпорядженням керівника, яка складає та оформлює «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» та визначає строк корисного використання об'єкта основних засобів. Перелік первинних документів щодо оформлення основних засобів на досліджуваному підприємстві наведені в додатку В.

У підсумку при документальному оформленні господарських операцій та пов'язаних з ними змін на підприємстві відбувається рух облікової інформації між первинною документацією, регістрами синтетичного й аналітичного обліку та звітністю. З метою забезпечення ефективного руху документів та якісного функціонування всіх підрозділів, головним бухгалтером ТОВ «Епіцентр К» формується графік документообігу, який є обов'язковим для всіх працівників (Додаток Е).

Для синтетичного обліку й узагальнення інформації про наявність та застосування власних або отриманих на умовах фінансового лізингу основних засобів на ТОВ «Епіцентр К» призначено рахунок 10 "Основні засоби". За

дебетом рахунка 10 “Основні засоби” відображається надходження основних засобів на баланс підприємства за первісною вартістю, сума витрат на поліпшення основних засобів, сума дооцінки основних засобів; за кредитом – вибуття основних засобів внаслідок продажу, безоплатної передачі, ліквідації, сума уцінки основних засобів тощо.

Аналітичний облік за рахунком 10 “Основні засоби” здійснюється в розрізі субрахунків та інвентаризаційних об’єктів, за місцем знаходження та матеріально відповідальними особами. [14]

Таблиця 2.2

Характеристика синтетичного рахунку 10 «Основні засоби»

Код рахунку	Назва рахунку	Характеристика рахунку
100	«Інвестиційна нерухомість»	ведеться облік об’єктів інвестиційної нерухомості, зокрема земельних ділянок, будівель, споруд, які розташовуються на землі, утримуються з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу.
101	«Земельні ділянки»	ведеться облік земельних ділянок, отриманих суб’єктом державного сектору згідно з законодавством, зокрема на праві постійного користування.
102	«Капітальні витрати на поліпшення земель»	ведеться облік капітальних витрат на поліпшення земель. До них відносяться витрати неінвентарного характеру (не пов’язані з будівництвом споруд) з поверхневого поліпшення земель для сільськогосподарського використання, які проводяться за рахунок капітальних вкладень (планування земельних ділянок, корчування площ під ріллю, очищення полів від каменів і валунів, зрізання купин, розчищення чагарників, очищення водойм тощо, а також меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи);
103	«Будівлі, споруди та передавальні пристрої»	ведеться облік будинків, споруд, їх структурних компонентів та передавальних пристроїв, житлових будівель;
104	«Машини та обладнання»	ведеться облік відповідно машин та обладнання, транспортних засобів, інструментів, приладів та інвентарю;
105	«Транспортні засоби»	
106	«Інструменти, прилади, інвентар»	
107	«Тварини»	ведеться облік довгострокових біологічних активів, в тому числі багаторічних насаджень, які не пов’язані із сільськогосподарською діяльністю, та плодоносних рослин, які пов’язані із сільськогоспдіяльністю;
108	«Багаторічні насадження»	
109	«Інші основні засоби»	ведеться облік основних засобів, які не включені до інших субрахунків рахунку 10.

Джерело: систематизовано автором на основі [14]

Для обліку витрат пов'язаних із придбання або створення основних засобів використовується на ТОВ «Епіцентр К» рахунок 15 «Капітальні інвестиції», який має наступні субрахунки відображені в табл.2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика синтетичного рахунку 15 «Капітальні інвестиції»

Код рахунку	Назва рахунку	Характеристика рахунку
151	«Капітальне будівництво»	відображаються витрати на будівництво, що здійснюється як господарським, так і підрядним способом для власних потреб підприємства. На цьому субрахунку також ведеться облік устаткування, що підлягає монтажу в процесі будівництва;
152	«Придбання (виготовлення) основних засобів»	призначений для обліку витрат на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів, облік яких ведеться на рахунку 10 «Основні засоби» (крім об'єктів будівництва);
153	«Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»	відображаються витрати підприємства (організації, установи) на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів, облік яких ведеться на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи»;
154	«Придбання (створення) нематеріальних активів»	відображаються витрати підприємства на придбання або створення власними силами активів, облік яких ведеться на рахунку 12 «Нематеріальні активи».

Джерело: систематизовано автором на основі [14]

За дебетом рахунку 15 «Капітальні інвестиції» відображається збільшення понесених витрат в п.8 П(С)БО 7 на придбання або створення основних засобів, за кредитом - їх зменшення (введення в дію, прийняття в експлуатацію придбаних або створених основних засобів, тощо) [30].

Взагалі на ТОВ «Епіцентр К» аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться за видами основних засобів, а також за окремими об'єктами капітальних вкладень (інвентарними об'єктами). Порядок фінансового обліку операцій з надходження об'єктів основних засобів наведено в Додатоку Ж. Отже, при купівлі об'єкта основних засобів за власні кошти його зараховують спочатку на рахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» зі всіма витратами на придбання та монтаж, а потім вводять в експлуатацію на рахунок 10 «Основні засоби» з відповідним субрахунком.

У процесі функціонування основні засоби піддаються фізичному та моральному зносу. Як правило відновлення зношуваних основних засобів та їх відтворення здійснюється за рахунок амортизаційних відрахувань, що є грошовим відображенням ступеня їх зносу. При чому порядок нарахування і використання амортизаційних відрахувань в фінансовому обліку визначено законодавством та П(С)БО 7. Характерно, що у зв'язку з цим у фінансовому обліку амортизація нараховується до всіх об'єктів основних засобів незалежно від того, для яких цілей вони використовуються – для господарської (виробничої) діяльності підприємства або для невиробничих цілей. Також амортизації в фінансовому обліку підлягають безоплатно отримані основні засоби.

Як відомо, що основними показниками, які слід ураховувати при нарахуванні бухгалтерської амортизації основних засобів є: ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів; строк корисного використання об'єкта основних засобів - очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством/установою або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством/установою обсяг продукції (робіт, послуг); метод амортизації [30]. По суті нарахування амортизації об'єктів основних засобів здійснюється із застосуванням методів, передбачених НП(С)БО 7 «Основні засоби». Знаючи розглянуті особливості застосування кожного методу нарахування амортизації основних засобів, підприємство може вибрати один із них для кожного конкретного об'єкта основних засобів або для однорідної групи об'єктів. ТОВ «Епіцентр К» для всіх об'єктів основних засобів застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації. Для відображення інформації про нараховану суму амортизації об'єктів основних засобів передбачений субрахунок 131 «Знос основних засобів» рахунка 13 «Знос амортизація необоротних активів» [14]. Суму нарахованої амортизації підприємства відображають по дебету рахунків обліку витрат виробництва та кредиту субрахунку 131 (табл.2.4).

Таблиця 2.4

Типова кореспонденція обліку нарахування амортизації основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

№	Зміст операції	Документ	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує ТОВ «Епіцентр К»		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, тис.грн
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Нарахована амортизація основних засобів виробничого призначення (за умови, що її можна віднести до конкретного виду виготовленої продукції)	Відомість нарахованої амортизації	23 Виробництво	131 Знос основних засобів	23 Виробництво	131 Знос основних засобів	500,00
2.	Нарахована амортизація основних засобів загальновиробничого призначення	Відомість нарахованої амортизації	91 Загальновиробничі витрати	131 Знос основних засобів	91 Загальновиробничі витрати	131 Знос основних засобів	800,00
3.	Нарахована амортизація основних засобів адміністративного призначення	Відомість нарахованої амортизації	92 Адміністративні витрати	131 Знос основних засобів	92 Адміністративні витрати	131 Знос основних засобів	1400,00
4.	Нарахована амортизація основних засобів, пов'язаних зі збутом продукції (робіт, послуг)	Відомість нарахованої амортизації	93 Витрати на збут	131 Знос основних засобів	93 Витрати на збут	131 Знос основних засобів	300,00
5.	Нарахована амортизація основних засобів, що використовуються з метою здійснення інщої операційної діяльності підприємства	Відомість нарахованої амортизації	94 Інші витрати операційної діяльності	131 Знос основних засобів	94 Інші витрати операційної діяльності	131 Знос основних засобів	700,00

Джерело: систематизовано автором на основі даних ТОВ «Епіцентр К»

На сьогодні в фінансовому обліку підприємство може використовувати традиційний підхід до обліку витрат на ремонт основних засобів.

Відповідно до НП(С)БО 16 витрати на ремонт і технічне обслуговування основних засобів відносять до складу витрат відображених на рис.2.1.

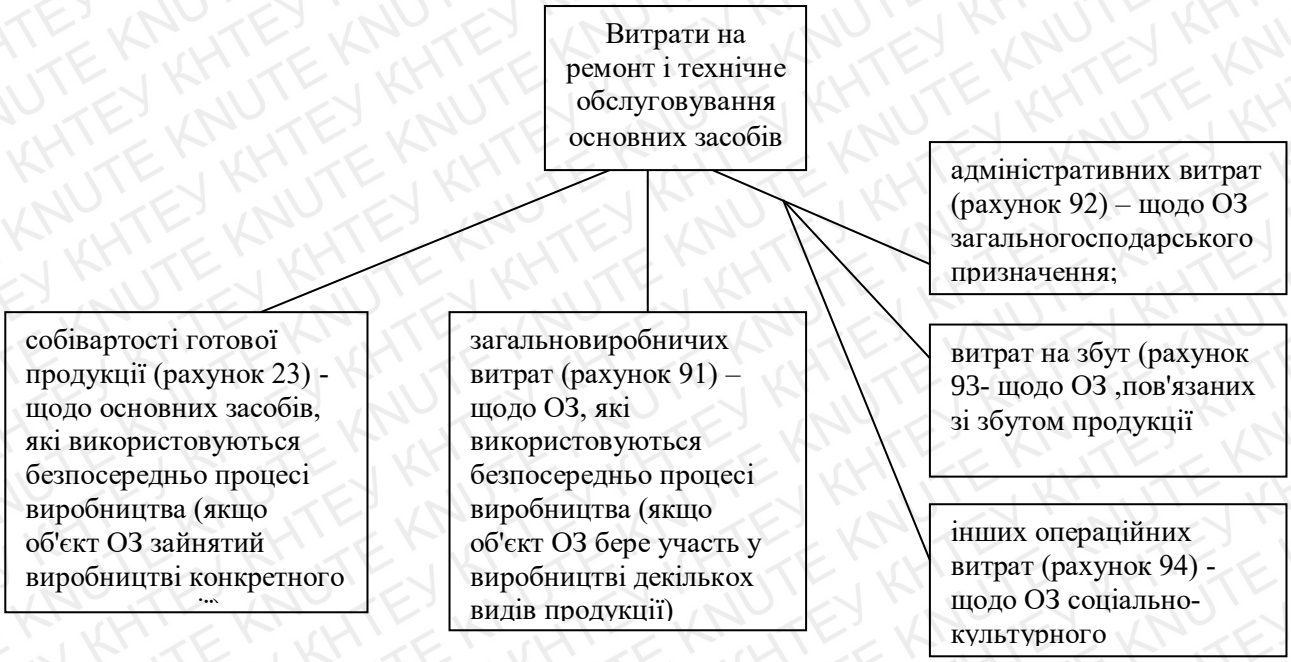

Рис.2.1. Витрати на ремонт та технічне обслуговування основних засобів
Джерело: систематизовано автором на основі даних ТОВ «Епіцентр К»

Необхідно зазначити, що вартість основних засобів, за якою вони відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, має відповідати їх реальній вартості. Саме для того, щоб привести залишкову вартість об’єктів основних засобів у відповідність до ринкової (справедливої) вартості, проводиться переоцінка. Дослідження показало, що переоцінка на ТОВ «Епіцентр К» не проводилась.

Водночас ті самі заходи щодо ремонту ідентичних об'єктів основних засобів можуть мати різний економічний ефект і, як наслідок, по-різному відображатися в фінансовому обліку [12]. Розглянемо типові бухгалтерські проведення з обліку ремонту та поліпшення основних засобів додаток.

Витрати на проведення поліпшень об’єкта основних засобів у періоді їх здійснення групуються по дебету субрахунків 151 «Капітальне будівництво» і 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Після закінчення робіт з поліпшення такого об’єкта сума витрат відноситься на збільшення його первісної вартості, що відображається по дебету відповідних субрахунків рахунка 10 «Основні засоби».

У фінансовому обліку при списанні об'єктів основних засобів потрібно керуватися нормами НП(С)БО 7 «Основні засоби». Так, якщо з будь-яких причин об'єкт основних засобів не відповідає критеріям визнання активом, то його списують з балансу згідно п. 33 НП(С)БО 7. Як правило, це відбувається, коли такий об'єкт повністю втрачає свої первісні якості (у наслідок фізичного або морального зносу, а також унаслідок минулих подій), відновлення яких не вбачається можливим або доцільним [30]. Розглянемо списання об’єкта основних засобів в бухгалтерському обліку (табл.2.5).

Таблиця 2.5

Типова кореспонденція обліку списання основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

№ п о р	Зміст операції	Документ	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує ТОВ «Епіцентр К»		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Списано об’єкт основних засобів	Акт списання основних засобів	131 Знос основних засобів	10 Основні засоби	131 Знос основних засобів	10 Основні засоби	2500,00
2.	Списано залишкову вартість об’єкт основних засобів	Акт списання основних засобів	976 Списання необоротних активів	10 Основні засоби	976 Списання необоротних активів	10 Основні засоби	300,00

Джерело: систематизовано автором на основі даних ТОВ «Епіцентр К»

Проаналізувавши табл.2.5, можемо сказати, що облік основних засобів на ТОВ «Епіцентр К» ведеться згідно вимог законодавства. Документування операцій, пов’язаних з обліком основних засобів, являє собою систематичний, безперервний та послідовний процес з використанням дванадцяти типових форм документації.

Основні засоби, оформлені відповідними первинними документами, підлягають відображенню у бухгалтерському обліку, де відбувається їх узагальнення в синтетичних регістрах.

Взагалі, облік основних засобів на підприємстві організовано добре, внаслідок чого всі господарські операції відображені в обліку належним чином та в повній мірі.

2.2. Оподаткування операцій із основними засобами на підприємстві

Дослідження показало, що ТОВ «Епіцентр К» є платником податків, зокрема податку на прибуток та податку на додану вартість, тому в своїй діяльності керується нормами зазначеними в Податковому кодексі України (далі ПКУ). Вважаємо, що методологія обліку операцій з основними засобами для цілей фінансового та податкового обліку містить значні суперечності, що ускладнює процес відображення господарських операцій. У цьому розумінні розбіжності починаються із тлумачення основних засобів та їх визнання: так, у ПКУ акцентовано увагу на відношенні основних засобів до господарської діяльності і поділ на виробничі та невиробничі, окрім того, встановлено обмеження вартісної межі віднесення активів до складу основних засобів 20 тис.гривень. Так само на основі аналізу ПКУ, НП(С)БО та спеціальної літератури в Додатку П, нами наведено порівняльний аналіз елементів облікової політики щодо основних засобів для цілей фінансового обліку та з метою оподаткування. По суті варто виділити наступні: критерії віднесення активів до складу основних засобів; вартісні ознаки предметів, що входять до складу основних засобів; класифікація основних засобів; оцінка на дату балансу; амортизація основних засобів; підходи до переоцінок; підходи до віднесення витрат, пов’язаних з поліпшенням об’єкта основних засобів тощо. Встановлено, що матеріальні цінності можуть бути віднесені до складу основних засобів у податковому обліку, якщо дотримуються одночасно три умови:

- об’єкт призначений для використання в господарській діяльності підприємства — платника податків. Необоротні матеріальні активи, які не

призначені для використання в господарській діяльності платника податків, для цілей податкового обліку класифікуються як невиробничі ОЗ.

- об'єкт планується використовувати більше одного ріку (або операційного циклу, якщо він довший за рік) з дати введення в експлуатацію.

- вартість об'єкта перевищує 20000 грн.

Відтак на ТОВ «Епіцентр К» основними податками є податок на прибуток та податок на додану вартість. У цьому розумінні існують особливості оподаткування основних засобів при визначені зазначених податків. При чому ПКУ об'єктом оподаткування податку на прибуток, визначає прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього ПКУ [31]. Так, сума нарахованої у звітному періоді амортизації основних засобів безпосередньо впливає на суму податку на прибуток підприємств, який сплачується до бюджету шляхом коригування фінансового результату на амортизаційні податкові різниці. Відповідно до п. 138.1 ст. 138 Податкового кодексу фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до НП(С)БО або МСФЗ і зменшується на суму розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до порядку, визначеного в ПКУ (пп.138.2 ПКУ). Методика розрахунку амортизації аналогічна до бухгалтерської, допускаються до використання всі існуючі методи (зазначені в НП(С)БО), крім виробничого. Проте необхідно враховувати, що таке коригування доречне для підприємств, які перевищили 20 млн грн річного доходу та які прийняли рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на всі різниці [31]. Крім того, для цілей оподаткування використовується відмінна від бухгалтерської

класифікація основних засобів, з відповідним поділом об'єктів на 16 груп. Тут можуть виникати питання щодо розбіжності в критеріях віднесення необоротних активів до основних засобів (за вартісним критерієм у 20000 грн), що також впливає також і на заповнення декларації з податку на прибуток, а саме на заповнення додатку АМ і додатку РІ. У додатку АМ відображається інформація щодо балансової вартості основних засобів і нематеріальних активів, а також інформація щодо нарахованої амортизації в податковому обліку. Зауважимо, що відповідно до п. 138.3.2. ПКУ не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел: вартість гудвілу; витрати на придбання/самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів; на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів.

Також, ПКУ встановлено мінімально допустимі строки амортизації основних засобів, якщо строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в фінансовому обліку менші, ніж мінімально допустимі строки амортизації основних засобів, то для розрахунку амортизації використовуються строки, встановлені ПКУ.

Заборона нараховувати амортизацію на основні засоби, що переведені на консервацію, погіршує фінансовий стан підприємства, адже амортизація є джерелом відновлення основних засобів, про що свідчать вимоги МСФЗ.

Оподаткування ПДВ операцій з основними засобами на ТОВ «Епіцентр К» здійснюється відповідно до вимог Розділу V ПКУ. Податковий кредит за придбаним об'єктом ОЗ відображається у загальному порядку на підставі зареєстрованих в ЄРПН податкових накладних, а у разі ввезення на митну територію України — митної декларації, оформленої відповідно до вимог законодавства, яка підтверджує сплату податку. Дата віднесення сум ПДВ до податкового кредиту визначається за правилом першої події згідно з п. 198.2 ст. 198 ПКУ. Це дата списання коштів з банківського рахунку платника на оплату товару/послуг або дата отримання платником товару/послуг. При

цьому нарахування податкового кредиту здійснюється незалежно від того, чи такі товари/послуги та основні фонди почали використовуватися в оподатковуваних операціях у межах провадження господарської діяльності платника податку протягом звітного податкового періоду, а також від того, чи здійснював платник податку оподатковувані операції протягом такого звітного періоду [31].

Операції з ліквідації основних виробничих або невиробничих засобів прирівняні до операцій з постачання товарів, які є об'єктом оподаткування ПДВ та відповідно оподатковуються податком у загальновстановленому порядку за ставкою 20 %. При цьому база оподаткування ПДВ за такими операціями визначається згідно з п. 189.9 ст. 189 ПКУ, а саме за звичайними цінами, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації. При цьому знищення, розібрання або перетворення необоротних активів (основних засобів) в інший спосіб, внаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням, не вважатиметься для цілей оподаткування ПДВ (у тому числі для нарахування і сплати податкових зобов'язань з ПДВ) постачанням товарів, зокрема, за умови, якщо платник податку подасть до контролюючого органу відповідний підтвердний документ про виникнення таких обставин, наданий платнику компетентним органом. У разі відсутності відповідного підтвердного документа про знищення, розібрання або перетворення необоротних активів (основних засобів) в інший спосіб, внаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням, таке знищення, розібрання або перетворення необоротних активів вважатиметься для цілей оподаткування ПДВ постачанням товарів, і, відповідно, платник податку при здійсненні операції з ліквідації (списання) таких необоротних активів (основних засобів) зобов'язаний визначити податкові зобов'язання з ПДВ [33].

Таким чином ТОВ «Епіцентр К», здійснює оподаткування операції з основними засобами відповідно до вимог ПКУ, сплачує податки за податком на прибуток та податком на додану вартість, заповнює відповідні податкові

декларації. В роботі окреслено особливості врахування податкових різниць при формуванні фінансового результату, особливу увагу приділено амортизаційним різницям та врахування витрат на ремонт та поліпшення основних засобів.

2.3. Розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій звітності за міжнародними стандартами

Дослідження показало, що закріплені в Законі про бухгалтерський облік та НП(С)БО 1 принципи формування фінансової звітності за своїм складом і змістом вцілому відповідають як МСФЗ, так і Директиві ЄС.

Проаналізувавши Звіт про фінансовий стан ТОВ «Епіцентр К» (Додаток К), можемо сказати, що основні засоби обліковуються на таких рахунках: 1010 «Основні засоби», що є різницею між рахунком 1011 «Первісна вартість» та рахуком 1012 «Знос». Зсилаючись до Форми 2 II Сукупний дохід ТОВ «Епіцентр К», можемо сказати, що будь-яких дій в обліку щодо переоцінки основних засобів на підприєммтві не було здійснено (Додаток К). Щодо елементів операційних витрат у Формі 2 амортизація обліковується на рахунку 2515 «Амортизація», проаналізувавши дані, можемо дійти до висновку що на підприємтсві є тендненція до збільшення нарахуванная амортизації, що свідчить про збільшення кількості основних засобів на підприємстві щороку.

Головним чином до концептуальних розбіжностей можна віднести відмінність у моменті визнання основних засобів. Так в українській практиці об’єкт визнається основним засобом не з дня, коли актив готовий до використання, а з дня, коли він фактично почав використовуватися. При чому витрати на придбання, спорудження чи виготовлення основних засобів вважаються капітальними інвестиціями для вітчизняного обліку і відсутні у міжнародних стандартах. Тому відповідно до НП(С)БО 7 капітальні інвестиції не є основними засобами і не підлягають амортизації. Крім того на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» відбувається формування первісної вартості основних засобів, і тільки після складання відповідного первинного документа про введення в експлуатацію, капітальні інвестиції

«трансформуються» в основні засоби. Однак в практиці вітчизняних підприємств, у тому числі у ТОВ «Епіцентр К» часто виникає часове неспівпадання між здійсненими витратами на створення об'єкта основних засобів та введенням його в експлуатацію, отже вартість основних засобів у Балансі (Звіті про фінансовий стан) може бути значно заниженою. Що в свою чергу, спричиняє несвоєчасний початок нарахування амортизації, що у кінцевому результаті може суттєво відобразитися на викривленні даних фінансової звітності й на формуванні адекватної оцінки про фінансовий стан підприємства. Капітальні інвестиції в активи, введення яких в експлуатацію на звітну дату не відбулося, відображаються у балансі у складі необоротних активів. Однак питання, чи правомірно вважати капітальні інвестиції активами, є доволі дискусійним. Відповідно до Концептуальної основи МСФЗ здійснення витрат суб'єктом господарювання може свідчити про пошук майбутніх економічних вигід, але не є остаточним доказом одержання об'єкта, який відповідає визначенню активу. Крім того, термін здійснення капітальних інвестицій може бути досить коротким [9].

Необхідно зазначити, що основні засоби є значною статтею необоротних активів ТОВ «Епіцентр К» та становлять основу матеріально-технічної бази підприємства. Крім того вибір облікової методології щодо основних засобів, зокрема правильності їх визнання та принципів оцінки, впливає на аналітичні показники, які характеризують: стан фінансової рівноваги між активами і пасивами, ефективність використання основних засобів (коефіцієнти фондовіддачі та фондомісткості, фондорентабельності, зношеності оновлення основних засобів тощо). Від розмежування активів на необоротні та оборотні залежать показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Надійність розрахованих показників зменшить рівень загроз, що виникають у ході підприємницької діяльності, та підвищить інтерес дійсних та потенційних інвесторів підприємства. Результати аналізу змісту НП(С)БО 7 [30] та МСБО 16 [25], які регулюють відображення у фінансовій звітності основних засобів, свідчать про однакові підходи лише до частини положень. Зокрема, повністю

гармонізованими є вимоги до критеріїв визнання основних засобів; обліку значущих частин (компонентів); моделі оцінки основних засобів після визнання; обліку результатів застосування моделі переоцінки основних засобів; порядку списання капіталу в дооцінках; методів амортизації основних засобів. Проте між вимогами НП(С)БО 7 та МСБО 16 залишається низка розбіжностей (Додаток Л), які потребують додаткового дослідження щодо природи їх виникнення та способів узгодження. До несуттєвих розбіжностей між НП(С)БО 7 та МСБО 16 можна віднести:

- невиокремлення у НП(С)БО 7 окремих положень, які містяться в МСБО 16. Так, у НП(С)БО 7, на відміну від МСБО 16, чітко не зафіксовані назви моделей оцінки основних засобів після визнання. Проте при виникненні суттєвої різниці між їхньою залишковою та справедливою вартістю на дату закінчення звітного періоду підприємства України можуть здійснювати переоцінку основних засобів. Хоча вибір між двома моделями подальшої оцінки основних засобів у вітчизняного підприємства не відбувається безпосередньо при первісному визнанні об'єкта, подальший підхід до доведення залишкової вартості до справедливої вартості однаковий в обох стандартах;
- окремі положення в НП(С)БО порівняно з МСФЗ визначені більш чітко та деталізовано, що не суперечить принципам МСФЗ. Це, зокрема, стосується визначення об'єкта обліку основних засобів (одиниці оцінки для визнання) та шляхів надходження основних засобів на підприємство.

Так, у МСБО 16 передбачено два підходи до суми накопиченої амортизації основних засобів при застосуванні моделі переоцінки, у НП(С)БО 7 дозволено лише один підхід. Так як обидва підходи мають однакові наслідки у фінансовій звітності, то не вважаємо за доцільне вносити зміни до НП(С)БО. Зазначимо, що політика щодо класифікації даних активів може суттєво вплинути на значення показника загальної ліквідності. Відповідно до МСБО 16 ліквідаційна вартість активу – це попередньо оцінена сума, яку суб'єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після

вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив застарілий та перебуває в стані, очікуваному після закінчення терміну його корисної експлуатації [25]. У НП(С)БО 7 ліквідаційна вартість визначена як сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією) [30]. Отже, в МСФЗ мова йде про визначення теперішньої вартості грошових потоків від вибуття основних засобів, а в НП(С)БО – їх майбутньої вартості. Так як, зазначені активи використовуються в ТОВ «Епіцентр К» тривалий час та мають значну вартість, ефект від дисконтування очікуваних майбутніх вигід може бути суттєвим.

Порівнюючи підходи НП(С)БО 7 та МСБО 16, щодо порядку нарахування амортизації основних засобів, то існують розбіжності між положеннями МСБО 16 та НП(С)БО 7, які необхідно усунути в нормативно-правовій базі. Положення стандартів суттєво відрізняються моментом початку та припинення нарахування амортизації. На відміну від МСБО 16, згідно з п. 29 НП(С)БО 7 нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання. Таким чином, за національних вимог порушується принцип нарахування в бухгалтерському обліку, що може призвести до різної величини витрат на амортизацію відповідно до норм обох стандартів і, як наслідок, різної величини фінансового результату. Нормами НП(С)БО 7 передбачено призупинення нарахування амортизації на період реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації об'єкта основних засобів. Проте основні засоби технологічно розраховані на певний період свого фізичного життя. Навіть якщо актив не використовується певний час, він морально і фізично зношується і втрачає свою вартість внаслідок нових, прогресивніших та економічно ефективніших моделей, а також під впливом зовнішніх факторів. Тому призупинення нарахування амортизації об'єктів основних засобів призведе до таких наслідків: – припинення систематичного розподілу

суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації, тобто порушення самої ідеї амортизації; – недоотримання підприємством певної суми коштів у вигляді зменшення суми податку на прибуток на здійснення повного відтворювання зношених основних засобів (на реновацію) або їх часткового відшкодування (ремонт і модернізацію); – викривлення коефіцієнта зношеності основних засобів, що може спричинити неправильне інвестиційне рішення; – зміни фінансового результату підприємства, що вплине на розрахунок показників прибутковості та рентабельності. У положеннях МСБО 16 та НП(С)БО 7 існує різний підхід до визначення строку корисної експлуатації. Відповідно до МСБО 16 амортизації підлягають активи, придатні для використання суб'єктом господарювання. Своєю чергою, згідно з НП(С)БО 7 активи амортизуються протягом періоду використання підприємством. Розбіжності у визначенні строку корисного використання полягають у різних моментах визнання основних засобів. Також відповідно до НП(С)БО 7 вартість землі (земельних ділянок) не амортизується. У МСБО 16 йдеться про те, що в окремих випадках сама земля може мати обмежений термін корисної експлуатації, тоді її амортизують методом, який відображає вигоди, що мають бути отримані від неї.

Висновки за розділом 2

Проведене дослідження сучасного стан обліку операцій із основних засобів на ТОВ «Епіцентр К» за міжнародними стандартами дозволяє зробити такі висновки. Охарактеризовано фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К», який здійснюється на основі Наказу «Про облікову політику» в якому окреслені положення щодо основних засобів, які підприємство має. Відображення господарських операцій щодо руху основних засобів відображається у типових первинних документах з використанням автоматизованої системи обліку в рамках чинного законодавства, для ведення обліку основних засобів на підприємстві використовують рахунки 10 «Основні засоби», 15 «Капітальні інвестиції», 13 «Знос необоротних активів».

Обліку та оподаткування операцій із основними засобами здійснюється відповідно до вимог ПКУ, сплачує податки за податком на прибуток та податком на додану вартість, заповнює відповідні податкові декларації.

Описані відображення звітної інформації щодо обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами так, як основні засоби є значною статтею необоротних активів ТОВ «Епіцентр К» та становлять основу матеріально-технічної підприємства, тому вибір облікової методології щодо основних засобів, зокрема правильності їх визнання та принципів оцінки, впливає на аналітичні показники, які відображаються в звітності.

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

3.1 Напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами

Дослідження показало, що підприємство здійснює ведення обліку відповідно до вимог чинного законодавства, однак виявлено і деякі проблемні аспекти щодо організації та методики обліку основних засобів, які потребують удосконалення.

Розглянемо напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами, що визначені нами для ТОВ «Епіцентр К», що зумовлено інтеграційними процесами розвитку міжнародної торгівлі, виходом підприємств на міжнародні ринки тощо. У цьому аспекті варто взяти до уваги потребу у підготовці фінансової звітності, яка буде зрозумілою іноземним інвесторам і кредиторам. Тому збільшується необхідність гармонізації НП(С)БО щодо обліку основних засобів з нормами МСФЗ, що підвищить достовірність, точність, неупередженість фінансової інформації та збільшить довіру зовнішніх бізнес-партнерів. Як відомо інформація, що міститься у фінансовій звітності відносно основних засобів, не завжди відповідає вимогам достовірності в основному через проблеми вітчизняного законодавства, яке регулює бухгалтерський облік, постійні зміни в ньому та неузгодженість з МСФЗ.

На наш погляд важливою проблемою гармонізації обліку основних засобів є удосконалення методики нарахування амортизації. Як відомо в НП(С)БО 7 визначено, що нарахування амортизації розпочинається з місяця, наступного за місяцем, у якому об’єкт основних засобів став придатним для використання. Разом із тим підтримуємо думку науковців, про те що доцільніше визначити необхідність її нарахування після місяця, в якому об’єкт було введено в експлуатацію, що документально підтверджено Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів типової

форми № ОЗ-1 [29]. Крім того для нарахування амортизації також досить важливим є логічне визначення терміну корисного використання об'єкта, який би не призводив на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності. З одного боку ця проблема вирішена у ПКУ шляхом встановлення мінімального терміну експлуатації об'єктів основних засобів відповідно до груп для неможливості заниження терміну їх використання. Тому вважаємо, що у НП(С)БО 7 потрібно запровадити норму про встановлення термінів корисного використання, які не нижчі від норм ПКУ. У тому числі запропоновані напрями вирішення проблемних питань нарахування амортизації основних засобів наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Напрями удосконалення порядку нарахування амортизації основних засобів

Проблема	Причини	Шляхи вирішення	Нормативний чи внутрішній документ.
1	2	3	4
Нарахування амортизації розпочинається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для використання	Виникає неоднозначність трактування початку нарахування амортизації, якщо об'єкт не потребує монтажу	Встановити необхідність нарахування після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію, що документально підтверджено	НП(С)БО 7
Термін корисного використання об'єктів основних засобів	Заниження терміну корисного використання підприємствами	Встановити необхідність мінімального терміну корисного використання різних видів основних засобів, проте не нижчим за норми ПКУ	НП(С)БО 7

Джерело: систематизовано автором на основі [12,29].

Удосконалення потребує методика переоцінки основних засобів. Взагалі, вважаємо суперечливим твердження НП(С)БО 7, а також у МСФЗ про те, що при проведенні переоцінки об'єкта основних засобів потрібно «переоцінювати

всю групу однорідних об'єктів основних засобів (нематеріальних активів), оскільки вартість одного об'єкта може виявитися несуттєвою відповідно до групи однорідних об'єктів». Тому пропонується проводити дооцінку чи уцінку групи основних засобів, до якої входить об'єкт переоцінки, лише у разі зміни вартості об'єктів основних засобів, які є значущими у вартості відповідної групи.

Так само підтримуємо думку науковців і вважаємо недоцільним результати операцій переоцінки основних засобів відображати як доходи чи витрати звітного періоду, оскільки економічна сутність проведеної операції не полягає у зміні результатів господарської діяльності підприємства, а визначає реальну вартість об'єкта [85,с.12]. Тому рекомендуємо напрямки удосконалення обліку переоцінки основних засобів, табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Напрямки удосконалення обліку переоцінки основних засобів

Проблема	Причина	Шляхи вирішення	Джерело
Проведення переоцінки всієї групи основних засобів, якщо переоцінювався хоча б один з об'єктів, який входить до такої групи	Завищення вартості однорідної групи основних засобів у разі переоцінки основних засобів невеликої вартості по відношенню до даної групи	Проведення переоцінки групи лише у тому разі, якщо вартість об'єкта переоцінки є суттєвою по відношенню до вартості відповідної групи	НП(С)БО 7
Відображення результатів переоцінки у складі доходів та витрат звітного періоду	Операції переоцінки не змінюють результатів господдарської діяльності підприємства	Відображення дооцінки та уцінки основних засобів на рахунку капіталу у дооцінках	НП(С)БО 7

Джерело: розроблено на основі [12,29].

На підприємстві можна спостерігати використання при обліку основних засобів типових документів, що містять застарілу форму і не відповідають нормам сучасного законодавства, а отже потребують удосконалення (за рахунок змін та доповнення деяких граф). У цьому розумінні типові форми розрахунку амортизації основних засобів (ОЗ-14, ОЗ-15 і ОЗ), взагалі не можуть бути використані, оскільки показники, передбачені ними не застосовуються

відповідно до вимог законодавства. Тому на ТОВ «Епіцентр К» бухгалтером проставляється прочерк, проте мають місце і такі показники, що взагалі не знайшли своє відображення у типових формах, хоча передбачені законодавством, отже вони потребують доповнення та уточнення. Взагалі, законодавством не забороняється самостійно розробити додатковий бланк, оформивши його або у вигляді додатка до типової форми, або у вигляді самостійного первинного документа. Тому, вибір варіанту в даному випадку залежить від кількості показників, для яких немає місця в типових формах.

По суті найбільш використовуваним на підприємстві первинним документом про основні засоби є інвентарна картка, однак у типовій формі ОЗ-6 не враховано деякі сучасні вимоги щодо обліку основних засобів, додавання яких значно розширить інформативність даного документу. Отже, пропонуємо доповнити інвентарну картку певними графами, що не буде обтяжливим в умовах програмного забезпечення: група, до якої відноситься об'єкт в податковому обліку (вказати групу можна в тому ж Наказі по облікову політику підприємства, в якому буде вказаний термін корисного використання об'єкту; вартість, що амортизується. Розрахунковий показник, визначуваний як різниця між первинною і ліквідаційною вартістю; спосіб нарахування амортизації; витрати на поліпшення об’єктів; рядок декларації по податку на прибуток (або код витрат податкового обліку); інформація про переоцінки. Розпорядчий документ на проведення оцінки, акт оцінки, виконаний професійним оцінювачем, розрахунок сум переоцінки; інформація про зміну вартості об'єкту у зв'язку із зменшенням і відновленням його корисності; дата і причина переведення об'єкту із складу основних засобів до складу необоротних активів, призначених для продажу.

3.2. Заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами

Дослідження показало, що до заходів по удосконаленню обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К» можна віднести автоматизацію обліку основних засобів:

- автоматизація всіх об'єктів бухгалтерського обліку та всіх служб підприємства на основі одного універсального продукту (наприклад, ERP-системи, комплексні програми для ведення бухгалтерського обліку тощо);

- використання декількох комп'ютерних програм, кожна з яких автоматизує свою сферу діяльності, наприклад, EAM-системи для управління та обліку матеріальними довгостроковими активами [38, с. 24].

Зокрема, керівники структурних підрозділів ТОВ «Епіцентр К» потребують таких програмних рішень в області бухгалтерського обліку основних засобів, для чого можуть бути використані ERP- та EAM-системи:

- можливість відстежувати зміни поточного місця перебування відповідних основних засобів, що сприятиме зниженню крадіжок і зловживань на підприємстві;

- здатність планувати ремонти основних засобів;

- наявність модулів для обліку та управління придбанням запасних частин для ремонту основних засобів;

- можливість збору технічної інформації про стан необоротних активів з використанням штрих-кодів;

- можливість здійснення фінансових розрахунків щодо рішення про придбання об'єкта основних засобів чи взяття його у фінансовий лізинг тощо.

Головні відмінності між ERP-і EAM-системами відображені у табл. 3.3. Головним чином корпоративні комп'ютерні ERP-системи, призначені для автоматизації обліку. Особливо відомою на ринку програмних продуктів, в країнах Європи є "SAP R/3".

Між іншим ведення обліку основних засобів за допомогою "SAP" дає такі можливості:

- швидке та оперативне управління великими об'ємами даних;

- ведення кореспонденцій рахунків, інтегрованих з управлінням матеріальними потоками та обліком дебіторів та кредиторів;

- здійснення паралельних оцінок основних засобів (відповідно до норм П(С)БО, IAS/IFRS, US GAAP);

- аналіз майбутніх тенденцій на базі моделювання амортизації основних засобів;

- розробка та конструювання системи внутрішньої і зовнішньої звітності щодо бухгалтерського обліку довгострокових активів.

Таблиця 3.3

Основні відмінності між ERP- та EAM-системами

Характеристики	ERP-системи	EAM-системи
1	2	3
Тип інформаційної технології	Універсальна комп'ютерна інформаційна система	Спеціалізована комп'ютерна програма
Рівень управління бізнес-процесами	Стратегічний, тактичний, оперативний	Оперативний
Об'єкти управління	Вся господарська діяльність підприємства та її структурні елементи	ОЗ та інші необоротні матеріальні активи
Функції системи	Планування ресурсів підприємства, збір всієї виробничої та фінансової інформації; бухгалтерський облік	Планування матеріальних ресурсів підприємства; збір інформації про ОЗ; організація документообігу з техобслуговування та ремонту основних засобів
Основні недоліки	Велика ціна ліцензій на використання програми; впровадження близько 3-9 місяців	Необхідність наявності всієї документації на кожну одиницю обладнання
Приклади інформаційних продуктів	"SAP R/3", "Oracle E-Business Suite", "Microsoft Dynamics" "Парус-Предприятие 8", "Галактика ERP", "1С: Бухгалтерия 8.2"	"SAP EAM", "IFS Applications", "TRIM", "1С: ТОИР", "SOLAX", "iMaint", "Галактика EAM",

Джерело: систематизована на основі [38,49].

Головним чином бухгалтер, який веде операції з основними засобами за допомогою порталу "SAP Workplace" у системі "SAP R/3" може здійснювати такі функції:

- введення та зміна основних даних щодо довгострокових активів в тому числі основних засобів;

- створення, обробка та розрахунок інвестиційних замовлень та проектів;

- бухгалтерські проведення, пов'язані зі станом та рухом основних засобів;

- економічний аналіз та контроль за станом та рухом основних засобів на підприємстві;

- складання внутрішньої та зовнішньої звітності щодо НА у модулі “Business Information Warehouse” [49].

Слід враховувати, що у “SAP R/3” інформація про основні засоби представлена основними записами, які складаються із двох розділів: загальної інформації та додаткової інформації про об’єкт. Також формат та кількість закладок за об’єктами основних засобів можна специфікувати за класами залежно від робочого плану рахунків підприємства чи функціям використання об’єктів. Так, основний запис щодо об’єкта основних засобів може містити наступні елементи (рис. 3.1):

Рис. 3.1. Структура основного запису у системі“SAP R/3”

Джерело: розроблено на основі [38;49].

Результати дослідження підтверджують справедливість проблеми оцінки вибору та впровадження програмного забезпечення для бухгалтерського обліку в цілому і можна виділити головні завдання, які полягають:

- у визначенні найбільш прийнятних альтернатив, з усіх можливих програмних продуктів;
- в оцінці вибраної програми відповідно до певної методології;
- у визначенні найкращого програмного продукту для ведення підприємницької діяльності суб'єкта господарювання [49].

При чому важливими при оцінці вибору відповідної комп'ютерної програми для ведення обліку основних засобів активів є врахування функціонально-облікових факторів, які мають на меті визначення найбільш необхідних функцій, які можна реалізувати у програмі для покращення організації та методики ведення бухгалтерського обліку. Зокрема, для ТОВ «Епіцентр К» є необхідним можливість покращення інвентаризації основних засобів шляхом її здійснення за допомогою штрих-кодів з автоматичним відображенням у програмі їхньої наявності чи відсутності, що істотно зменшить час та якість її проведення. Також велике значення має можливість програмного продукту забезпечити ведення паралельного ведення обліку за різними стандартами, особливо, коли підприємство, функціонує на іноземних ринках збуту чи акції котується на фондовій біржі. При тому для покращення ефективності управління основними засобами є необхідність, щоб в автоматизованій програмі була опція, яка б надавала можливість складання будь-яких звітів щодо основних засобів для вищого менеджменту. Слід додати, що будь-яка програма з обліку та управління основними засобами повинна забезпечувати здійснення перспективного фінансового аналізу майбутніх інвестиційних проектів.

Щодо гармонізації НП(С)БО 7 "Основні засоби" з М(С)БО 16 "Основні засоби". То для вирішення цього питання було б доцільним внести наступні удосконалення:

- запровадити способи можливого визначення справедливої вартості об’єкта ОЗ, яка повинна бути документально підтверджена;

- при операціях обміну варто оцінювати об’єкт ОЗ за справедливою вартістю переданого монетарного чи немонетарного активу, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об’єкти, що є досить абстрактним положенням [17].

Висновок за розділом 3

Проведене дослідження удосконалення операцій з обліку основних засобів на ТОВ «Епіцентр К» дозволяє зробити такі висновки.

Запропоновано напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К», що включає подальшу гармонізацію обліку їхнього стану та руху із МСФЗ. Для врегулювання цього питання пропонується порядок визначення дати початку нарахування амортизації, термінів корисного використання основних засобів.

Узагальненено заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К», через використання новітніх інформаційних технологій дає можливість підвищити точність та аналітичність інформації, яка необхідна для управління основними засобами.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідження обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами дозволило зробити наступні висновки.

1. Розкриваючи економічну сутність та досліджуючи класифікація основних засобів за міжнародними стандартами було виявлено, що поняття «основні засоби», багатогранне. Встановлено, що основні засоби розглядалися як: основні фонди, необоротні активи, засоби праці, матеріальні активи, матеріальні цінності тощо. Рекомендовано як базове тлумачення використовувати те, що зазначено в стандартах обліку, а саме «основні засоби» - це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою їх використання у процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше як один рік.

2. З метою формування концептуальних засад обліку нами досліджено наявність суперечних підходів щодо методики обліку з основними засобами в НП(С)БО, МСФЗ та ПКУ, зокрема щодо класифікації, визначення об’єкту основних засобів, операцій щодо ремонту та поліпшення основних засобів тощо. Тому щоб уніфікувати нормативно-правову базу можна запропонувати, що за основу ведення обліку взяти методологію МСФЗ, внісши певні коригування у національні стандарти.

3. Охарактеризовано фінансовий облік операцій із основними засобами у ТОВ «Епіцентр К», який здійснюється на основі Наказу «Про облікову політику» в якому окреслені положення щодо основних засобів, які підприємство має. Відображення господарських операцій щодо руху основних засобів відображається у типових первинних документах з використанням автоматизованої системи обліку в рамках чинного законодавства, для ведення обліку основних засобів на підприємстві використовують рахунки 10 «Основні засоби», 15 «Капітальні інвестиції», 13 «Знос необоротних активів».

4. Обліку та оподаткування операцій із основними засобами здійснюється відповідно до вимог ПКУ, сплачує податки за податком на прибуток та податком на додану вартість, заповнює відповідні податкові декларації.

5. Описані відображення звітної інформації щодо обліку операцій із основними засобами за міжнародними стандартами так, як основні засоби є значною статтею необоротних активів ТОВ «Епіцентр К» та становлять основу матеріально-технічної підприємства, тому вибір облікової методології щодо основних засобів, зокрема правильності їх визнання та принципів оцінки, впливає на аналітичні показники, які відображаються в звітності.

6. Запропоновано напрями удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К», що включає подальшу гармонізацію обліку їхнього стану та руху із МСФЗ. Для врегулювання цього питання пропонується порядок визначення дати початку нарахування амортизації, термінів корисного використання основних засобів.

7. Узагальненено заходи удосконалення обліку операцій із основними засобами на ТОВ «Епіцентр К», через використання новітніх інформаційних технологій дає можливість підвищити точність та аналітичність інформації, яка необхідна для управління основними засобами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабаев Ю.А. Бухгалтерский учт: Учебник.- 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Юнити-Дана, 2015. -527 с.

2. Великий словник бухгалтера / [уклад. В. Кузнєцов, О. Михайленко.]. − 2-ге вид., перероб і доп. − Х.: Фактор, 2005. − 532 с.

3. Виханский О.С. Менеджмент : [учебник] / О.С. Виханский, А.И. Наумов ; 3-е изд. – М. : Гардарики, 2010.

4. Галас В.Р. Сутність основних засобів / В.Р. Галас // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування»11-12 травня 2017 р. (ТНТУ ім. І. Пулюя, м. Тернопіль). – С.60-62. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20952/2/DSESES_2017_Halas_V_R-Sutnist_osnovnykh_zasobiv_60-62.pdf

5. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану і перспективи розвитку: [монографія] / С. Ф. Голов. − К.: Центр учбової літератури, 2007. − 522 с.

6. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування / С.М. Гречко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 3(21). – Ч. 2. – С. 23–31.

7. Дзюба Н. Дооцінка/уцінка основних засобів: що чекати в податковому обліку/ Н. Дзюба //Журнал Податки та бухгалтерський облік- 27.02.2015 року- №17 (1827) –с.19-21.

8. Довгалюк Н. В. Ефективність використання та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств Центрального Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Н. В. Довгалюк. – Житомир, 2010. – 20 с.

9. Довідник. Основні засоби. URL: http://www.buhoblik.org.ua/uchet/uchet-osnovnyx-sredstv/3650-dokumentalne-oformlennya-osnovnikh-zasobiv.html

10. Друрі К. Управлінський і виробничий облік: Вступний курс: підручник – Москва, Юніті, 2015. – 112 с.

11. Ждан Т.А.,. Економічна сутність основних засобів: обліковий аспект / Т.А. Ждан, Н.В. Лозова // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв., 2015. -№ 5. – С. 1112-1116. URL: http://global-national.in.ua/archive/8-2015/233.pdf

12.Завадський Й.С. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К. : Кондор, 2006. – 356 с.

13. Збереження та використання основних засобів: контроль та ревізія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/vnz/reports/accountant/17026.

14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua.

15. Кафка С.М. Методичні рекомендації до обліку операцій з надходження необоротних активів / С.М. Кафка, О.С. Степанюк – URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/25414/1/31-225-234.pdf

16. Кафка С.М. Облікова політика щодо основних засобів/ С.М. Кафка// Науковий вісник ІФНТУНГ.Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2017. - № 2(16). – С. 59-70

17. Колісник О.П. Формування елементів облікової політики щодо основних засобів / О.П. Колісник, М.С. Поліщук// Економіка і суспільство. – 2017. - №9. – С. 1152-1157

18. Костюченко В.М., Григоренко О.С. Теоретичні основи облікового забезпечення управління виробничо-торговельним підприємством на основі теорії обмежень / В.М. Костюченко, О.С. Григоренко : Міжнар. наук.-практ. конф. ["Глобалізаційні виклики національних економік"], -Київ, КНТЕУ, 2016

19. Корягін М. В. Методологія облікового відображення справедливої оцінки необоротних активів / М. В. Корягін, В. О. Шевчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 10. – С. 8−16.

20. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. – К.: КНЕУ, 2011. – 334 с.

21. Леонова Ю.О.Особливості обліку основних засобів в умовах дії податкового кодексу України/ Ю.О. Леонова// Глобальні та національні проблеми економіки . – 2017. - №6. – С. 872-876

22. Лищенко О.Г. Стратегічний управлінський облік як ефективний інструмент управління конкурентоспроможністю/ О.Г. Лищенко, Ю.А. Герасименко // Економіка та підприємництво. – 2016. – № 1(87). URL:http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1515/1/Lishchenko_Strategic%20management%20accounting.pdf.

23. Малюга Н.М. Об'єкти бухгалтерського обліку згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємства і організацій: словник / Н.М. Малюга, О.О. Зеленіна. –Житомир : ЖДТУ, –2009. –56 с

24. Маркіна І.А. Розвиток торгівлі в Україні: діагностика стану, тенденції та перспективи/ І.А. Маркіна, В.Л. Вороніна// Науковий вісник ужгородського національного університету. – 2018. – В. 21, ч. 2. Серія: міжнародні економічні відносини та світове господарство. – С.27-32

25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL:http://zakon4.rada.gov.ua /laws/show/929_014.

26. Мішура В. Б. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів / В.Б. Мішура., А.Є. Спіцин.//Науковий Вісник ДГМА. – 2017.-№2(23Е). RL:http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%962(23%D0%95)_2017/article/26.pdf

27.Мочерний С. В. Економічна теорія: навч. посіб./ С. В. Мочерний. – 4-те вид., стереотип. – К. : ВЦ «Академія», 2009. — 640 с.

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13

29. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» // Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: http://zakon2. rada.gov.ua/laws/show/z0288-00.

30. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» // Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: http://zakon2. rada.gov.ua/laws/show/z0288-00.

31. Національне Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88: URL: http://zakon2.rada.gov.ua /laws/show/z0168-95.

32. Облік надходження основних засобів на підприємство/ Податки та бухгалтерський облік.- 2017. - № 94. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november/issue-94/article-32187.html

33. Офіційне видання державної фіскальної служби України . – URL:http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100008128-nadkhodzhennya-osnovnikh-zasobiv

34. Офіційний сайт державної служби статистики URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.

35. Плікус І.Й. Управлінський облік в фінансовій функції підприємства / Плікус І.Й., Черскас І.Ю., Опенько К.В. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. - 2016. – Вип. 4 (04) – С.355-358

36. Податковий кодекс України // Верховна Рада України від 01.10.2013. URL: http://zakon3.rada. gov.ua/laws/show/2755-17/page.

37. Рубан Л. О. Роль та функції стратегічного управлінського обліку в системі стратегічного управління підприємством / Л. О. Рубан, Л. В. Чуприна // Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний університет». – №27. 2016. – С. 53–57.

38. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник/ І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 688 с..

39. Садовська І.Б. Теорія і практика управлінського обліку: гармонізація систем / І. Б.Садовська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. - К.: ВЦ НУБіП України, 2012. - Вип. 169: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - Ч. 2. - С. 257-265.

40. Самбурська Н. І.. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика (на прикладі підприємств водопровідно-каналізаційного господарства): монографія / Н. І. Самбурська. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015. –с. 289.

41. Сидоренко В. Д. Опыт применения информационной системы “TRIM-жизнь машины” на карьерах / В. Д. Сидоренко, А. П. Станков, К. Ю. Анистратов, Г. И. Еременко // Вісник Криворізького технічного університету. − 2011. − № 29. − С. 24–27.

42. Скрипник М.Є. Організація стратегічного обліку в умовах інноваційної діяльності / М.Є. Скрипник // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – В. 3. – С.542-548.

43. Сопко В. Деякі питання термінології та класифікації засобів праці / В. Сопко, В. Карєв // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 3. – С. 11 – 15

44. Сук Л.К. Фінансовий облік: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і доп. / Сук П.Л. - К., 2016. - 663 с.

45. Сухарський В.С. Економічний словник –довідник / В.С. Сухарський. – Т.: Богдан, 2002 –56 с.

46. Сушко М.Ю. Аналіз сучасного стану розвитку промислової галузі України/ М.Ю. Сушко// Вісник економічної науки України.–2017.-№1.–С. 93-98

47. Томаш М. Податкові різниці при амортизації основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів. – URL:https://protocol.ua/ua/podatkovi_riznitsi_pri_amortizatsii_osnovnih_zasobiv_malotsinnih_neoborotnih_materialnih_aktiviv_nematerialnih_aktiviv_1/

48. Управлінський облік: навч.посіб/ Г.О.Партин, А.Г. Завгородній, Т.І.Свідрик та ін.-Львів:Львівська політехніка,2013. –280 с.

49. Учет основных средств SAP // URL: http://www.sap.com/cis/pdf/am_func.pdf. − Назва з екрану.

50. Ухажева М. Б. Оценка основных средств по справедливой стоимости / М. Б. Ухажева // Аудит и финансовый анализ. − 2011. − № 2. − С. 28−34.

51. Фаріон І.Д., Управлінський облік. Підручник затверджений МОН України. URL:://library.dstu.education/vistavki/upravlen_ucet.pdf

52. Хліке А.С., Селіванова Н.М. Економічний зміст основних засобів як об'єкту бухгалтерського обліку / А.С. Хліке, Н.М. Селіванова // – URL:https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2015/81.pdf

53. Чалий І. БуХХХоблік для дорослих. МСФЗ-трансформація. Управління прибутком. Податки / І. Чалий. − Х.: Фактор, 2011. − 400 с.

54. Формы финансовой отчетности URL: http://www.statistica.md/pageview.php?l=ru&idc=364. − Назва з екрану.

Додаток А

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «Епіцентр К»

Для характеристики фінансового стану ТОВ «Епіцентр К» розглянемо платоспроможність, як найважливіших показників, що показує здатність підприємства погашати свою заборгованість за рахунок ліквідних активів. Для аналізу використовуються чотири показника: коефіцієнти абсолютної, термінової, проміжної та загальної платоспроможності. Розраховані значення за 2015-2019рр. ТОВ «Епіцентр К» наведені у табл.А.1.

Таблиця А.1

Платоспроможність ТОВ «Епіцентр К» за 2015-2019 рр.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	Нор-ма	Відх. від норми 2015	Відх. від норми 2019
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	0,56	0,66	0,81	0,93	0,85	0,10	+ 0,46	0,75
Коефіцієнт термінової платоспроможності	0,56	0,66	0,81	0,93	0,85	0,35	+ 0,21	+ 0,5
Коефіцієнт проміжної платоспроможності	1,05	1,06	1,26	1,29	0,85	0,80	+ 0,25	0,05
Коефіцієнт загальної платоспроможності	1,51	1,41	1,52	1,63	1,51	2,5	-0,99	- 0,99

Коефіцієнт абсолютної платоспроможності розраховується як відношення грошових коштів та їх еквівалентів до загальної суми поточних зобов'язань. Якщо значення показника є вище нормативного (як у випадку з ТОВ «Епіцентр К»), то компанія може вкласти частину коштів (вище норми) у виробничо-збутову діяльність та інвестиції. У 2015 році абсолютна платоспроможність досліджуваного підприємства становила 56%, а у 2019 році – 85%, що на 746% вище від норми.

Продовження дод.А

Коефіцієнт термінової платоспроможності знаходиться як відношення суми грошових коштів, їх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань. На даний показник ТОВ «Епіцентр К» за всіма роками віддаляється від нормативного значення. Це говорить про велику кількість грошових коштів на підприємстві, які не залучені у безпосередньо господарський процес, що є умовно негативним. Якщо у 2015 році даний показник становив 56% і відхилявся від норми на 21%, то у 2019 році він виріс до 85% і відхиляється від норми на 50%, що на 141,9% більше, ніж у базовому. Це пояснюється відсутністю у підприємства поточних фінансових інвестицій.

Коефіцієнт проміжної платоспроможності розраховується як співвідношення суми грошових коштів, поточних фінансових інвестицій та всього обсягу дебіторської заборгованості до суми поточних зобов'язань товариства. У 2019 році від становив 85%, що лише на 5% перевищує норматив, хоча у 2015 році перевищення нормативу було на 25%. Таким чином, наприклад, можна говорити про зменшення обсягу дебіторської заборгованості за рахунок або ефективнішого управління нею, або зменшення обсягу реалізації.

Коефіцієнт загальної платоспроможності має найбільшу величину, так як розраховується як загальна сума оборотних активів поділена на обсяг поточних зобов'язань. У 2015 і 2019 роках показник співпадає і показує, що на кожну гривню заборгованості припадає 1,51 грн активів, тобто лише 1/3 всіх оборотних активів буде використовуватися не для погашення заборгованості.

Другим показником, що характеризує фінансовий стан ТОВ «Епіцентр К» є відносні показники фінансової стійкості за 2015-2019 рр. вміщені та табл. А.2

Закінчення дод.А

Таблиця А.2

Відносні показники фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» за 2015-2019 рр.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	Норма
Коефіцієнт автономії	0,79	0,35	0,38	0,43	0,38	0,6
Коефіцієнт фінансової залежності	0,21	0,65	0,62	0,57	0,62	0,4
Коефіцієнт фінансового ризику	1,63	1,84	1,61	1,34	1,64	0,4
Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу	0,06	0,06	0,03	0,01	0,07	0,2
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,73	0,67	0,80	0,83	0,72	0,5
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,07	0,07	0,05	0,04	0,07	0,1
Коефіцієнт мобільності оборотних активів	0,37	0,47	0,53	0,57	0,56	0,1
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними коштами	1,37	1,46	2,78	2,12	1,94	0,6
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,27	0,23	0,16	0,21	0,21	0,5

Таким чином, показники відхиляються від нормативного значення, причому більшість – в негативному значенні. Тобто загалом фінансова стійкість не є абсолютною.

Наприклад, за показником фінансової залежності у ситуація погіршилася. Якщо у 2015 році він становив 21%, то у 2017 році – вже 62%. Так як коефіцієнт автономії є протилежним, він також має негативні значення, тому що незалежність підприємства від залучених коштів впала і у 2019 році становила лише 38%.

Показник довгострокового залученого капіталу становить лише 6-7%, хоча за нормативом повинен становити 20%. Проте ми не вважаємо цей показник негативним за результативним значенням.

Загалом, фінансова стійкість ТОВ «Епіцентр К» у 2015-2019 роках є нормальною.

Додаток Б

Трактування сутності поняття «основні засоби» в економічній літературі та нормативно-правових актах

№	Автор	Визначення основних засобів
1	2	3
1	П(С)БО 7 «Основні засоби»	Основні засоби — матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
2	Податковий кодекс України	Матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).
3	МСФЗ 16 «Основні засоби»	«Основні засоби» - це матеріальні об'єкти, які: утримуються для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей, використовуватимуться протягом більше одного періоду
4	Бабаєв Ю. А.	Основні засоби – це частина майна, використовувана як засоби праці при виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг або для управління організацією протягом періоду, що перевищує 12 місяців, або звичайний операційний цикл, якщо він перевищує 12 місяців.
5	Галас В.Р.	Основні засоби –засоби праці виробничого та невиробничого призначення. Характерною особливістю ОЗ, є участь в процесі виробництва тривалий час, в перебігу багатьох циклів, при збереженні основних властивостей і первинної форми, при цьому поступове зношування і їх вартість переносяться на продукцію, що виготовляється

Продовження дод.Б

1	2	3
6	Голов С. Ф.	Основні засоби –матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік)
7	Гречко С.М.	Основний засіб – необоротний актив, що призначений для господарської діяльності, тобто планується використовувати в господарській діяльності
8	Дзюба Н.	Основні засоби – це матеріальні активи, що функціонують в натуральній формі як у виробничій сфері, так і в невиробничій протягом довгого часу (більш за один рік).
9	Ждан Т.А.,	Основні засоби – сукупність матеріально-суттєвих цінностей, діючих в натуральній формі і протягом як матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері.
10	Кафка С.М.	Сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері.
11	Мочерний С. В..	Основні засоби – засоби праці, що експлуатуються довше ніж один рік і мають вартість понад встановлений ліміт; виняток становить лабораторне обладнання, повністю і багаторазово беруть участь у процесі виробництва; переносять свою вартість на готову продукцію частинами, по мірі зносу.
12	Сопко В. В.,Карєв В.В.	Основні засоби –засоби праці, що експлуатуються довше ніж один рік і мають вартість понад встановлений ліміт; виняток становить лабораторне обладнання, повністю і багаторазово беруть участь у процесі виробництва; переносять свою вартість на готову продукцію частинами, по мірі зносу.
13	Сухарський В.С.	Основні засоби (основні фонди) –це засоби праці виробничого і невиробничого призначення (будівлі, споруди, машини, передавальні пристрої, інвентар і т.п.), що беруть участь у процесі виробництва в продовж багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово (в міру зношення) переносять свою вартість на вироблену продукцію

Закінчення дод.Б

1	2	3
14	Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б., Кисла В.І.	Засоби праці, які використовуються (експлуатуються) впродовж тривалого часу, при цьому зберігаючи свою первісну фізичну форму, і переносять свою вартість на вироблений продукт частинами, протягом декількох виробничих циклів внаслідок фізичного та морального зносу.
16	Малюга Н.М., Зеленіна О.О.	Основні засоби –сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва в незмінній натуральній формі протягом тривалого часу та переносять свою вартість на заново створений продукт частинами в міру їх зношення

Джерело: узагальнено на основі [1, 3, 5, 9,13, 19, 21, 29, 30, 31, 34, 35, 36,]

Додаток В

Характеристика основних форм первинних документів з обліку основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

Форма документу	Назва документу	Примітки
1	2	3
ОЗ-1	Акт приймання - передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	Складається на кожний об'єкт окремо, а на декілька - лише в тому випадку, коли об'єкти однотипні, мають однакову вартість і прийняті одночасно на відповідальне зберігання однією й тією ж особою
ОЗ-2	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів основних засобів	Зазначаються технічна характеристика та первісна вартість об'єкта. Актом такої форми оформлюється приймання завершених робіт після добудови, реконструкції або модернізації основних засобів
ОЗ-3	Акт на списання основних засобів	Після ліквідації основних засобів і складання актів на списання основних засобів перший примірник передається до бухгалтерської служби, де на його підставі робиться запис до інвентарного списку основних засобів (03-9) і вилучається інвентарна картка (03-6)
ОЗ-4	Акт на списання автотранспортних Засобів	Складається в двох примірниках, підписують члени комісії, затверджує керівник підприємства або уповноважена ним на це особа
03-9	Інвентарний список основних засобів	Застосовується в місцях експлуатації основних засобів для обліку кожного об'єкта за матеріально відповідальними особами. Дані, що містяться в цій формі, мають бути тотожними записам в інвентарних картках обліку основних засобів
03-14, 03-15, 03-16	Розрахунок амортизації основних засобів	Використовується при нарахуванні зносу основних засобів

Джерело: розроблено на основі даних на ТОВ «Епіцентр К»

Додаток Г

Формування первісної вартості об'єкта основних засобів за МСФЗ

Метод	Опис
1	2
Витрати на створення резерву майбутніх витрат	Під час первісної оцінки об'єктів основних засобів до вартості об'єкта основних засобів може включатися резерв майбутніх витрат на демонтаж, ліквідацію об'єкта і відновлення ділянки після закінчення терміну експлуатації. Такі резерви нараховуються (визнаються й оцінюються) відповідно до МСБО 37.
Витрати на сплату відсотків	Якщо об'єкт будується (створюється) за допомогою залучення кредитів, то облік витрат на виплату відсотків здійснюється відповідно до МСБО 23 «Витрати на позики», залежно від того, чи є цей об'єкт кваліфікованим активом, а також від умов і обставин сплати таких відсотків. Під кваліфікованим активом розуміють актив, підготовка якого до запланованого використання або для продажу обов'язково потребує значних витрат часу.
Оцінка об'єктів при їх будівництві	Об'єкти, побудовані/споруджені компанією (як і самостійно виготовлені промисловим способом), оцінюються за тими самими принципами, що й об'єкти, придбані на стороні.
Оцінка об'єктів при їх обміні	Об'єкт основних засобів, придбаний в обмін на немонетарний актив, з грошовою доплатою або без, оцінюється за справедливою вартістю у тому випадку, якщо обмінна операція визнається комерційно змістовною. Якщо обмінна операція недостатньо комерційно змістовна і справедливу вартість як отриманого, так і переданого активу неможливо визначити достовірно, то отриманий об'єкт оцінюється за балансовою вартістю переданого.
Придбання основних засобів за рахунок грантів	Балансова вартість об'єкта основних засобів може бути зменшена на суму отриманих державних грантів, якщо таке фінансування пов'язане з придбанням саме цього об'єкта. Облік отримуваних грантів регулює МСБО 20 «Облік державних грантів та розкриття інформації про державну допомогу». Метод зменшення вартості активів МСБО 20 не називає як єдиний, а лише як альтернативний іншому методу – методу визнання грантів у доходах.
Придбання основних засобів за рахунок пайових інструментів	Оцінку об'єктів основних засобів, придбаних в операціях за участю пайових інструментів (акцій, опціонів на акції), регулює МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій». Так, якщо за отримані активи компанія розраховується пайовими інструментами, в обліку таку операцію відображають за дебетом рахунка відповідних активів і за кредитом рахунка акціонерного капіталу; якщо ж грошовими коштами (сума яких еквівалентна вартості запропонованих пайових інструментів) – дебетується також рахунок відповідних активів, але кредитується у такому разі рахунок зобов'язань.

Закінчення дод. Г

Момент припинення формування вартості основних засобів	Формування вартості, за якою придбаний об’єкт повинен значитися на балансі як основні засоби, припиняється з моменту переведення його у стан й умови, в яких він стає придатним для експлуатації.
Ремонт основних засобів, заміна деталей	Якщо в процесі поточного ремонту окремі деталі або конструктивні частини замінюються новими, то нова балансова вартість об’єкта визначається за формулою. Витрати на регулярні техогляди обліковуються аналогічно до операцій заміни запчастин: додаються до балансової вартості об’єкта, але при цьому вартість попереднього техогляду віднімається (списується).

Додаток Д

Основні положення облікової політики щодо основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

Елемент облікової політики	Реалізація на підприємстві
1	2
1.Визнання об'єктів основних засобів активом	Відповідність об'єктів ознакам для визнання їх активом (п. 6 П(С)БО 7 «Основні засоби»)
2.Вартісна ознака предметів, що відносяться до основних засобів	Прийнята в розмірі, що перевищує 20 000 грн. без ПДВ
3. Строк корисного використання (експлуатації) основних засобів та нематеріальних активів	Зазначається в окремому Наказі керівника при зарахуванні активу на Баланс.
4. Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів)	Нараховується прямолінійним методом.
5. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів	Нараховується у першому місяці використання об'єкта в розмірі 100 відсотків його вартості, яка амортизується.
6. Вартісна ознака предметів, що відносяться до малоцінних необоротних матеріальних активів	Прийнята в розмірі, що не перевищує 20 000 грн. без ПДВ
7. Вартісна ознака предметів, що відносяться до малоцінних швидкозношуваних предметів	Прийнята в розмірі, що не перевищує 5000,00 грн.. без ПДВ
8.Переоцінка основних засобів	Порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів прийматися величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості (пропонується додати до Наказу).
9. Ліквідаційна вартість основних засобів і нематеріальних активів	Дорівнює 0.
10.Інвестиційна нерухомість	Інвестиційна нерухомість на дату балансу відображається за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації.
11.Критерії розмежування об'єктів операційної нерухомості та інвестиційної нерухомості	Якщо певний об'єкт основних засобів включає частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу, та іншу частину, що є операційною нерухомістю, і ці частини можуть бути продані окремо (або окремо надані в оренду згідно з договором про фінансову оренду), то ці частини відображаються як окремі інвентарні об'єкти. Якщо ці частини не можуть бути продані окремо, об'єкт основних засобів визнається інвестиційною нерухомістю за умови її використання переважно з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу.

Продовження дод. Д

12.Необоротні активи, утримувані для продажу	Первісне визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу проводиться на дату, коли щодо активів, групи вибуття задовольняються відповідні умови
13.Склад експертної комісії, що займається переоцінкою основних засобів	Наведено в додатку до Наказу
14. Терміни і порядок проведення інвентаризацій	Наведено в додатку до Наказу

Джерело: складено автором відповідно до Наказу про облікову політику ТОВ «Епіцентр К»

Облікова політика ТОВ «Епіцентр К»

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про облікову політику

1.1.1 Положення про облікову політику Товариства з обмеженою відповідальністю «Епіцентр К» (далі – Положення) встановлює особливості організації і ведення бухгалтерського обліку та методології обліку окремих операцій та звітності в ТОВ «Епіцентр К» (далі – Компанія) та його дочірніх підприємствах (далі – компанії, а разом – Група).

1.1.2 Положення розроблене з метою складання окремої фінансової звітності Компанії та консолідованої фінансової звітності Групи відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ).

1.1.3 Положенням повинні керуватися всі особи, пов'язані у своїй діяльності з рішенням питань, регламентованих обліковою політикою:

- керівництво Компанії та інших компаній Групи;
- керівники структурних підрозділів, відповідальні за організацію і стан обліку в своїх підрозділах;
- працівники служб і відділів, відповідальні за своєчасну розробку, перегляд, доведення нормативно-довідкової інформації до підрозділів-виконавців;
- працівники всіх служб і підрозділів, відповідальні за своєчасне подання необхідної інформації для складання фінансової звітності;
- працівники бухгалтерської служби, відповідальні за своєчасне і якісне виконання всіх видів облікових робіт і складання достовірної звітності всіх видів;
- інші працівники.

1.1.4 Деталізовані додаткові методологічні пояснення викладені в «Методології бухгалтерського обліку та звітності за МСФЗ» та окремих «Інструкціях до обліку» прийнятих в Компанії.

1.2 Організація бухгалтерського обліку Компанії

1.2.1 Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх операцій Компанії у первинних документах, збереження протягом встановленого терміну оброблених документів, регістрів бухгалтерського обліку та звітності несе особа, яка здійснює керівництво Компанією відповідно до законодавства та установчих документів.

Продовження дод. Д

1.2.2 Керівник Компанії зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами та службами правомірних вимог служби бухгалтерського обліку щодо дотримання порядку оформлення та обліку первинних документів.

1.2.3 Структура служби бухгалтерського обліку організаційно визначається штатним розписом Компанії. Бухгалтерські операції можуть виконувати працівники будь-якого структурного підрозділу компанії, якщо це передбачено їх функціональними (посадовими) обов'язками. Всі працівники, які виконують операції з бухгалтерського обліку, з питань ведення бухгалтерського обліку підпорядковуються головному бухгалтеру Компанії.

1.2.4 На бухгалтерію покладається виконання таких функцій:

- централізоване встановлення та підтримка єдиних правил бухгалтерського обліку для операцій Компанії і розроблення правил для нових операцій;
- ведення регістрів бухгалтерського обліку відповідно до основних вимог облікової політики Компанії;
- ведення та підтримка внутрішнього плану рахунків (план аналітичних рахунків);
- своєчасна підготовка, перевірка і надання внутрішньої та зовнішньої фінансової звітності;
- встановлення централізованого бухгалтерського контролю за застосуванням правил облікової політики в різних підрозділах та достовірністю фінансової звітності.

1.2.5 Головний бухгалтер, який очолює бухгалтерію, у своїй роботі керується цим Положенням, законодавчими та нормативними актами України.

1.2.6 Головний бухгалтер забезпечує:

- дотримання єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку;
- контроль за відображенням у бухгалтерському обліку всіх операцій, які здійснюються Компанією;
- складання і подання у встановлені строки фінансової звітності.

1.2.7 Головний бухгалтер має право вимагати від структурних підрозділів Компанії забезпечення правильної організації бухгалтерського обліку і контролю, подання необхідних документів щодо оформлення операцій, дотримання встановленого порядку прийняття, оприбуткування, зберігання і витрачання грошових коштів, товарно-матеріальних та інших цінностей, а також має право вимагати від будь-якого підрозділу надання пояснень, а за потреби й безпосередньо втручатися в його робочі процедури, якщо отримані дані викликають сумнів.

1.2.8 Заступники головного бухгалтера відповідно до посадових інструкцій виконують завдання та обов'язки. Вони мають делеговані їм права та несуть відповідальність по участках обліку визначеними в посадових інструкціях.

1.2.9 Головний бухгалтер бере участь у формуванні служби Бухгалтерії.

1.2.10 Визначення кола осіб, відповідальних за процес обліку та звітності в Компанії відповідно до внутрішніх наказів по компанії:

- Генеральний директор – підписання наказу про перехід до обліку та звітності за МСФЗ та контроль за його виконанням.
- Головний бухгалтер – підписання наказу про перехід до обліку та звітності за МСФЗ та контроль за його виконанням. Забезпечення процесу ведення обліку за МСФО.
- Керівник групи міжнародної звітності – складання звітності за МСФЗ та організація переходу на облік згідно МСФО.
- Керівник юридичного відділу – вчасне надання до відділу бухгалтерського обліку та відділу міжнародної звітності інформації про зміни в юридичному статусі, структурі

Продовження дод. Д

Компанії (Групи), про судові справи, які можуть мати вплив на фінансовий стан Компанії (Групи). Ведення бази руху корпоративних прав. Ведення реєстру договорів.

- Керівник відділу АСУ – технічна підтримка ведення обліку, програмне забезпечення для своєчасності та оперативної роботи відділу бухгалтерського обліку та відділу міжнародної звітності. Вчасне надання первинних документів до відділу бухгалтерського обліку для відображення в звітності.
- Керівник відділу капітальних інвестицій – вчасне надання інформації та документів про початок будівництва, перелік будівельних організацій та підрядників, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, про виконання будівельно-монтажних робіт, про введення в експлуатацію об'єктів будівництва до відділу бухгалтерського обліку.
- Керівник фінансового відділу – надання фінансово-аналітичної інформації на запити групи звітності за МСФЗ для формування суджень щодо фінансовий стан та результати діяльності Компанії.
- Керівник транспортного відділу - вчасне надання інформації та документів про постачальників, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, про введення в експлуатацію транспорту, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку.
- Керівник ревізійного відділу – організація процесу інвентаризації та вчасне надання документів щодо стану активів Компанії до відділу бухгалтерського обліку та групи міжнародної звітності.
- Керівник відділу персоналу - вчасне надання інформації про прийняття, переведення, звільнення працівників – до відділу бухгалтерського обліку. Ведення бази даних відпусток.
- Керівники відділів по закупці по контрактах ЗЕД - вчасне надання інформації та документів про постачальників, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, про рух вантажу в режимі імпорту та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку.
- Керівник відділу маркетингу та реклами - вчасне надання інформації та документів про постачальників в сфері маркетингу та реклами, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності – до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від відділу міжнародної звітності – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Керівник департаменту по роботі з постачальниками - вчасне надання інформації та документів про постачальників товарів, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Керівник організаційного відділу - вчасне надання інформації та документів про постачальників послуг, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Керівник департаменту з аграрних питань – забезпечення ведення обліку за МСФО, надання документів та інформації, що стосуються діяльності департаменту до групи звітності за МСФЗ.
- Заступник голови товариства з корпоративних фінансів – своєчасне надання інформації щодо запитів та вимог від користувачів фінансової звітності (інвесторів, банків, кредиторів).

Продовження дод. Д

- Директор департаменту «Власна Торгова Марка» - вчасне надання інформації та документів про постачальників послуг, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Начальник відділу закупівлі торгового обладнання - вчасне надання інформації та документів про постачальників послуг, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Начальник управління будівельної техніки - вчасне надання інформації та документів про постачальників послуг, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.
- Заступник генерального директора з питань експлуатації - вчасне надання інформації та документів про постачальників послуг, з якими укладаються договори та яким видані передоплати, про послідуючі оплати та інші розрахунки, та інших первинних документів операційної діяльності до відділу бухгалтерського обліку. По запиту від групи звітності за МСФЗ – надання інформації про особливі умови роботи з постачальниками.

1.3 Організація бухгалтерського обліку дочірніх компаній Групи

1.3.1 Організація бухгалтерського обліку компаній Групи будується на підставі власних положень про облікову політику.

1.3.2 Положення про організацію бухгалтерського обліку компаній Групи розробляється на основі цього Положення з урахуванням власних особливостей, та погоджується з Головним бухгалтером Компанії.

1.3.3 В доповнення до функцій, пов’язаних з веденням власного бухгалтерського обліку компанії та підготовки її звітності, на працівників, які виконують операції з бухгалтерського обліку, покладаються обов’язки з надання будь-якої облікової інформації, необхідної Головному бухгалтеру Компанії або іншим уповноваженим особам для підготовки консолідованої фінансової звітності Групи.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

2.1 Концептуальна основа подання фінансової звітності

2.1.1 Мета фінансової звітності - надати фінансову інформацію про Компанію, що звітує, яка є корисною для нинішніх та потенційних власників та інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті управлінських рішень.

2.1.2 Компанія складає фінансову звітність відповідно до вимог МСФЗ. Фінансова звітність є складеною відповідно до МСФЗ тільки тоді, якщо відповідає всім вимогам діючих МСФЗ, які є обов’язковими для виконання на дату складання фінансової звітності.

2.1.3 Фінансова звітність Компанії складається на основі припущення, що Компанія є безперервно діючою та залишатиметься діючою в осяжному майбутньому.

2.1.4 Компанія веде бухгалтерський облік за принципом нарахування та описує наслідки операцій та інших подій та обставин на економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, та вимоги до цього у періоди, у які такі наслідки сталися.

2.1.5 Фінансова інформація повинна бути корисною, відповідно вона повинна бути доречною та правдиво подавати те, що вона призначена подавати. Тому фінансова звітність Компанії базується на наступних характеристиках:

Основоположні якісні характеристики:

Продовження дод. Д

2.1.6 Доречність. Доречна фінансова інформація може спричинити відмінності у рішеннях, які приймають користувачі. Фінансова інформація може спричинити відмінності у рішеннях, якщо вона має передбачувальну цінність, підтверджувальну цінність або і те, і інше;

2.1.7 Правдиве подання. Правдиве подання інформації в бухгалтерській звітності засноване на чесності її укладачів та уявленні про те, що вона відображає саме ті операції, факти та події, які вона повинна відображати, або, як обґрунтовано очікують користувачі, вона повинна представляти саме цю інформацію.

Посилювальні якісні характеристики:

2.1.8 Зіставність. Дає змогу користувачам ідентифікувати та зрозуміти подібності статей та відмінності між ними;

2.1.9 Можливість перевірки. Допомагає запевнити користувачів у тому, що інформація правдиво подає економічні явища, які вона призначена подавати;

2.1.10 Своєчасність. Означає можливість для осіб, які приймають рішення, мати інформацію вчасно, так щоб ця інформація могла вплинути на їхні рішення;

2.1.11 Зрозумілість. Класифікація та подання інформації ясно і стисло робить її зрозумілою.

2.1.12 Суттєвість є особливою якісно-кількісною характеристикою. Інформація є суттєвою, якщо її відсутність або неправильне подання може вплинути на рішення, які приймають користувачі на основі фінансової інформації про Компанію.

2.1.13 Компанія визначає критерії суттєвості як менше з:

- 0,5% від загальної суми всіх активів на початок звітного року;
- 2,5% від чистого прибутку Компанії за попередній звітній рік;
- або
- Інший критерій (якщо на думку керівництва він краще відображає правдивість фінансової звітності та її якісно-кількісні показники).

2.1.14 При складанні фінансової звітності використовується принцип вартісного обмеження на деталізацію фінансової інформації. Подання фінансової інформації у звітності пов’язане з витратами, і важливо, щоб ці витрати були виправдані вигодами від подання у звітності такої інформації.

2.1.15 Фінансові звіти відображають фінансові результати операцій та інших подій, об’єднуючи їх в основні класи згідно з економічними характеристиками – елементи фінансових звітів. Елементами, що безпосередньо пов’язані з визначенням фінансового стану в балансі, є активи, зобов’язання та власний капітал.

2.1.16 Активи – ресурси, які Компанія контролює в результаті минулих подій, і від яких очікується в майбутньому надходження економічних вигід до Компанії.

2.1.17 Зобов’язання – теперішня заборгованість, що виникла внаслідок минулих подій, і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди.

2.1.18 Власний капітал - це залишкова частка в активах Компанії після вирахування всіх його зобов'язань.

2.1.19 Оцінюючи, чи відповідає стаття визначенню активу, зобов’язання або власного капіталу, Компанія звертає увагу на сутність та економічну реальність, а не лише на їхню юридичну форму.

2.1.20 Активи чи зобов’язання визнаються у фінансовій звітності Компанії, якщо:

- існує значна імовірність надходження або вибуття будь-якої майбутньої економічної вигоди, пов’язаної зі статтею;
- стаття має собівартість або вартість, яку можна достовірно визначити.

Продовження дод. Д

2.1.21 У випадку закупки компанія визнає контроль над ресурсом на основі договору з контрагентом по даті переходу ризиків та вигід від покупки до Компанії відповідно до умов поставки чи Інкотермс, якщо інше прямо не передбачено договором.
2.1.22 Для складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ керівництво здійснює оцінку активів, зобов'язань, доходів і витрат на основі принципів, викладених в МСФЗ та концептуальній основі фінансової звітності.
2.2 Формат звітності, складеної за міжнародними стандартами
2.2.1 Фінансова звітність надає інформацію про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Компанії, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.
2.2.2 Повний комплект фінансової звітності Компанії формується відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», за формою, встановленою Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1), та включає:
1) Баланс (Звіт про фінансовий стан) на кінець періоду.
2) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за період.
3) Звіт про власний капітал за період.
4) Звіт про рух грошових коштів за період.
5) Примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення.
2.2.3 Компанія в Звіті про фінансовий стан відображає активи, зобов'язання та власний капітал станом на кінець звітного періоду.
2.2.4 Компанія всі статті доходів та витрат відображає у Звіті про сукупні доходи за період. Компанія розкриває основні види доходів і витрат, що групуються за їх функціями.
2.2.5 Компанія у Звіті про власний капітал відображає рух капіталу за звітний та попередній періоди.
2.2.6 Звіт про рух грошових коштів Компанії надає необхідну інформацію, що є основою оцінки її спроможності генерувати та ефективно використовувати грошові кошти та їх еквіваленти.
2.2.7 Компанія визначає обсяг руху грошових коштів від здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності з використанням прямого методу.
2.2.8 З грошових коштів та їх еквівалентів виключаються грошові кошти з обмеженим правом на їх використання.
2.2.9 Компанія у Примітках надає інформацію про основні принципи складання фінансової звітності, облікової політики, зміни, що в ній відбулися протягом звітного періоду, вплив економічної ситуації в Україні на фінансовий стан та результати діяльності Компанії, описує статті активів та пасивів, надає іншу інформацію, розкриття якої передбачають МСФЗ.
2.2.10 Компанія складає примітки до кожної суттєвої статті фінансової звітності на основі даних синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку. Примітки є невід'ємною складовою фінансової звітності.
2.2.11 Крім випадків, коли МСФЗ дозволяють чи вимагають інше, Компанія розкриває інформацію стосовно попереднього періоду щодо всіх сум, наведених у фінансовій звітності поточного періоду. Компанія повинна включати порівняльну інформацію також в описову частину, якщо вона є доречною для розуміння фінансової звітності поточного періоду. У зв'язку з цим Компанія подає, як мінімум, два звіти про фінансовий стан, по два з усіх інших звітів, та відповідні примітки за звітний та порівняльні періоди.
2.3 Проміжна фінансова звітність
2.3.1 Компанія готує повний комплект проміжної фінансової звітності. Форма та зміст цієї звітності відповідає вимогам МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність» за формами, встановленими Н(П)СБО 1. Комплект фінансової звітності включає всі форми, наведені в п.п. 2.2.2 цього Положення.

Продовження дод. Д

2.3.2 Звітним періодом для проміжної фінансової звітності є квартал, півріччя, дев’ять місяців.

2.3.3 Компанія у своїй проміжній фінансовій звітності застосовує ті самі облікові політики, які вона застосовує в річній фінансовій звітності, за винятком змін в облікових політиках, які відбулися після дати останньої річної фінансової звітності і які мають відображатися перспективно в подальшій річній фінансовій звітності.

2.3.4 З метою своєчасності та з огляду на витрати, а також щоб уникнути повторів інформації, відображеної у звітності раніше, Компанія розкриває у примітках до проміжній фінансовій звітності менше інформації порівняно з її річною фінансовою звітністю.

2.3.5 Компанія має включати до свого проміжного фінансового звіту пояснення подій та операцій, які є суттєвими для розуміння змін у своєму фінансовому стані та в результатах діяльності після закінчення періоду останньої річної звітності. Інформація, що розкривається у зв’язку з такими подіями та операціями, має поновлювати відповідну інформацію, подану в останньому річному фінансовому звіті.

2.3.6 Далі наведено орієнтовний перелік подій та операцій, для яких вимагатиметься розкриття інформації, якщо вони є суттєвими:

- списання запасів до чистої вартості реалізації і сторнування такого списання;
- визнання збитку від зменшення корисності фінансових активів, основних засобів, нематеріальних активів, що виникають внаслідок договорів з клієнтами, або інших активів, а також сторнування такого збитку від зменшення корисності;
- формування та сторнування будь-яких забезпечень витрат на реструктуризацію;
- придбання та вибуття об'єктів основних засобів;
- загальні зобов'язання придбати основні засоби;
- виплати, пов'язані із судовими справами;
- виправлення помилок попередніх періодів;
- зміни у бізнесі або економічних обставинах, що впливають на справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов’язань Компанії, незалежно від того, чи визнаються такі активи або зобов'язання за справедливою вартістю чи за амортизованою собівартістю;
- будь-яке невиконання зобов'язань за кредитними угодами або будь-яке порушення умов кредитної угоди, що їх не було виправлено на дату закінчення звітного періоду або до неї;
- операції з пов'язаними сторонами;
- перенесення між рівнями ієрархії справедливої вартості, які використовувались при оцінюванні справедливої вартості фінансових інструментів;
- зміни в класифікації фінансових активів унаслідок зміни мети або фактичного використання цих активів;
- зміни в умовних зобов'язаннях або умовних активах.

2.3.7 Окрім розкриття інформації про важливі події та операції, Компанія включає зазначену далі інформацію у примітки до своєї проміжної фінансової звітності, якщо вона не розкрита в інших частинах проміжного фінансового звіту. Цю інформацію наводиться наростаючим підсумком за період з початку фінансового року до звітної дати.

- зазначення того, що у проміжній фінансовій звітності дотримувалися тих самих облікових політик і методів обчислення, як і в останній річній фінансовій звітності, а в разі зміни цих політик або методів - опис характеру та впливу цих змін;
- коментарі з поясненням щодо сезонності або циклічності проміжної діяльності;
- характер і суми статей, що впливають на активи, зобов'язання, власний капітал, чистий прибуток чи на потоки грошових коштів, які не є типовими за своїм характером, обсягом або впливом;

Продовження дод. Д

- характер і суми змін в оцінках сум, відображених у попередніх проміжних звітах поточного фінансового року, або змін в оцінках сум у звітах попередніх фінансових років;
- випуски, викупи та погашення боргових і пайових цінних паперів;
- сплачені дивіденди;
- події після проміжного періоду і не відображені у фінансовій звітності за цей проміжний період;
- вплив змін у структурі суб'єкта господарювання за проміжний період, зокрема об'єднання бізнесу, придбання чи втрата контролю над дочірніми підприємствами, та довгостроковими інвестиціями, реструктуризація чи припинення діяльності. У разі об'єднання бізнесу Компанія розкриває інформацію, подання якої вимагає МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»;
- для фінансових інструментів - розкриття інформації про справедливу вартість, відповідно до вимог МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

2.4 Консолідована фінансова звітність Групи

2.4.1 Компанія є Материнською компанією Групи, і готує консолідовану фінансову звітність, застосовуючи єдині облікові політики для подібних операцій та інших подій, викладені у цьому Положенні.

2.4.2 Консолідована річна звітність повинна бути підготовлена шляхом об'єднання окремих фінансових звітів всіх компаній групи, включених до консолідації, так якщо б вони складали єдиний бізнес-об'єкт. Політика обліку та оцінки, які будуть застосовуватися при підготовці консолідованої річної бухгалтерської звітності, визначається виключно правилами, застосовуваними Компанією.

2.4.3 Показники Консолідованої фінансової звітності Групи для цілей підготовки консолідованої фінансової звітності вищого рівня можуть бути перераховані у іншу валюту подання.

2.5 Функціональна валюта і валюта звітності

2.5.1 Функціональною валютою Компанії та валютою звітності є українська гривня. Вся фінансова інформація надається в тисячах гривень.

2.5.2 Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у функціональній валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу згідно даних офіційного курсу гривні щодо іноземних валют Національного банку України на дату здійснення операції (визнання).

2.5.3 Операції з купівлі, продажу іноземної валюти та грошові кошти, що надійшли в оплату за відвантажені товари, роботи, послуги та перераховані за отримані товари, роботи, послуги відображаються у валюті звітності.

2.5.4 Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, надана іншим особам у рахунок платежів для придбання немонетарних активів (запасів, основних засобів, нематеріальних активів тощо) і отримання робіт і послуг, при включенні до вартості цих активів (робіт, послуг) перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на дату сплати авансу.

2.5.5 Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, одержана від інших осіб у рахунок платежів для поставлення готової продукції, інших активів, виконання робіт і послуг, при включенні до складу доходу звітного періоду перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на дату одержання авансу.

2.5.6 Монетарні активи та зобов’язання, виражені в іноземних валютах, перераховуються в функціональну валюту за курсом на дату балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на дату здійснення операції. Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями або при переведенні монетарних статей за курсами, які відрізняються від тих, за якими вони

Продовження дод. Д

переводилися при первісному визнанні протягом періоду або у попередній фінансовій звітності, визнаються в інших операційних та фінансових (залежно від природи заборгованості) доходах або витратах на нетто-основі в тому періоді, у якому вони виникають. Перерахунок курсових різниць проводиться на місячній основі.

2.5.7 Немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких до балансу пов'язано з операцією в іноземній валюті, відображаються за валютним курсом на дату здійснення операції.

2.5.8 Немонетарні статті, які відображаються за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсом на дату визначення справедливої вартості.

2.5.9 Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах.

2.5.10 Передбачено можливість підготовки фінансової звітності Компанії в іншій валюті, ніж її функціональна валюта, для цілей складання консолідованої фінансової звітності групи вищого рівня або для іноземних фінансових партнерів.

2.5.11 Результати та фінансовий стан Компанії, переводяться в іншу валюту подання із застосуванням таких процедур:

- активи та зобов'язання в кожному поданому звіті про фінансовий стан (тобто включаючи порівняльні дані) переводяться за офіційним курсом НБУ на дату звіту про фінансовий стан;
- дохід та витрати в кожному звіті про сукупні доходи або окремому звіті про прибутки та збитки (тобто включаючи порівняльні дані) переводяться за середнім офіційним курсом валют НБУ протягом періоду;
- усі остаточні курсові різниці визнаються в іншому сукупному прибутку;
- кумулятивна сума курсових різниць подається в окремому компоненті капіталу.

2.5.12 Курсові різниці, які виникли через переведення в іншу валюту подання, виникають внаслідок:

- переведення доходу та витрат за середнім офіційним курсом валют НБУ протягом періоду, а активів та зобов'язань - за курсом на дату;
- переведення чистих активів на початок періоду за курсом на дату, який відрізняється від попереднього курсу на дату.

2.6 Перше застосування МСФЗ

2.6.1 Перша фінансова звітність, у якій Компанія застосовує МСФЗ шляхом чіткого та беззастережного твердження про відповідність МСФЗ, складається станом на 31.12.2019 р.

2.6.2 На дату переходу на МСФЗ (01.01.2019 р.) Компанія виконує всі необхідні коригування у відповідності до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

2.6.3 Компанія у своєму Балансі (Звіті про фінансовий стан) за МСФЗ на початок періоду:

- визнає всі активи та зобов'язання, визнання яких вимагають МСФЗ;
- не визнає статті активів або зобов'язань, якщо МСФЗ не дозволяють такого визнання;
- перекласифіковує статті, які вона визнала згідно з попередніми національними стандартами як один вид активу, зобов'язання або компонента капіталу, але які згідно з МСФЗ є іншим видом активу, зобов'язання чи компонента капіталу;
- застосовує МСФЗ під час оцінювання всіх визнаних активів та зобов'язань.

2.6.4 Компанія ретроспективно застосовує МСФЗ на дату переходу. Коригування, які виникають внаслідок подій та операцій, що відбувались до дати переходу на МСФЗ, Компанія визнає безпосередньо в нерозподіленому прибутку на дату переходу на МСФЗ.

2.7 Облікові політики

2.7.1 Для визначення облікової політики Компанія регулюється положеннями МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

Продовження дод. Д

2.7.2 Якщо МСФЗ конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, облікові політики, застосовані до такої статті, Компанія визначає шляхом застосування відповідного МСФЗ. МСФЗ наводить облікові політики, які дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються.

2.7.3 Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, управлінський персонал має застосовувати судження шляхом внесення змін до цього Положення з облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів з прийняття економічних рішень та достовірною.

2.7.4 Компанія обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операції, інших події або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Якщо МСФЗ вимагає або дозволяє таке визначення категорій, Компанія обирає прийнятну облікову політику та послідовно застосовує її до кожної категорії.

2.7.5 Компанія змінює облікову політику, тільки якщо зміна:

- вимагається МСФЗ; або
- приводить до того, що фінансова звітність надає достовірну та доречнішу інформацію про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки Компанії.

2.7.6 Компанія змінює облікову політику ретроспективно, при цьому вона коригує залишок кожного компонента власного капіталу на початок періоду, на який ця зміна впливає, за найперший поданий попередній період, а також коригує інші порівнювані суми, інформація про які розкрита за кожний поданий попередній період, так, наче нова облікова політика застосовувалася завжди.

2.7.7 Якщо для Компанії неможливо застосувати нову облікову політику ретроспективно, оскільки вона не може визначити кумулятивний вплив застосування політики до всіх попередніх періодів, або якщо перспективне застосування передбачене відповідними змінами до стандартів (відповідно до п. 25 МСБО 8), то Компанія застосовує нову політику перспективно з початку найпершого можливого періоду.

2.7.8 Періодично в Компанії може виникати потреба в перегляді попередньої облікової оцінки, якщо відбуваються зміни обставин, на яких базувалася оцінка, або внаслідок нової інформації чи більшого досвіду. За своїм характером перегляд оцінок не стосується попередніх періодів та не є виправленням помилки. Зміна в обліковій оцінці – це коригування балансової вартості активу або зобов'язання чи суми періодичного споживання активу, яке є результатом оцінки теперішнього статусу активів та зобов'язань та пов'язаних з ними очікуваних майбутніх вигід та зобов'язань.

2.7.9 Вплив зміни облікової оцінки Компанія визнає перспективно, включаючи його у результати діяльності:

- у періоді, коли відбулася зміна, якщо зміна впливає лише на цей період;
- у періоді, коли відбулася зміна, та у майбутніх періодах, якщо зміна впливає на них разом.

2.8 Виправлення помилок

2.8.1 Помилки попередніх періодів – пропуски або викривлення у фінансовій звітності Компанії господарювання за один або кілька попередніх періодів, які виникають через невикористання або зловживання достовірною інформацією, яка:

- була наявна, коли фінансову звітність за ті періоди затвердили до випуску;
- за обґрунтованим очікуванням, могла бути отриманою та врахованою при складанні та поданні цієї фінансової звітності.

Продовження дод. Д

2.8.2 Такі помилки можуть бути помилками у математичних підрахунках, у застосуванні облікової політики, помилками, допущеними внаслідок недогляду або неправильної інтерпретації фактів, а також внаслідок шахрайства.

2.8.3 Компанія виправляє суттєві помилки попереднього періоду ретроспективно в першому комплекті фінансових звітів, затверджених до випуску після їх виявлення, шляхом:

- перерахування порівнюваних сум за поданий попередній період (періоди), у якому відбулася помилка, або
- перерахування залишків активів, зобов'язань та власного капіталу на початок періоду за найперший з поданих попередніх періодів, якщо помилка відбулася до першого з поданих попередніх періодів.

2.8.4 Компанія визначає суттєві помилки з урахуванням критеріїв суттєвості, визначених у п.п. 2.1.12 та 2.1.13 цього Положення.

2.8.5 Несуттєві помилки виправляються у періоді їх виявлення.

2.9 Події після звітного періоду

2.9.1 Компанія складає фінансову звітність з врахуванням подій після звітного періоду, у відповідності до вимог МСБО 10 «Події після звітного періоду».

2.9.2 Зазвичай датою затвердження фінансової звітності є дата Загальних зборів учасників Товариства. Але якщо оприлюднення фінансової інформації відбувається раніше шляхом подання звітності регулюючим органам таку інформацію має право затверджувати Генеральний директор Компанії. Загальні збори Товариства мають повноваження вносити зміни до фінансової звітності після оприлюднення до дати затвердження у випадку, якщо відбулися суттєві події або в результаті перевірки незалежними аудиторами були виявлені суттєві помилки. Компанія розкриває інформацію про цей факт в примітках до фінансової звітності.

2.9.3 Події після звітного періоду – це сприятливі та несприятливі події, які відбуваються з кінця звітного періоду до дати затвердження фінансової звітності до випуску. Компанія визначає два типи подій:

- події, які свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду (події, які вимагають коригування після звітного періоду); та
- події, які свідчать про умови, що виникли після звітного періоду (події, які не вимагають коригування після звітного періоду).

2.9.4 Компанія коригує статті активів і зобов'язань, доходів і витрат, власного капіталу шляхом сторнування та/або додаткових записів в регістрах бухгалтерського обліку коригуючою проводкою для відображення подій, які вимагають коригування після звітного періоду. Компанія коригує суми, що визнані у звітності на дату балансу, на які вплинули події після дати балансу, та визнає суми, що не були відображені у звітності на дату балансу з певних причин, наприклад:

- отримано інформацію про те, що корисність активу зменшилася на дату балансу або суму раніше визнаного збитку від зменшення корисності цього активу потрібно коригувати;
- надходження після дати балансу рішення суду, яке підтверджує наявність на дату балансу теперішньої заборгованості, що потребує додаткового коригування або створення резерву під зобов'язання;
- собівартість придбаних активів або надходження від проданих активів до дати балансу визначена після дати балансу;
- виявлено порушення або помилки, що свідчать про викривлення даних фінансової звітності тощо.

2.9.5 Компанія не здійснює коригування сум, визнаних у її фінансовій звітності для відображення подій, які не вимагають коригування після звітного періоду та вказують на обставини, що виникли після дати балансу згідно МСБО 10.

Продовження дод. Д

2.9.6 Компанія розкриває інформацію в примітках до фінансової звітності про кожну суттєву категорію подій, які не вимагають коригування після звітного періоду.

РОЗДІЛ 3. РЕЗЮМЕ СУТТЄВИХ ОБЛІКОВИХ ПОЛІТИК

3.1 Об'єднання бізнесу та поглинання

3.1.1 Об'єднання бізнесу, крім об’єднань бізнесу під спільним контролем, обліковується за методом придбання. Вартість придбання оцінюється як сукупність перерахованої винагороди, визначеної на дату придбання справедливої вартості та суми будь-якої неконтрольованої частки участі у придбаному об'єкті. Для кожної комбінації бізнесу покупець визначає неконтрольовану частку придбаного об'єкту як за справедливою вартістю, так і за пропорційною часткою ідентифікованих чистих активів придбаного підприємства. Понесені витрати на придбання включаються до складу адміністративних витрат.

3.1.2 Коли Компанія придбає підприємство, вона оцінює фінансові активи та зобов'язання, передбачені для відповідної класифікації за призначенням відповідно до умов контракту, економічних обставин та відповідних умов на дату придбання. Це включає в себе поділ вбудованих похідних інструментів на контракти з компаніями, що придбавались.

3.1.3 Якщо об'єднання бізнесу досягається поетапно, то справедлива вартість раніше придбаного акціонера у придбаному об'єкті переоцінюється до справедливої вартості на дату придбання через прибуток або збиток. Будь-яка умовна компенсація, яка повинна бути передана покупцем, буде визнаватися за справедливою вартістю на дату придбання. Умовна компенсація, класифікована як актив або зобов'язання, яке є фінансовим інструментом та входить до сфери застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», оцінюється за справедливою вартістю з урахуванням змін справедливої вартості, визнаних як у прибутку чи збитку, так і в зміні інших сукупний доходів. Якщо умовна компенсація не входить у сферу застосування МСФЗ 9, вона визначається відповідно до відповідного МСФЗ. Умовна компенсація, яка класифікується як власний капітал, не переоцінюється, а подальші розрахунки враховуються в складі капіталу.

3.1.4 Гудвіл спочатку оцінюється за собівартістю як перевищення загальної суми переданої компенсації та суми неконтрольованої частки участі над сумою ідентифікованих придбаних активів та прийнятих зобов'язань., Якщо різниця від’ємна, то вона визнається у звіті про прибутки та збитки.

3.1.5 Після первісного визнання гудвіл оцінюється за собівартістю, за вирахуванням накопичених збитків від знецінення. З метою тестування на зменшення корисності гудвіл, придбаний при об'єднанні бізнесу, з дати придбання виділяється кожній з одиниць, що генерують грошові потоки Компанії, які, як очікується, отримають користь від цієї комбінації, незалежно від того, чи є інші активи або зобов'язання підприємства, що придбавалось, закріпленим за цими одиницями.

3.1.6 Якщо гудвіл становить частину одиниці, що генерує грошові потоки, та частина операції в межах цієї одиниці утилізована, гудвіл, пов'язаний з операцією, включається до балансової вартості операції при визначенні прибутку або збитку при утилізації операції. Гудвіл, що виділяється за таких обставин, вимірюється на основі відносних значень операції, яку утилізовано, та частини одиниці, що ще генерує грошові потоки.

3.1.7 Об'єднання бізнесу, що включає суб'єкти господарювання або підприємства під загальним контролем, обліковуються за методом об'єднання інтересів. Комбінація бізнесу, що включає суб'єкти господарювання або підприємства під загальним контролем, є об'єднанням бізнесу, в якому всі суб'єкти або підприємства в кінцевому рахунку контролюються однією стороною або сторонами як до, так і після об'єднання бізнесу, і цей контроль не є тимчасовим.

3.1.8 Метод об'єднання інтересів включає наступне:

- Активи та зобов'язання суб'єктів господарювання, що об'єднуються, відображаються по їх балансовій вартості;

Продовження дод. Д

- Не вносяться корективи для відображення справедливої вартості або визнання будь-яких нових активів або зобов'язань на дату поєднання, які інакше здійснюватимуться за методом придбання. Єдині внесені коригування полягають у узгодженні облікових політик;
- Не визнається гудвілу внаслідок комбінації;
- Будь-яка різниця між сплаченою / переданою компенсацією та придбаним капіталом відображається у власному капіталі;
- Консолідований звіт про сукупний дохід відображає результати об'єднаних об'єктів.

3.1.9 Компанія не повторює періоди до об'єднання під загальним контролем з первинним визнанням активів та зобов'язань під час перенесення та скидання залишків на акції, залишок резервів не переноситься, а історія компонентів власного капіталу не зберігається.

3.2 Інвестиції в окремій звітності

3.2.1 В окремій звітності інвестиції в дочірні та асоційовані компанії Компанія обліковує по собівартості придбання. До дочірніх компаній належать такі, де Компанія здійснює контроль, до асоційованих компаній належать такі, на які Компанія має суттєвий вплив. Гудвіл, що виникає під час придбання, включається до балансової вартості інвестиції, не амортизується і не підлягає окремому тестуванню на знецінення.

3.2.2 Після первісного визнання інвестиції по собівартості, Компанія щороку тестує інвестиції в дочірні та асоційовані компанії на предмет знецінення. На кожну звітну дату Компанія оцінює об’єктивні докази, що свідчать про знецінення інвестицій, та якщо, знецінення має місце, Компанія розраховує суму знецінення як різницю між очікуваною вартістю відшкодування та балансовою вартістю, визнає суму в складі звіту про прибутки чи збитки.

3.2.3 У випадку, коли Компанія втрачає суттєвий вплив на асоційовану компанію, то оцінює та визнає залишок інвестиції за її справедливою вартістю. Будь-яка різниця між балансовою вартістю асоційованої компанії в момент втрати суттєвого впливу та справедливою вартістю залишку інвестиції, а також надходження від продажу, визнаються у звіті про прибутки чи збитки.

3.2.4 Інші інвестиції в частки інших компаній оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результатів переоцінки у звіті про прибутки та збитки.

3.3 Оцінка справедливої вартості

3.3.1 Справедлива вартість - це ціна, яка була б отримана для продажу активу або сплаченого для передачі зобов'язання в організованій транзакції між учасниками ринку на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості базується на припущенні, що операція з продажу активу або передачею зобов'язання здійснюється або:

- На основному ринку активу або зобов'язання, або
- За відсутності основного ринку на найбільш вигідному ринку активу чи зобов'язання.

3.3.2 Основний або найбільш вигідний ринок повинен бути доступним для Компанії.

3.3.3 Справедлива вартість активу чи зобов'язання вимірюється з використанням припущень, які учасники ринку використовуватимуть при оцінці активу чи зобов'язання, якщо учасники ринку діятимуть у найкращому для них економічному сценарії.

3.3.4 Вимірювання справедливої вартості нефінансового активу враховує здатність учасника ринку генерувати економічні вигоди, використовуючи цей актив у максимальному і найкращому використанні, або продаючи його іншому учаснику ринку, який би використовував цей актив у своєму максимальному та найкращому використанні .

3.3.5 Компанія застосовує методи оцінки, які відповідають обставинам та для яких доступно достатньо даних для оцінки справедливої вартості, максимального використання відповідних відкритих даних та мінімізації використання закритих даних.

3.3.6 Усі активи та зобов'язання, для яких справедлива вартість оцінюється або розкривається у фінансових звітах, класифікуються у межах ієрархії справедливої вартості,

яка описується таким чином, на підставі даних про найнижчий рівень, який є значним для вимірювання справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1 - Котируються (не кориговані) ринкові ціни на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань
- Рівень 2 - Методи оцінки, для яких безпосередньо або опосередковано можна спостерігати вхідні дані найнижчого рівня, які є значними для визначення справедливої вартості
- Рівень 3 - Методи оцінки, для яких вхідні дані низького рівня, які є значними для оцінки справедливої вартості, не спостерігається

3.3.7 Для активів та зобов'язань, які визнаються у консолідованих фінансових звітах на регулярній основі, Компанія визначає, чи відбулися переходи між рівнями в ієрархії шляхом переоцінки категорізації (на основі введення найнижчого рівня, що є значним для оцінки справедливої вартості) наприкінці кожного звітного періоду.

3.3.8 Для розкриття інформації щодо справедливої вартості Компанія визначила класи активів та зобов'язань на основі характеру, характеристик та ризиків активу або зобов'язання та рівня ієрархії справедливої вартості, як було пояснено вище.

3.4 Доходи

3.4.1 Основний принцип визнання доходу полягає в тому, що Компанія визнає дохід, щоб відобразити передачу обіцяних товарів або послуг клієнтам у сумі, що відображає компенсацію, на яку Компанія розраховує отримати право в обмін на ці товари або послуги. Цей основний принцип Компанія реалізовує в рамках моделі з п’яти компонентів, де Компанія:

1) визначає договір (контракт) з клієнтом;
2) визначає зобов'язання по договору;
3) визначає ціну транзакції;
4) розподіляє ціну транзакції на зобов'язання, передбачені контрактом;
5) визнає дохід, коли задовольнить зобов'язання по договору.

3.4.2 Компанія обліковує договір з клієнтом тільки тоді, коли виконуються всі перелічені далі критерії:

(а) сторони договору схвалили договір (письмово, усно чи у відповідності з іншою звичною практикою ведення бізнесу) і готові виконувати свої зобов'язання;

(б) Компанія може визначити права кожної сторони відносно товарів або послуг, які будуть передаватися;

(в) Компанія може визначити умови оплати за товари або послуги, які будуть передаватися;

(г) договір має комерційну сутність (тобто очікується, що ризик, час або величина майбутніх грошових потоків суб'єкта господарства зміняться внаслідок договору); та

(д) цілком імовірно, що Компанія отримає компенсацію, на яку вона матиме право в обмін на товари або послуги, які будуть передані клієнту. Оцінюючи, чи достатньо значною є імовірність отримання суми компенсації, Компанія розглядає лише здатність клієнта та його намір виплатити таку суму компенсації, коли настане час її сплати. Сума компенсації, на яку Компанія матиме право, може бути меншою, ніж ціна, вказана у договорі, якщо компенсація є змінною.

3.4.3 На момент укладення договору Компанія оцінює товари або послуги, обіцяні в договорі з клієнтом, та визначає їх як зобов'язання передати клієнтові або

(а) товар чи послугу (або сукупність товарів чи послуг), які є відокремленими; або

(б) серію відокремлених товарів або послуг, які по суті є однаковими та передаються клієнтові за однією і тією самою схемою.

3.4.4 Щоб визначити ціну операції, Компанія розглядає умови договору та свою звичну практику бізнесу. Ціна операції - це величина компенсації, на яку Компанія очікує отримати

право в обмін на передачу клієнтові обіцяних товарів або послуг за винятком сум, зібраних від імені третіх осіб.

3.4.5 Компанія визнає дохід, коли (або у міру того, як) Компанія задовольняє зобов'язання щодо виконання, передаючи обіцяний товар або послугу (тобто актив) клієнтові. Актив передається, коли (або у міру того, як) клієнт отримує контроль над таким активом.

3.4.6 Компанія передає контроль над товаром або послугою з плином часу, і, отже, задовольняє зобов'язання щодо виконання та визнає дохід з часом, якщо виконується один з таких критеріїв:

(а) клієнт одночасно отримує та споживає вигоди, що надаються внаслідок виконання суб'єктом господарювання у процесі виконання;

(б) виконання суб'єктом господарювання створює або вдосконалює актив (наприклад, незавершене виробництво), який контролюється клієнтом у процесі створення або вдосконалення активу; або

(в) виконання суб'єктом господарювання не створює активу з альтернативним використанням для суб'єкта господарювання і Компанія має юридично обов'язкове право на отримання платежу за виконання, завершене до сьогодні.

3.4.7 Якщо зобов'язання щодо виконання не виконується з плином часу, то Компанія задовольняє це зобов'язання щодо виконання у певний момент часу.

3.4.8 Дохід від продажу товарів та сільськогосподарських товарів визнається, коли значні ризики та вигоди від власності на товари переходять до покупця. Доходи від продажу товарів через торговельні точки визнаються в точці продажу.

3.4.9 Компанія має програму лояльності для клієнтів, яка дозволяє клієнтам накопичувати аванс на наступну покупку, що нараховуються від покупки згідно правил програми лояльності. При покупці товарів клієнт накопичує аванс, але не має можливості використати його одразу. Накопичений аванс можна буде використати для наступних покупок. Аванс обліковується як окремий компонент операції з продажу, під час якої він надається. Певна частина справедливої вартості отриманої компенсації відноситься на накопичений аванс та визнається як доходи майбутніх періодів. Дохід буде визнаний у тому періоді, в якому цей накопичений аванс буде використаний. Розмір загальної суми зобов’язань за програмою лояльності залежить від оціночної кількості покупців, які використають накопичений аванс.

3.4.10 Дохід від оренди, що виникає від операційної оренди приміщень Компанії, обліковується за прямолінійним методом протягом строку оренди і включається до складу доходу у зв’язку з його операційним характером.

3.4.11 Для всіх фінансових інструментів, визначених за амортизованою вартістю, процентні доходи чи витрати відображаються за ефективною процентною ставкою, що є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати та надходження протягом очікуваного строку служби фінансового інструмента чи більш короткого періоду, де це є застосовним, до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов’язання. Процентний дохід включений до фінансових доходів у складі прибутку або збитку.

3.5 Вартість продажів товару

3.5.1 Вартість продажів товару включає покупну ціну реалізованої продукції та інші витрати, понесені при переведенні запасів до місця та умов готових до продажу, тобто роздрібних торговельних точок. Ці витрати включають витрати на придбання та транспортування продукції в тій мірі, в якій це пов'язано з приведенням запасів до місця та умов готових до продажу.

3.5.2 Компанія отримує різного роду знижки від постачальників у вигляді знижок за обсяг та інші форми нарахувань. При обліку за МСФЗ бонусів, отриманих Компанією від постачальників, Компанія визначає ці бонуси як зменшення ціни, сплаченої за товари, і відображає їх як частину собівартості реалізованого товару при продажі відповідного товару. Бонуси, що отримуються від постачальників у вигляді грошових коштів, представлені як

торгова дебіторська заборгованість. Для цілей обліку ПДВ компанія обліковує дані знижки як доходи по договорах маркетингу.

3.6 Податок на прибуток

Поточний податок

3.6.1 Податкові активи і зобов'язання з поточного податку на прибуток за поточні та попередні періоди оцінюються за сумою, очікуваною до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки й податкове законодавство, що застосовуються для розрахунку цієї суми, – це ставки й законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату.

3.6.2 Керівництво Компанії періодично здійснює оцінку позицій, відображених у податкових деклараціях, стосовно яких відповідне податкове законодавство може бути по-різному інтерпретоване, і, за необхідності, створює забезпечення.

Відстрочений податок

3.6.3 Відстрочений податок розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на звітну дату між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

3.6.4 Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає у результаті первісного визнання гудвіла, активу або зобов'язання, у ході операції, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; та
- стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, якщо Компанія контролює розподіл у часі зменшення тимчасової різниці і існує значна імовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена в осяжному майбутньому.

3.6.5 Відстрочені податкові активи визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками у тій мірі, в якій існує значна імовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані неоподатковувані тимчасові різниці, невикористані податкові пільги і невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- відстрочений податковий актив, що відноситься до неоподатковуваної тимчасової різниці, виникає у результаті первісного визнання активу або зобов'язання, що виникло не внаслідок об'єднання бізнесу, і яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток;
- стосовно неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються тільки у тій мірі, в якій існує значна імовірність того, що тимчасові різниці будуть використані в осяжному майбутньому, і буде мати місце оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

3.6.6 Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату і знижується тоді, коли отримання достатнього оподатковуваного прибутку, що дозволить використовувати усі або частину відкладених податкових активів, оцінюється як малоймовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату і визнаються тоді, коли, з'являється значна імовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використовувати відстрочені податкові активи.

3.6.7 Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

Продовження дод. Д

3.6.8 Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання зараховуються один проти одного, якщо існує юридично закріплене право заліку поточних податкових активів і зобов'язань, і відстрочені податки стосуються однієї і тієї ж оподатковуваної компанії та податкового органу.

3.6.9 Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

3.6.10 Керівництво Компанії періодично здійснює оцінку позицій, відображених у податкових деклараціях, стосовно яких відповідне податкове законодавство може бути по-різному інтерпретоване, і, за необхідності, корегує резерви.

3.7 Податок на додану вартість

3.7.1 Виручка, витрати і активи визнаються за вирахуванням суми податку на додану вартість («ПДВ»), крім випадків, коли ПДВ, що виникає при придбанні активів чи послуг, не відшкодовується податковим органом, в такому разі ПДВ визнається як частина витрат на придбання активу або частина витратної статті, залежно від обставин.

3.7.2 Дебіторська й кредиторська заборгованості відображаються з урахуванням суми ПДВ.

3.7.3 Чиста сума ПДВ, що відшкодовується податковим органом або сплачується йому, включається до дебіторської і кредиторської заборгованості, відображеної у звіті про фінансовий стан.

3.8 Основні засоби

3.8.1 Основні засоби обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності у разі їх наявності. Основні засоби, за винятком землі, будівель та незавершених будівель, придбаних до 1 січня 2009 р., які обліковуються за доцільною собівартістю, відображаються за собівартістю, яка включає вартість їх придбання, включаючи ввізні мита і невідшкодовувані податки на купівлю та будь-які витрати, пов'язані з приведенням активу у його робочий стан та місце розташування для його цільового використання. Вартість основних засобів придбаних при приєднанні бізнесу – це справедлива вартість на дату придбання.

3.8.2 Компанія збільшує (капіталізує) первісну вартість основних засобів на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта, якщо можна чітко довести, що такі витрати призвели до збільшення майбутніх економічних вигід, очікуваних від використання об'єкта. Критеріями капіталізації є:

а) модифікація, модернізація об'єкта основних засобів з метою подовження терміну його корисної експлуатації;

б) модифікація, модернізація об'єкта основних засобів з метою збільшення його виробничої потужності;

б) заміна окремих частин устаткування для підвищення якості продукції (робіт, послуг);

в) впровадження ефективнішого технологічного процесу, що дозволить зменшити первісно оцінені виробничі витрати;

г) добудова (надбудова) будівлі, що збільшить кількість місць (площу) будівлі, обсяги та/або якість виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання.

3.8.3 Інші витрати, понесені після введення основних засобів в експлуатацію, наприклад, ремонт, обслуговування і капітальний ремонт, як правило, відносяться на витрати в періоді, в якому такі витрати виникли.

3.8.4 Знос та амортизація розраховується за прямолінійним методом протягом строку корисного використання активів наступним чином:

Земля Не амортизується

Будинки та споруди Від 12 до 30 років

Торгівельне обладнання Від 5 до 10 років

Завод і техніка Від 5 до 15 років

Продовження дод. Д

Транспорт та автотранспортні засоби Від 5 до 10 років
Офісна техніка Від 2 до 5 років

3.8.5 До малоцінних необоротних активів Компанія відносить активи відмінні від основних засобів вартісна оцінка яких не перевищує 6000 грн..

3.8.6 Датою початку нарахування амортизації для капітальних споруд Компанія приймає дату, коли споруда готова до призначеного використання, не пізніше її фактичного використання за призначенням.

3.8.7 Визнання об'єкту основних засобів припиняється після його вибуття або якщо не очікується одержання майбутніх економічних вигід від його подальшого використання або вибуття. Дохід або витрати, що виникають у результаті списання активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу), включаються до звіту про сукупний дохід за той звітний період, у якому актив був списаний. Залишкова вартість, терміни корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного періоду й коригуються за необхідності.

3.9 Витрати на позики

3.9.1 Витрати на позики, що відносяться до придбання або будівництва кваліфікованого активу, капіталізуються як частина вартості цього активу. Усі інші витрати по запозиченнях відносяться на витрати в тому звітному періоді, у якому вони були понесені. Витрати по запозиченнях містять у собі виплату відсотків та інші витрати, понесені Компанією у зв'язку із запозиченнями.

3.9.2 Компанія капіталізує витрати на позики для всіх кваліфікованих активів. Якщо кошти позичені взагалі й використовуються з метою отримання кваліфікованого активу, то суму витрат на позики, яка підлягає капіталізації, слід визначати шляхом застосування норми капіталізації до витрат на цей актив. Норма капіталізації повинна бути середньозваженою величиною витрат на позики стосовно всіх непогашених позик суб'єкта господарювання протягом цього періоду.

3.9.3 Витрати на позики можуть включати курсові різниці, які виникають унаслідок отримання позик в іноземній валюті, якщо вони розглядаються як коригування витрат на сплату відсотків.

3.10 Інвестиційна нерухомість

3.10.1 Інвестиційна нерухомість включає будівлі, які Компанія утримує для отримання прибутку від надання їх в оренду або від збільшення їх вартості чи для обох цілей і які сама Компанія не займає. Компанія визнає частину власних гіпермаркетів, які надані в оренду підприємствам роздрібної торгівлі – третім сторонам, як інвестиційну нерухомість, крім випадків, коли такі площі являють собою незначну частину нерухомості та використовуються переважно для надання додаткових послуг покупцям, які не надаються Компанією, а не для отримання орендного доходу.

3.10.2 Після придбання або спорудження будівлі Компанія оцінює основну мету її використання. Якщо основною метою є отримання прибутку від надання в оренду або від збільшення вартості чи для обох цілей, будівля класифікується як інвестиційна нерухомість.

3.10.3 Інвестиційна нерухомість обліковується за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та/або накопичених збитків від зменшення корисності у разі їх наявності. Стосовно об'єктів інвестиційної нерухомості, їх первісна вартість включає купівельну ціну, включаючи ввізні мита і невідшкодовувані податки на купівлю та будь-які витрати, пов'язані з приведенням активу у його робочий стан та місце розташування для його цільового використання.

3.10.4 Витрати, понесені після введення інвестиційної нерухомості в експлуатацію, наприклад, ремонт, обслуговування і капітальний ремонт, як правило, відносяться до витрат періоду, в якому такі витрати виникли.

Продовження дод. Д

3.10.5 Компанія застосовує правила капіталізації для інвестиційної нерухомості такі ж як і для основних засобів.
3.10.6 Визнання інвестиційної нерухомості у звіті про фінансовий стан припиняється при її вибутті або у випадку, якщо вона виведена з експлуатації, і від її вибуття не очікується економічних вигід у майбутньому. Різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу визнається у звіті про сукупний дохід за той звітний рік, у якому було припинене його визнання.
3.10.7 Переведення до категорії інвестиційної нерухомості або з неї здійснюються тоді і тільки тоді, коли має місце зміна у характері використання нерухомості. Амортизація нараховується лінійним методом протягом строку корисної служби у 40 років. Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року й коригуються за необхідності.
3.11 Нематеріальні активи
3.11.1 Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю. Вартість нематеріальних активів, придбаних в ході об'єднання бізнесу, являє собою їх справедливу вартість на дату придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи, вироблені всередині компанії, за винятком капіталізованих витрат на розробку продуктів, не капіталізуються, і відповідні витрати відображаються у звіті про сукупний дохід за звітний період, у якому вони виникли.
3.11.2 Нематеріальні активи мають обмежений або невизначений строк корисної служби.
3.11.3 Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить від 3 до 10 років, і аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Період і метод нарахування амортизації для нематеріального активу з обмеженим строком корисного використання переглядаються як мінімум наприкінці кожного звітного року. Зміна очікуваного строку корисної служби та очікуваної структури споживання майбутніх економічних вигід, втілених в активі, відображається у фінансовій звітності як зміна періоду та методу нарахування амортизації залежно від ситуації і обліковується як зміна облікових оцінок.
3.11.4 Витрати на амортизацію нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання визнаються у звіті про сукупний дохід в тій категорії витрат, що відповідає функції нематеріального активу.
3.11.5 Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання не амортизуються, а тестуються на предмет зменшення корисності щорічно або окремо, або на рівні підрозділів, що генерують грошові потоки. Строки корисної служби нематеріальних активів з невизначеним строком служби аналізуються на предмет наявності обставин, що підтверджують правильність існуючої оцінки строку корисної служби таких активів. Якщо це неприйнятно, зміна оцінки строку корисного використання – з невизначеного на обмежений строк – здійснюється на перспективній основі.
3.11.6 Прибутки або збитки від припинення визнання нематеріального активу вимірюються як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу і балансовою вартістю активу, і визнаються у складі прибутку або збитку у момент списання такого активу.
3.12 Знецінення нефінансових активів
3.12.1 На кожну звітну дату Компанія визначає, чи є ознаки можливого зменшення корисності активу. Якщо такі ознаки мають місце, або якщо потрібне проведення щорічної перевірки активу на предмет зменшення корисності, Компанія здійснює оцінку вартості активу, що може бути відшкодована. Відшкодовувана вартість активу або підрозділу, що генерує грошові потоки (ПГГП), – це найбільша з таких величин: справедлива вартість

активу (ПГГП), за вирахуванням витрат на продаж, і цінність від використання активу (ПГГП).

3.12.2 Відшкодовувана вартість визначається для окремого активу, за винятком випадків, коли актив не генерує надходження грошових коштів, які здебільшого є незалежними від надходжень, що генеруються іншими активами або групами активів. Якщо балансова вартість активу або підрозділу, що генерує грошові потоки, перевищує його відшкодовувану вартість, актив вважається таким, корисність якого зменшилась, і списується до відшкодовуваної вартості. При оцінці цінності від використання майбутні грошові потоки дисконтуються за ставкою дисконтування до оподаткування, що відображає поточну ринкову оцінку тимчасової вартості грошей і ризики, властиві активу. При визначенні справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж застосовується відповідна модель оцінки. Ці розрахунки підтверджуються оціночними коефіцієнтами або іншою наявною інформацією щодо справедливої вартості.

3.12.3 Збитки від зменшення корисності поточної діяльності, включаючи зменшення корисності запасів, визнаються у звіті про сукупний дохід у складі тих категорій витрат, що відповідають функції активу, корисність якого зменшилась.

3.12.4 На кожну звітну дату Компанія визначає, чи є ознаки того, що раніше визнані збитки від зменшення корисності активу, за винятком гудвіла, більше не існують або скоротились. Якщо така ознака є, Компанія розраховує відшкодовувану вартість активу або підрозділу, що генерує грошові потоки. Раніше визнані збитки від зменшення корисності відновлюються тільки в тому випадку, якщо мала місце зміна в оцінці, що використовувалась для визначення відшкодовуваної вартості активу з часу останнього визнання збитку від зменшення корисності.

3.12.5 Відновлення обмежене таким чином, що балансова вартість активу не перевищує його відшкодовуваної вартості, а також не може перевищувати балансової вартості, за вирахуванням амортизації, за якою цей актив визнавався б у випадку, якщо у попередні роки не був би визнаний збиток від зменшення корисності. Таке відновлення вартості визнається у звіті про сукупний дохід, за винятком випадків, коли актив обліковується за переоціненою вартістю. В останньому випадку відновлення вартості обліковується як приріст вартості від переоцінки.

3.13 Випущений капітал

3.13.1 Випущений капітал представлено за вартістю отриманої винагороди або винагороди до отримання.

3.14 Чисті активи, що відносяться до учасників

3.14.1 Чисті активи, що припадають на учасників товариства, можуть бути сплачені у грошовій формі на вимогу учасників. Таке зобов’язання з відшкодування частки учасників обліковується Компанією як фінансове зобов’язання в розмірі приведеної вартості відшкодування, навіть якщо це зобов’язання є по суті умовним і залежить від рішення учасників скористатися своїм правом. Визначити справедливу вартість зобов’язань практично неможливо, оскільки на звітну дату неможливо визначити, коли учасники вийдуть із Компанії та чи вийдуть взагалі. Як практичний підхід, Компанія оцінює зобов'язання, представлене як чисті активи, що відносяться до частки більшості учасників за балансовою вартістю консолідованих чистих активів Компанії.

3.14.2 Дивіденди розкриваються, коли вони пропонуються або оголошуються після звітної дати, але до того, як консолідовані фінансові звіти затверджені для випуску.

3.15 Частки участі, що не забезпечують контролю

3.15.1 Частка неконтролюючих учасників представляє частку звіту про сукупний дохід та звіту про зміни у чистих активах, що не належать Компанії. Згідно з чинним законодавством України і відповідно до статутних документів дочірніх компаній, учасники дочірніх компаній, зареєстрованих в формі товариств з обмеженою відповідальністю, мають

безумовне право вимоги в будь-який час щодо повернення своєї частки в такій компанії у сумі, пропорційній їх частці у вартості чистих активів товариства. Відповідно, частка неконтролюючих учасників у таких товариствах з обмеженою відповідальністю, якщо вони не ведуть облік за МСФЗ, класифікується як зобов'язання у звіті про фінансовий стан, а прибуток, що припадає на неконтролюючих учасників, класифікується як фінансові витрати у звіті про сукупний дохід.

3.16 Фінансові активи

3.16.1 Під час первісного визнання фінансового активу Компанія оцінює його за справедливою вартістю.

3.16.2 Надалі Компанія оцінює фінансовий актив за амортизованою собівартістю, якщо виконуються обидві такі умови:

а) актив утримують задля отримання контрактних грошових потоків;

б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму.

3.16.3 Після первісного визнання такі фінансові активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки за вирахуванням зменшення корисності. Амортизована вартість розраховується з урахуванням дисконтів або премій при придбанні, а також комісійних або витрат, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки. Амортизація ефективної процентної ставки включається до складу фінансових доходів. Витрати, обумовлені зменшенням корисності, визнаються у складі фінансових витрат.

3.16.4 Компанія оцінює фінансовий актив за справедливою вартістю, окрім випадків, коли його оцінюють за амортизованою собівартістю.

3.16.5 Після первісного визнання такі фінансові активи відображаються у складі іншого сукупного доходу з урахуванням винятків, передбачених МСФЗ 9.

3.17 Фінансові зобов'язання

3.17.1 Під час первісного визнання фінансового зобов'язання Компанія оцінює його за справедливою вартістю.

3.17.2 Надалі Компанія оцінює фінансове зобов'язання за амортизованою собівартістю з урахуванням винятків, передбачених МСФЗ 9.

3.18 Запаси

3.18.1 Облік запасів в обліковій програмі 1С ведеться на основі сумового синтетичного обліку.

3.18.2 Компанія оцінює запаси за найменшою з двох величин: собівартості і чистої вартості реалізації.

3.18.3 Витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан, обліковуються у такий спосіб:

- товари – собівартість придбання та вартість транспортування за методом ФІФО, транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів) розраховуються на основі методу розподілу середньозважених витрат.

3.18.4 Чиста вартість реалізації визначається як попередньо оцінена ціна продажу в звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу.

3.18.5 Компанія списує втрату запасів на основі результатів регулярної інвентаризації. Списання відображається у собівартості реалізованої продукції. Компанія нараховує резерв по списанню неліквідних запасів. Компанія також списує неліквідні запаси, коли очікуваний час продажу перевищує встановлені Компанією норми.

Продовження дод. Д

3.18.6 Інвестиції у майбутній врожай включають витрати на підготовку полів до сівби і складаються з витрат на добрива та обробіток землі. Після сівби вартість підготовки поля визнається у складі біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю.
3.18.7 Після первісного визнання, описаного у розділі 3.19 «Біологічні активи та сільськогосподарська продукція» сільськогосподарська продукція обліковується згідно з положеннями цього розділу.
3.18.8 Прибуток або збиток, що виникає при первісному визнанні сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на реалізацію, відображається у звіті про сукупний дохід.
3.18.9 Інвентаризаційні комісії різних рівнів проводить регулярні інвентаризації та відповідають за оформлення матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестач, крадіжок і псування активів Компанії.
3.19 Біологічні активи та сільськогосподарська продукція
3.19.1 До складу біологічних активів Компанія відносить посіви зернових культур. Компанія визнає біологічний актив, коли контролює актив у результаті минулих подій, існує ймовірність того, що Компанія отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з цим активом, та справедлива вартість або вартість активу може бути достовірно оцінена.
3.19.2 Біологічні активи оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням ймовірних витрат на реалізацію, як при первинному визнанні, так і на кожну звітну дату, при цьому, прибуток або збиток від переоцінки включається в прибуток або збиток. Витратами на продаж є всі витрати, які є необхідними для продажу активу, включаючи витрати на доставку активів на ринок.
3.19.3 Біологічні активи, для яких відсутні ринкові котирування ціни, і для яких альтернативні оцінки справедливої вартості вважаються ненадійними, оцінюються з використанням поточної вартості очікуваних чистих грошових потоків від продажу активу, дисконтованих за поточною ринковою ставкою. Мета розрахунку приведеної вартості очікуваних чистих грошових потоків полягає у визначенні справедливої вартості біологічного активу в його теперішньому місцезнаходженні та стані.
3.19.4 Компанія класифікує біологічні активи як оборотні або необоротні в залежності від середнього терміну корисного використання конкретної групи біологічних активів.
3.19.5 В результаті збору врожаю біологічний актив перетворюється у сільськогосподарську продукцію. На момент збору врожаю зібрана сільськогосподарська продукція оцінюється за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, яка в подальшому стає балансовою вартістю сільськогосподарської продукції для цілей обліку такої продукції відповідно до положень Розділу 3.18 «Запаси».
3.19.6 Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від біологічного активу.
3.19.7 Прибуток або збиток, що виникає при первісному визнанні сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на реалізацію, відображається у звіті про сукупний дохід.
3.20 Грошові кошти та їх еквіваленти
3.20.1 Грошові кошти та їх еквіваленти, відображені у звіті про фінансовий стан, включають грошові кошти в банках, у дорозі та у касі та короткострокові депозити з первісним терміном до погашення до трьох місяців. Короткострокові депозити з первісним терміном до погашення більше трьох місяців та довгострокові депозити з залишковим терміном до погашення менше одного року відображені у рядку «короткострокові депозити» у звіті про фінансовий стан.
3.20.2 Для цілей звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти складаються з грошових коштів та їх еквівалентів, відповідно до визначення вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів, якщо такі є.

Продовження дод. Д

3.21 Резерви

3.21.1 Резерви визнаються, коли Компанія має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне) в результаті минулої події або існує значна імовірність того, що для відшкодування зобов'язання буде потрібно відтік ресурсів, що втілюють економічні вигоди, і можна зробити достовірну оцінку щодо суми зобов'язання.

3.21.2 Якщо Компанія очікує, що резерв буде відшкодовано, то відшкодування визнається як окремий актив лише тоді, коли відшкодування є фактично визначеним.

3.21.3 Витрати, що стосуються резерву, відображаються у звіті про сукупний дохід за вирахуванням відшкодування. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це доцільно, ризики, характерні для конкретного зобов’язання. Якщо застосовується дисконтування, то збільшення резерву з часом визнається як фінансові витрати.

3.22 Умовні активи та зобов'язання

3.22.1 Умовні активи не визнаються, а розкриваються у фінансовій звітності, якщо надходження економічних вигід є ймовірним.

3.22.2 Умовні зобов’язання не відображаються у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли існує ймовірність того, що для погашення зобов’язання буде необхідним відтік ресурсів, і при цьому сума таких зобов’язань може бути достовірно визначена. Інформація про такі зобов’язання підлягає розкриттю, за винятком випадків, коли можливість відтоку ресурсів, які являють собою економічні вигоди, є низькою.

3.23 Оренда

3.23.1 На початку дії договору Компанія оцінює чи є договір орендою, або чи містить договір оренду. Договір є, чи містить оренду, якщо договір передає право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Компанія як орендар

3.23.2 На дату початку оренди Компанія визнає актив з права користування та орендне зобов'язання.

3.23.3 На дату початку оренди Компанія оцінює актив з права користування за собівартістю, що складається з:

а) суми первісної оцінки орендного зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату;

б) будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди;

в) будь-які первісні прямі витрати, понесені орендарем; та

г) оцінку витрат, які будуть понесені орендарем у процесі демонтажу та переміщення базового активу, відновлення місця, на якому він розташований, або відновлення базового активу до стану, що вимагається умовами оренди.

3.23.4 Після дати початку оренди Компанія оцінює актив з права користування, застосовуючи модель собівартості.

3.23.5 Після дати початку оренди Компанія оцінює орендне зобов'язання,

а) збільшуючи балансову вартість з метою відобразити процент за орендним зобов'язанням;

б) зменшуючи балансову вартість з метою відобразити здійснені орендні платежі; та

в) переоцінюючи балансову вартість з метою відобразити будь-які переоцінки або модифікації оренди або з метою відобразити переглянуті по суті фіксовані орендні платежі.

Компанія як орендодавець

3.23.6 Компанія класифікує кожну зі своїх оренд або як операційну оренду, або як фінансову оренду.

3.23.7 Оренда класифікується як фінансова оренда, якщо вона передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на базовий актив. Оренда класифікується як

Закінчення дод. Д

операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив.

3.23.8 На дату початку оренди Компанія визнає активи, утримувані за фінансовою орендою, у своєму звіті про фінансовий стан та подає їх як дебіторську заборгованість за сумою, що дорівнює чистій інвестиції в оренду. Компанія визнає фінансовий дохід протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну ставку прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду.

3.23.9 Орендодавець визнає орендні платежі від операційної оренди як дохід на прямолінійній основі чи будь-якій іншій систематичній основі.

РОЗДІЛ 4. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Застосування перехідних положень

4.1.1 Перехідні положення регулюють питання обліку та звітності в наступних випадках:

(а) коли нові стандарти міжнародної звітності застосовуються Компанією для звітного періоду, а для попереднього періоду застосовуються стандарти, що діяли до початку року, за який Компанія складає фінансову звітність.

4.2 Права оренди землі

4.2.1 Права оренди землі, набуті у результаті об’єднання бізнесу до 01.01.2018, визнаються окремо від гудвілу за справедливою вартістю на дату придбання. Витрати з передоплати за оренду землі розраховуються за лінійним методом протягом терміну дії договору оренди (МСФЗ 16 «Оренда» застосовується компанією від дати переходу на МСФЗ, а саме – з 01.01.2018 року).

Додаток Е

Графік документообігу про основні засоби на ТОВ «Епіцентр К»

№ п/п	Назва документу	Створення документа			Перевірка документа			Обробка документа			Здача в архів		
		відповідальний			відповідальний								
		За оформлення	За виконання	Строк виконання	За здачу	За перевірку	Строк надання	Виконавець	Строк виконання	Подальше проходження документа	Виконавець	Строк виконання	Місце строк зберігання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ													
1.	Акт прийому-передачі основних засобів ф.№ОЗ-1	Члени комісії, головний спеціаліст	Голова комісії	Під час прийому або передачі	Голова комісії	Начальник відділу, головний спеціаліст	до 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, складання м/о № 9	Головний спеціаліст	Згідно з роз поряд женням голови РДА	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату РДА, 3 роки
2.	Акт на списання основних засобів ф. № ОЗ-3	Члени комісії, головний спеціаліст	Голова комісії	Під час прийому або передачі	Голова комісії	Начальник відділу, головний спеціаліст	до 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, технічного паспорту об'єкта, складання м/о № 9	Головний спеціаліст	В кінці року	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату РДА, 3 роки
3.	Інвентарний список основних засобів ф. № ОЗ-11	Матеріально відповідальні особи, головний спеціаліст	Начальник відділу	При отриманні основних засобів, або їх переміщенні	Головний спеціаліст	Начальник відділу, головний спеціаліст	До 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення Інвентарного списку основних засобів ф. № ОЗ-11 при отриманні нових основних засобів, або про їх переміщення	Матеріально відповідальні особи, головний спеціаліст	По мірі виникнення потреби	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату

Джерело: узагальнено автором

Закінчення Дод.Е

Графік документообігу про основні засоби на ТОВ «Епіцентр К»

№ з/п	Назва документу	Створення документа			Перевірка документа			Обробка документа			Здача в архів		
		відповідальний			відповідальний								
		За оформлення	За виконання	Строк виконання	За здачу	За перевірку	Строк надання	Виконавець	Строк виконання	Подальше проходження документа	Виконавець	Строк виконання	Місце і строк зберігання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ													
1.	Акт прийому-передачі основних засобів ф.№ОЗ-1	Члени комісії, головний спеціаліст	Голова комісії	Під час прийому або передачі	Голова комісії	Начальник відділу, головний спеціаліст	до 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, складання м/о № 9	Головний спеціаліст	Згідно з роз поряджен ням голови РДА	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату РДА, 3 роки
2.	Акт на списання основних засобів ф. № ОЗ-3	Члени комісії, головний спеціаліст	Голова комісії	Під час прийому або передачі	Голова комісії	Начальник відділу, головний спеціаліст	до 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, технічного паспорту об'єкта, складання м/о № 9	Головний спеціаліст	В кінці року	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату РДА, 3 роки
3.	Інвентарний список основних засобів ф. № ОЗ-11	Матеріально відповідальні особи, головний спеціаліст	Начальник відділу	При отриманні основних засобів, або їх переміщенні	Головний спеціаліст	Начальник відділу, головний спеціаліст	До 28 числа	Головний спеціаліст	До 1 числа	Заповнення Інвентарного списку основних засобів ф. № ОЗ-11 при отриманні нових основних засобів, або про їх переміщення	Матеріально відповідальні особи, головний спеціаліст	По мірі виникнення потреби	Відділ фінансово-господарського забезпечення апарату

Додаток Ж

Кореспонденція рахунків з обліку придбання основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

№ п/п	Зміст операції	Документ	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує ТОВ «Епіцентр К»		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума,грн.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Отримано від постачальника об'єкт основних засобів	Видаткова накладна	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	24 000,00
2.	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	Податкова накладна	641 Розрахунки за податками	631 Розрахунки з вітчизняними постач-ми	641 Розрахунки за податками	631 Розрахунки з вітчизняними постач-ми	4 000,00
3.	Введено об'єкт в експлуатацію	Акт приймання-передачі ОЗ (форма ОЗ-1)	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	20 000,00
4.	Перерахована оплата постачальнику	Виписка банку	631 Розрахунки з вітчизняними постач-ми	311 Поточні рахунки в національній валюті	631 Розрахунки з вітчизняними постач-ми	311 Поточні рахунки в національній валюті	24 000,00

Джерело: розроблено на основі даних на ТОВ «Епіцентр К»

Продовження дод. Ж

Кореспонденція рахунків з обліку придбання основних засобів на ТОВ «Епіцентр К»

№ п о р.	Зміст операції	Документ	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує ТОВ «Епіцентр К»		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума,грн.
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
Самостійне виготовлення об’єкта основних засобів							
1.	Витрати будівельних матеріалів при споруджені обєкта	Лімітно-забірна картка	151 Капітальне будівництво	205 Будівельні матеріали	151 Капітальне будівництво	205 Будівельні матеріали	10 000,00
2.	Нараховано заробітну плату будівельникам	Відомість нарахування зарплати	151 Капітальне будівництво	661 Розрахунки за заробітною платою	151 Капітальне будівництво	661 Розрахунки за заробітною платою	7 500,00
3.	Здійснено нарахування на соціальні заходи	Відомість нарахування зарплати	151 Капітальне будівництво	651 За розрах. із загальнообов’язкового держ.соц. страх.	151 Капітальне будівництво	651 За розрах. із загальнообов’язкового держ.соц. страх.	2 794,50
4.	Нараховано амортизацію ОЗ, що використовуються при будівництві	Відомість нарахованої амортизації	151 Капітальне будівництво	131 Знос основних засобів	151 Капітальне будівництво	131 Знос основних засобів	500,00
5.	Введено об’єкт в експлуатацію	Акт приймання-передачі ОЗ (форма ОЗ-1)	103 Будинки та споруди	151 Капітальне будівництво	103 Будинки та споруди	151 Капітальне будівництво	20 794,50
Отримання основних засобів як внеску до статутного капіталу							

Закінчення дод. Ж

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
1.	Одержання від засновника підприємства об'єкта ОЗ	Договір	10 Основні засоби	46 Неоплачений капітал	10 Основні засоби	46 Неоплачений капітал	15 000,00
Безоплатне отримання основних засобів							
1.	Відображено вартість безоплатно отриманих основних засобів	Договір	10 Основні засоби	424 Безоплатно одержані необоротні активи	10 Основні засоби	424 Безоплатно одержані необоротні активи	6 000,00
2.	Зарахування витрат на транспортування і монтаж безоплатно отриманих ОЗ	Акт виконаних робіт	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	500,00
Переведення об'єкту зі складу оборотних активів до складу основних засобів							
1.	Переведено об'єкт до складу ОЗ	Бухгалтерська довідка	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	281 Товари на складі	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	281 Товари на складі	8 000,00
2.	Введено об'єкт в експлуатацію	Акт приймання-передачі ОЗ (форма ОЗ-1)	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	10 Основні засоби	152 Придбання (виготовлення) основних засобів	8 000,00
Зарахування на баланс основних засобів, які раніше не були враховані							
1.	Оприбуткування раніше не врахованих на балансі ОЗ	Бухгалтерська довідка	10 Основні засоби	746 Інші доходи від звичайної діяльності	10 Основні засоби	746 Інші доходи від звичайної діяльності	9 000,00

Додаток З

Організаційна структура підприємства ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

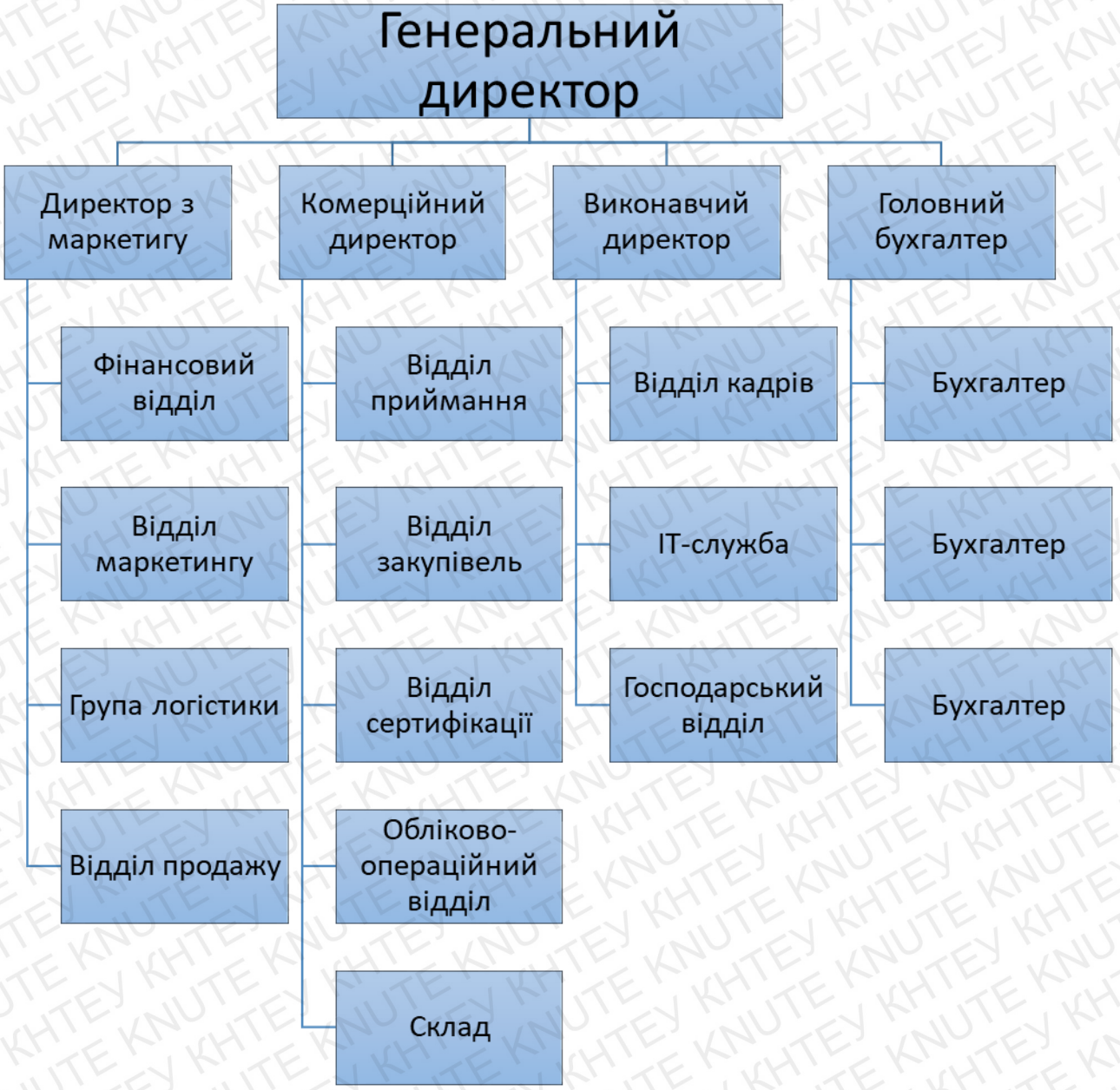

Джерело: розроблено автором

Додаток К

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

		КОДИ	
	Дата (рік, місяць, число)	2020	01
Підприємство ТОВ «Епіцентр К»	за ЄДРПОУ	3249024	
Територія Святошинський р-н м. Київ	за КОАТУУ	803660000	
Організаційно-правова форма Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності	за КВЕД	47.78	

Середня кількість працівників 25325
Адреса, телефон м. Київ, вул Берковецька, буд. 6-К
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 20 19 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 872	11 906
первісна вартість	1001	32 579	44 846
накопичена амортизація	1002	27 707	32 940
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 559 527	1 917 208
Основні засоби	1010	8 537 656	12 585 157
первісна вартість	1011	11 533 275	16 586 157
знос	1012	2 995 619	4 001 062
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 839 811	1 941 029
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**11 941 866**	**16 455 238**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	13 209 492	15 322 903
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	773 920	891 696
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	2	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-

Прдовження дод.К

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 367 949	4 345 345
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	698 228	921 052
Витрати майбутніх періодів	1170	2 845	30 589
Інші оборотні активи	1190	276 394	217 581
Усього за розділом II	**1195**	**18 328 830**	**21 729 166**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**30 270 696**	**38 184 408**
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12 315 511	15 986 820
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	**12 474 121**	**16 145 621**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	903 530	2 023 282
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	224 103
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**903 530**	**2 247 385**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	775 123	728 751
товари, роботи, послуги	1615	13 333 718	15 669 825
розрахунками з бюджетом	1620	182 092	272 880
у тому числі з податку на прибуток	1621	131 174	215 081
розрахунками зі страхування	1625	60 280	24 716
розрахунками з оплати праці	1630	143 530	160 205
Поточні забезпечення	1660	254 285	478 767
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 144 017	2 456 258
Усього за розділом III	**1695**	**16 893 045**	**19 791 402**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
Баланс	**1900**	**30 270 696**	**38 184 408**

Прдовження дод.К

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
за ЄДРПОУ	32490244		

Підприємство ТОВ «Епіцентр К»
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
на 31 грудня 20 19 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	45 685 421	41 457 062
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(32 451 672)	(30 456 842)
Валовий: прибуток	2090	**13 233 749**	**11 000 220**
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	571 753	266 093
Адміністративні витрати	2130	(747 248)	(549281)
Витрати на збут	2150	(8 067 966)	(6 620 644)
Інші операційні витрати	2180	(537 910)	(333 284)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	**4 452 378**	**3 763 104**
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	4 037	122
Інші доходи	2240	672 607	232 619
Фінансові витрати	2250	(148 084)	(91 071)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(398 687)	(207 978)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	**4 582 251**	**3 696 796**
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(861 839)	(671 524)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	**3 720 412**	**3 025 272**
збиток	2355	(-)	(-)

ІІ. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-

Прдовження дод.К

Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**3 720 412**	**3 025 235**

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	897 073	754 096
Витрати на оплату праці	2505	4 711 766	3 989 482
Відрахування на соціальні заходи	2510	952 162	807 840
Амортизація	2515	1 101 154	605 286
Інші операційні витрати	2520	2 621 449	1 813 826
Разом	**2550**	**10 283 604**	**7 970 530**

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Прдовження дод.К

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 20_18 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 251	4 872
первісна вартість	1001	25 001	32 579
накопичена амортизація	1002	21 750	27 707
Незавершені капітальні інвестиції	1005	958 200	1 559 527
Основні засоби	1010	5 835 478	8 537 656
первісна вартість	1011	7 654 877	11 533 275
знос	1012	1 819 399	2 995 619
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	500 458	1 839 811
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-
Відстрочені податкові активи	1045		-
Інші необоротні активи	1090		-
Усього за розділом I	**1095**	**7 297 387**	**11 941 866**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10 297 694	13 209 492
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	534 752	773 920
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	2	2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 987 654	3 367 949
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	547 669	698 228
Витрати майбутніх періодів	1170	1 765	2 845
Інші оборотні активи	1190	187 493	276 394
Усього за розділом II	**1195**	**14 556 929**	**18 328 830**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**		-
Баланс	**1300**	**21 854 316**	**30 270 696**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	-	-

Прдовження дод.К

Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9 587 234	12 315 511
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	**9 745 844**	**12 474 121**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-
Довгострокові кредити банків	1510	706 350	903 530
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**706 350**	**903 530**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	589 845	775 123
товари, роботи, послуги	1615	10 359 321	13 333 718
розрахунками з бюджетом	1620	105 897	182 092
у тому числі з податку на прибуток	1621	71 564	131 174
розрахунками зі страхування	1625	45 670	60 280
розрахунками з оплати праці	1630	101 538	143 530
Поточні забезпечення	1660	199 851	254 285
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 896 782	2 144 017
Усього за розділом III	**1695**	**11 402 122**	**16 893 045**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**		-
Баланс	**1900**	**21 854 316**	**30 270 696**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
на 31 грудня 20 18 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 457 062	37 124 520
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(30 456 842)	(29 335 069)
Валовий: прибуток	2090	**11 000 220**	**8 789 451**
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	266 093	197 235
Адміністративні витрати	2130	(549281)	(400 876)
Витрати на збут	2150	(6 620 644)	(5 097 367)

Прдовження дод.К

Інші операційні витрати	2180	(333 284)	(256 129)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	**3 763 104**	**3 232 314**
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	122	113
Інші доходи	2240	232 619	189 763
Фінансові витрати	2250	(91 071)	(83 021)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(207 978)	(175 492)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	**3 696 796**	**3 163 770**
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(671 524)	(613 315)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	**3 025 272**	**2 550 362**
збиток	2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**3 025 272**	**2 550 361**

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	754 096	589 987
Витрати на оплату праці	2505	3 989 482	2 987 467
Відрахування на соціальні заходи	2510	807 840	621 329
Амортизація	2515	605 286	400 672
Інші операційні витрати	2520	1 813 826	1 098 561
Разом	**2550**	**7 970 530**	**5 698 016**

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Прдовження дод.К

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 20_17 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 376	3 251
первісна вартість	1001	20 897	25 001
накопичена амортизація	1002	18 521	21 750
Незавершені капітальні інвестиції	1005	751 345	958 200
Основні засоби	1010	4 091 870	5 835 478
первісна вартість	1011	5 289 210	7 654 877
знос	1012	1 197 340	1 819 399
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	351 671	500 458
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	**1095**	**5 197 262**	**7 297 387**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 001 876	10 297 694
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	430 145	534 752
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 367 901	2 987 654
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	409 789	547 669
Витрати майбутніх періодів	1170	1 765	1 765
Інші оборотні активи	1190	126 946	187 493
Усього за розділом II	**1195**	**11 338 422**	**14 556 929**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**		
Баланс	**1300**	**16 535 684**	**21 854 316**
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На початок звітного періоду
1	2	3	3
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	-	-

Прдовження дод.К

Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 087 561	9 587 234
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	**6 246 171**	**9 745 844**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	400 901	706 350
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**400 901**	**706 350**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	321 671	589 845
товари, роботи, послуги	1615	7 859 373	10 359 321
розрахунками з бюджетом	1620	95 678	105 897
у тому числі з податку на прибуток	1621	51 783	71 564
розрахунками зі страхування	1625	35 891	45 670
розрахунками з оплати праці	1630	95 983	101 538
Поточні забезпечення	1660	179 095	199 851
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 300 921	1 896 782
Усього за розділом III	**1695**	**9 888 612**	**11 402 122**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**		
Баланс	**1900**	**16 535 684**	**21 854 316**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
на 31 грудня 20 17 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	37 124 520	33 198 713
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(29 335 069)	(27 901 109)
Валовий: прибуток	2090	**8 789 451**	**5 297 604**
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	197 235	125 781
Адміністративні витрати	2130	(400 876)	(250 901)
Витрати на збут	2150	(5 097 367)	(3 000 899)

Закінчення дод.К

Інші операційні витрати	2180	(256 129)	(221 003)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	**3 232 314**	**1 950 582**
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	113	95
Інші доходи	2240	189 763	165 590
Фінансові витрати	2250	(83 021)	(79 012)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(175 492)	(85 671)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	**3 163 770**	**1 951 584**
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(613 315)	(321 981)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	**2 550 362**	**1 629 603**
збиток	2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**2 550 361**	**1 629 603**

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	589 987	390 981
Витрати на оплату праці	2505	2 987 467	1 989 982
Відрахування на соціальні заходи	2510	621 329	459 871
Амортизація	2515	400 672	298 781
Інші операційні витрати	2520	1 098 561	800 981
Разом	**2550**	**5 698 016**	**3 940 596**

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток Л

Порівняння методики обліку основних засобів відповідно до вимог

МСБО 16 «Основні засоби» та НП(С)БО 7 «Основні засоби»

№ п/п	*Ознака*	*П(С)БО 7*	*МСБО 16*
1	2	3	4
1	Визначення	Матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року	Це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б)використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.
2	Вартісна межа	Відповідно до ПКУ – 20000,00 грн.	Відсутня
3	Об’єкт ОЗ	Закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством/установою.	Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо: а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання; б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.
4	Вартісний вимірник	Залишкова вартість - різниця між первісною (переоціненою) вартістю необоротного активу і сумою його накопиченої амортизації (зносу).	*Балансова вартість* - це сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності.

Продовження дод. Л

1	2	3	4
5	Види оцінок	*Вартість, що амортизується,* - це собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.	*Сума, що амортизується,* - це собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.
6	Види оцінок	Сума очікуваного відшкодування необоротного активу - найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість.	*Сума очікуваного відшкодування* - це більша з двох оцінок: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж активу або вартості його використання.
7	Зменшення корисності	Зменшення корисності - втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.	*Збиток від зменшення корисності* - це сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування.
8	Види оцінок	Відсутня	*Вартість, визначена суб'єктом господарювання* - це теперішня вартість грошових потоків, які, за очікуванням суб'єкта господарювання, виникнуть упродовж використання активу і від його вибуття після закінчення строку його корисної експлуатації або які, за очікуванням, виникнуть при погашенні зобов'язання.
9	Модель собівартості	Відсутня дана норма	Модель собівартості - після визнання активом, об'єкт основних засобів слід обліковувати за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.
10	Модель переоцінки	Дана норма відсутня	Після визнання активом, об'єкт основних засобів (справедливу вартість якого можна достовірно оцінити) слід обліковувати за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності.

Продовження дод.Л

1	2	3	4
			Переоцінки слід проводити з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітного періоду.
11	Методи зносу	Метод коригування накопиченого зносу	Коли об'єкт основних засобів переоцінюють, будь-яку суму накопиченої амортизації на дату переоцінки розглядають за допомогою одного з таких методів: а) перераховують пропорційно до зміни валової балансової вартості активу, так що балансова вартість активу після переоцінки дорівнює переоціненій сумі. Цей метод часто застосовують, коли актив переоцінюється за допомогою індексу, щоб визначити його амортизовану відновлювану собівартість. б) виключають з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу. Цей метод використовують для будівель.
12	Суми дооцінки після вибуття	При вибутті об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках.	Дооцінку, що входить до власного капіталу об'єкта основних засобів, можна прямо перенести до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання активу. Проте можна переносити частину дооцінки, коли актив використовується суб'єктом господарювання. У цьому випадку сума перенесеної дооцінки буде різницею між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу.

Продовження дод. Л

1	2	3	4
13	Включення витрат до об’єкта ОЗ	- Суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); - реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; - суми ввізного мита; - суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству/установі); - витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів; - витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; - інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.	а) ціни його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовувані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок. б) будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом. в) первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими суб'єкт господарювання бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду. Прикладами безпосередньо пов'язаних витрат є: а) витрати на виплати працівникам, які виникають безпосередньо від спорудження або придбання об'єкта основних засобів; б) витрати на впорядкування території; в) первісні витрати на доставку та розвантаження; г) витрати на встановлення та монтаж; ґ) витрати на перевірку відповідного функціонування активу після вирахування чистих надходжень від продажу будь-яких об'єктів під час доставки активу до теперішнього місця розташування та приведення в теперішній стан (наприклад, зразків, вироблених під час перевірки обладнання); г) гонорари спеціалістам.

Продовження дод. Л

1	2	3	4
14	Витрати, які не включаються до собівартості ОЗ	Фінансові витрати Витрати на створення резерву майбутніх витрат	а) витрати на відкриття нових потужностей; б) витрати на введення нового продукту чи послуги (включаючи витрати на діяльність із рекламування та просування); в) витрати на ведення бізнесу в новому місці розташування або з новою категорією клієнтів (включаючи витрати на підготовку персоналу); г) адміністративні та інші загальні накладні витрати.
15	Класифікація	5.1.1. Земельні ділянки. 5.1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом. 5.1.3. Будівлі, споруди та передавальні пристрої. 5.1.4. Машини та обладнання. 5.1.5. Транспортні засоби. 5.1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі). 5.1.7. Тварини. 5.1.8. Багаторічні насадження. 5.1.9. Інші основні засоби. 5.2. Інші необоротні матеріальні активи 5.2.1. Бібліотечні фонди. 5.2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи. 5.2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди. 5.2.4. Природні ресурси. 5.2.5. Інвентарна тара. 5.2.6. Предмети прокату. 5.2.7. Інші необоротні матеріальні активи.	а) земля; б) земля та будівлі; в) машини та обладнання; г) кораблі; ґ) літаки; д) автомобілі; е) меблі та приладдя; є) офісне обладнання.
16	Методи амортизації	прямолінійний; – зменшення залишкової вартості; – прискореного зменшення залишкової вартості; – кумулятивний; – виробничий	прямолінійний метод, метод зменшення залишку метод суми одиниць продукції.

Закінчення дод. Л

1	2	3	4
17	Амортизація землі	У П(С)БО 7 вказано, що вартість землі (земельних ділянок) не амортизується.	У деяких випадках сама земля може мати обмежений термін корисної експлуатації, тоді її амортизують методом, який відображає вигоди, що мають бути отримані від неї
18		Нарахування амортизації призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації.	Ремонт та технічне обслуговування активу не звільняє від необхідності нараховувати амортизацію.
19	Періодичність перегляду ліквідаційної вартості	У П(С)БО 7 така норма як чітка вказівка відсутня.	МСБО 16 передбачено, що ліквідаційну вартість та термін корисної експлуатації об'єкта необхідно переглядати, принаймні, на кінець кожного фінансового року.
20	Розкриття інформації	37.3. Сума капітальних інвестицій в основні засоби за звітний рік. 37.4. Сума укладених угод на придбання у майбутньому основних засобів. 37.8. Первісна вартість, залишкова вартість та метод оцінки основних засобів, отриманих за рахунок цільового фінансування.	Застосовані строки корисної експлуатації або норми амортизації; Збитки від зменшення корисності, *сторновані* в прибутку чи збитку

Джерело: на основі [25,30]

Додаток М

Порівняння методики обліку основних засобів відповідно до вимог МСБО 16 «Основні засоби» та НП(С)БО 7 «Основні засоби»

№ п/п	*Ознака*	*П(С)БО 7*	*МСБО 16*
1	2	3	4
1	Визначення	Матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року	Це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б)використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.
2	Вартісна межа	Відповідно до ПКУ – 20000,00 грн.	Відсутня
3	Об’єкт ОЗ	Закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством/установою.	Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо: а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання; б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.
4	Вартісний вимірник	Залишкова вартість - різниця між первісною (переоціненою) вартістю необоротного активу і сумою його накопиченої амортизації (зносу).	*Балансова вартість* - це сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності.

Продовження дод.М

1	2	3	4
5	Види оцінок	*Вартість, що амортизується,* - це собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.	*Сума, що амортизується,* - це собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.
6	Види оцінок	Сума очікуваного відшкодування необоротного активу - найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість.	*Сума очікуваного відшкодування* - це більша з двох оцінок: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж активу або вартості його використання.
7	Зменшення корисності	Зменшення корисності - втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.	*Збиток від зменшення корисності* - це сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування.
8	Види оцінок	Відсутня	*Вартість, визначена суб'єктом господарювання* - це теперішня вартість грошових потоків, які, за очікуванням суб'єкта господарювання, виникнуть упродовж використання активу і від його вибуття після закінчення строку його корисної експлуатації або які, за очікуванням, виникнуть при погашенні зобов'язання.
9	Модель собівартості	Відсутня дана норма	Модель собівартості - після визнання активом, об'єкт основних засобів слід обліковувати за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.
10	Модель переоцінки	Дана норма відсутня	Після визнання активом, об'єкт основних засобів (справедливу вартість якого можна достовірно оцінити) слід обліковувати за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності.

Продовження дод.М

1	2	3	4
			Переоцінки слід проводити з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітного періоду.
11	Методи зносу	Метод коригування накопиченого зносу	Коли об'єкт основних засобів переоцінюють, будь-яку суму накопиченої амортизації на дату переоцінки розглядають за допомогою одного з таких методів: а) перераховують пропорційно до зміни валової балансової вартості активу, так що балансова вартість активу після переоцінки дорівнює переоціненій сумі. Цей метод часто застосовують, коли актив переоцінюється за допомогою індексу, щоб визначити його амортизовану відновлювану собівартість. б) виключають з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу. Цей метод використовують для будівель.
12	Суми дооцінки після вибуття	При вибутті об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках.	Дооцінку, що входить до власного капіталу об'єкта основних засобів, можна прямо перенести до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання активу. Проте можна переносити частину дооцінки, коли актив використовується суб'єктом господарювання. У цьому випадку сума перенесеної дооцінки буде різницею між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу.

Продовження дод.М

1	2	3	4
13	Включення витрат до об’єкта ОЗ	- Суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); - реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; - суми ввізного мита; - суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству/установі); - витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів; - витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; - інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.	а) ціни його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовувані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок. б) будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом. в) первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими суб'єкт господарювання бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду. Прикладами безпосередньо пов'язаних витрат є: а) витрати на виплати працівникам, які виникають безпосередньо від спорудження або придбання об'єкта основних засобів; б) витрати на впорядкування території; в) первісні витрати на доставку та розвантаження; г) витрати на встановлення та монтаж; ґ) витрати на перевірку відповідного функціонування активу після вирахування чистих надходжень від продажу будь-яких об'єктів під час доставки активу до теперішнього місця розташування та приведення в теперішній стан (наприклад, зразків, вироблених під час перевірки обладнання); г) гонорари спеціалістам.

Продовження дод.М

1	2	3	4
14	Витрати, які не включаються до собівартості ОЗ	Фінансові витрати Витрати на створення резерву майбутніх витрат	а) витрати на відкриття нових потужностей; б) витрати на введення нового продукту чи послуги (включаючи витрати на діяльність із рекламування та просування); в) витрати на ведення бізнесу в новому місці розташування або з новою категорією клієнтів (включаючи витрати на підготовку персоналу); г) адміністративні та інші загальні накладні витрати.
15	Класифікація	5.1.1. Земельні ділянки. 5.1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом. 5.1.3. Будівлі, споруди та передавальні пристрої. 5.1.4. Машини та обладнання. 5.1.5. Транспортні засоби. 5.1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі). 5.1.7. Тварини. 5.1.8. Багаторічні насадження. 5.1.9. Інші основні засоби. 5.2. Інші необоротні матеріальні активи 5.2.1. Бібліотечні фонди. 5.2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи. 5.2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди. 5.2.4. Природні ресурси. 5.2.5. Інвентарна тара. 5.2.6. Предмети прокату. 5.2.7. Інші необоротні матеріальні активи.	а) земля; б) земля та будівлі; в) машини та обладнання; г) кораблі; ґ) літаки; д) автомобілі; е) меблі та приладдя; є) офісне обладнання.
16	Методи амортизації	прямолінійний; – зменшення залишкової вартості; – прискореного зменшення залишкової вартості; – кумулятивний; – виробничий	прямолінійний метод, метод зменшення залишку метод суми одиниць продукції.

Закінчення дод.М

1	2	3	4
17	Амортизація землі	У П(С)БО 7 вказано, що вартість землі (земельних ділянок) не амортизується.	У деяких випадках сама земля може мати обмежений термін корисної експлуатації, тоді її амортизують методом, який відображає вигоди, що мають бути отримані від неї
18		Нарахування амортизації призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації.	Ремонт та технічне обслуговування активу не звільняє від необхідності нараховувати амортизацію.
19	Періодичність перегляду ліквідаційної вартості	У П(С)БО 7 така норма як чітка вказівка відсутня.	МСБО 16 передбачено, що ліквідаційну вартість та термін корисної експлуатації об'єкта необхідно переглядати, принаймні, на кінець кожного фінансового року.
20	Розкриття інформації	37.3. Сума капітальних інвестицій в основні засоби за звітний рік. 37.4. Сума укладених угод на придбання у майбутньому основних засобів. 37.8. Первісна вартість, залишкова вартість та метод оцінки основних засобів, отриманих за рахунок цільового фінансування.	Застосовані строки корисної експлуатації або норми амортизації; Збитки від зменшення корисності, *сторновані* в прибутку чи збитку

Джерело: [25, 30]

Додаток Н

Методи нарахування амортизації основних засобів згідно НПСБО 7

Прямолінійний метод	
Характеристика	При використанні цього методу вартість об’єкта основних засобів, що амортизується, списується рівними частинами протягом усього строку його корисного використання. Із застосуванням цього методу підприємство розраховує річну суму амортизації. Оскільки П(С)БО 7 приписує нарахування амортизації щомісяця, після розрахунку річної суми підприємству слід розрахувати місячну суму амортизації. ЇЇ розмір визначається діленням суми амортизації за повний рік використання об’єкта на 12.
Формула	$А_{річ}$ = АмВ / Т, де $А_{річ}$ – річна сума амортизації, грн.; АмВ- вартість об’єкта, що амортизується, грн.; Т- строк корисного використання об’єкта ОЗ (у роках). У свою чергу, вартість, що амортизується визначається таким чином: АмВ= ПВ - ЛВ, де ПВ – первісна вартість об’єкта ОЗ, грн.; ЛВ – ліквідаційна вартість об’єкта ОЗ
Переваги	Перевагою цього методу є простота його застосування, обумовлена рівномірністю нарахування амортизації протягом усього строку використання об’єкта основного засобу.
Недоліки	До недоліків методу можна віднести те, що при його застосуванні не враховується моральний знос об'єктів ОЗ та фактор підвищення витрат на ремонти у міру його експлуатації (особливо в останні роки використання об’єкта ОЗ). Крім того, метод не дозволяє відобразити зміну інтенсивності використання об’єкта ОЗ.
Метод зменшення залишкової вартості	
Характеристика	Сутність методу полягає у визначенні річної суми амортизації виходячи із залишкової вартості такого об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Використання цього методу передбачає обов’язкову наявність ліквідаційної вартості, необхідної для розрахунку норми амортизації. Інакше об’єкт ОЗ буде повністю замортизовано протягом першого року експлуатації. У разі застосування цього методу місячна сума амортизації визначається діленням річної суми амортизації за повний рік корисного використання на 12.

Продовження дод.Н

Формула	Аріч = ЗАЛ (ПВ) х На, де Аріч - річна сума амортизації, грн.; ЗАЛ (ПВ) - залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації, грн.; Річна норма амортизації (у частках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість.
Переваги	Протягом перших років експлуатації об’єкта основних засобів накопичується значна сума коштів, необхідних для його відновлення. Адже при застосуванні цього методу найбільшу суму амортизації буде нараховано саме в перші роки експлуатації об’єкта основного засобу.
Недоліки	Передбачає обов'язкову наявність ліквідаційної вартості, необхідної для розрахунку норми амортизації. Крім того, популярність цього методу знижується трудомісткістю розрахунків.
Метод прискореного зменшення залишкової вартості	
Характеристика	Цей метод нарахування амортизації передбачає обов’язкову наявність ліквідаційної вартості об’єкта ОЗ. Крім того, оскільки при простому підрахунку частина вартості об’єкта виявиться недоамортизованою після закінчення строкукорисного використання, в останній рік сума амортизації збільшується на залишок недоамортизованої вартості. Цей метод рекомендується застосовувати для тих ОЗ, більшу частину вартості яких у зв’язку з інтенсивним використанням або внаслідок швидкого морального зносу має бути замортизовано протягом перших років експлуатації. Місячна сума амортизації також визначається діленням річної суми амортизації за повний рік корисного використання на 12.
Формула	Аріч = ЗАЛ (ПВ) х На, де Аріч - річна сума амортизації, грн.; ЗАЛ (ПВ) - залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації, грн.; На – річна норма амортизації (у частках). Річна норма амортизації розраховується: На= 2:Т, де Т- строк корисного використання об’єкта ОЗ (у роках)

Продовження дод.Н

Переваги	Протягом перших років експлуатації об’єкта ОЗ накопичується значна сума коштів, необхідних для його відновлення. Цей метод дає можливість протягом першої половини корисного строку використання основних засобів відшкодувати до 60 -70 % їх вартості.
Недоліки	Популярність цього методу знижується трудомісткістю розрахунків
Кумулятивний метод	
Характеристика	Річна сума амортизації при використанні цього методу визначається як добуток вартості, що амортизується, та кумулятивного коефіцієнта.
Формула	Аріч=АмВxki, де АмВ- вартість об’єкта, що аморти-зується, грн.; ki – кумулятивний коефіцієнт. Кум. коеф. за кожен рік розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму чисел років його корисного використання: ki = Кр : Ср, де Кр- кількість років до кінця строку корисного використання об’єкта ОЗ; Ср - сума чисел років корисного використання об’єкта ОЗ, тобто сума порядкових номерів років, протягом яких функціонує об’єкт.
Переваги	1.У перші роки, коли інтенсивність використання об’єкта основного засобу максимальна, амортизується більша частина його вартості. 2.У перші роки яким властивий швидкий фізичний та моральний знос. 3.Забезпечується можливість збільшення частини витрат на ремонт амортизованих об'єктів ОЗ, що припадають на останні роки їх використання, без відповідного збільшення витрат виробництва (собівартості продукції) за рахунок того, що сума амортизації, яка нараховується, у ці роки зменшується.
Недоліки	Певна трудомісткість розрахунку кумулятивного коефіцієнта.
Виробничий метод	
Характеристика	У цьому методі сума амортизаційних відрахувань безпосередньо залежить від інтенсивності використання об’єкта основних засобів та ніяк не враховується строк корисного використання такого об’єкта. У зв’язку з цим виробничий метод доцільно використовувати для нарахування амортизації об’єктів ОЗ, технічний стан яких залежить від кількості виробленої продукції.
Формула	Аміс = Nміс x На, де Аміс - місячна сума амортизації, грн.; Nміс - фактичний місячний обсяг продукції (робіт, послуг); На – виробнича ставка амортизації (у частках). У свою чергу, виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, що амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів.

Закінчення дод.Н

Переваги	Цей метод дуже раціональний. Зручно застосовувати при визначенні амортизації автотранспорту залежно від його пробігу, верстатів та будь-якого виробничого обладнання.
Недоліки	Застосування пов'язане з трудністю визначення виробітку окремих об'єктів ОЗ

Додаток П

Порівняльна характеристика елементів облікової політики стосовно основних засобів для цілей фінансового обліку та оподаткування

Елементи облікової політики	Для цілей фінансового обліку відповідно до вимог НП(С)БО	Для цілей оподаткування згідно з вимогами ПКУ
1	2	3
Критерії віднесення активів до складу основних засобів	Очікується отримання економічних вигод від використання тавартість активу може бути достовірно визначена	виробничі невиробничі
Вартісні ознаки предметів, що входять до складу основних засобів	Підприємство самостійно установлює вартість предметів, що входять до складу основних засобів	Встановлено вартісну межу віднесення до основних засобів: “активи, вартість яких перевищує 6000 грн.”
Оцінка на дату балансу	Первісна переоцінена	Відповідно до П(С)БО з урахуванням обмежень п.138.1 ПКУ
Встановлення ліквідаційної вартості об’єкта основних засобів	Встановлюється підприємством самостійно	Не регламентовано
Строк корисного використання(експлуатації) об’єкта основних засобів	Визначається підприємством самостійно з урахуванням:очікуваного використання об’єкта підприємством з урахуванням його потужності або продуктивності;фізичного та морального зносу, що передбачається;правових та інших обмежень щодо строків використання об’єктата інші фактори.	Встановлено мінімально допустимі строки корисного використання згідно ПКУ
Перегляд строків корисного використання	Доцільність, обґрунтування та періодичність таких переглядів визначається підприємством самостійно у разі зміни очікуваних економічних вигод від використання об’єкта основних засобів	З урахуванням обмежень п.138.3.3 ПКУ

Продовження дод.П

1	2	3
Об’єкт амортизації	Первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості	Не підлягають амортизації витрати на придбання (самостійне виготовлення) та ремонт, а також реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів а також, вартість гудвілу
Методи нарахування амортизації	Прямолінійний, Зменшення залишкової вартості , прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий	Прямолінійний, зменшеннязалишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний
Підходи до переоцінок	Підприємство може переоцінювати об’єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об’єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу.	З урахуванням обмежень п.138.1 ПКУ
Встановлення порогу суттєвості	-Для визначення відхилення залишкової вартості основних засобів від їх справедливої вартості доцільно обрати кількісний критерій суттєвості у діапазоні до 10 відсотків справедливої вартості об’єкту основних засобів; -для визначення подібності активів доцільно обирати кількісний критерій у розмірі до 10 відсотків справедливої вартості об’єктів обміну.	Не регламентовано
Підходи до віднесення витрат, пов’язаних з поліпшенням об’єкта основних засобів	Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов’язаних з поліпшенням об’єкта, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання таких об’єктів основних засобів.	Не регламентовано
Періодичність та об’єкти проведення інвентаризації	Визначається підприємством самостійно окрім обов’язкових згідно законодавства	Згідно даних бухгалтерського обліку

Продовження дод.П

1	2	3
Критерії розмежування об'єктів інвестиційної та операційної нерухомості	Підприємство самостійно розробляє критерії щодо віднесення основних засобів до інвестиційної чи операційної нерухомості а також критерії щодо розмежування ознак, за яких об'єкт основних засобів може бути віднесеним і до операційної і до інвестиційної нерухомості	Не регламентовано
Методи оцінки інвестиційної нерухомості на дату балансу	за справедливою вартістю;за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення	Не регламентовано
Методи нарахування амортизації інвестиційної нерухомості	Амортизація здійснюється з використанням одного з методів зазначеного в у П(С)БО 7 "Основні засоби"	Застосовуються методи нарахування амортизації передбаченіП(С)БО 7 "Основні засоби ", окрім виробничого
Дата первісного визнання основних засобів та групи вибуття як утримуваних для продажу	Датою первісного визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу може бути:дата, коли щодоактивів, групи вибуття задовольняються умови наведені у П(С)БО 27 " Необоротні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність "; дата оприбуткування активів, придбаних з метою продажу.	Не регламентовано
Оцінка, на дату балансу, об'єкта фінансової оренди	за справедливою вартістю; за теперішньою вартістю суми мінімальних орендних платежів.	Не регламентовано
Методи нарахування амортизації об'єкта фінансової оренди	прямолінійний;зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості;кумулятивний;виробничий;	прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний;
Вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів	Підприємство самостійно установлює вартісні ознаки, відповідно до особливостей діяльності	Не регламентовано

Закінчення дод.П

Методи нарахування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів	50% вартості, що амортизується,у першому місяці використання, 50% у місяці списання з балансу;100% у першому місяці використання	Не регламентовано

Джерело: на основі [16, 30, 33]